Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Lap

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (1604) 1980 LAPKRITIS - NOVEMBER 6 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Jėgas telkiant

Įvairi mūsų išeivijos gyvenimo mozaika. Joje matyti daugybė reiškinių įvairiose srityse. Kiekvienas sąjūdis užima tam tikrą poziciją ir atlieka atitinkamą vaidmenį. Tiesa, išeivinės mozaikos dalys yra judančios, gyvastingos, ir dėlto kartais susiduria viena su kita. Tai įvyksta tada, kai trūksta derinimo, kai nepajėgiama darniai išrikiuoti pozicijas. Bet tai nereiškia, kad atskiros mozaikos dalelės neturėtų savo paskirties. Kiekviena jų turi savo spalvą, vietą bei paskirtį bendrame vaizde. Tokio pobūdžio mozaiką sudaro ir mūsų organizacijos bei sąjūdžiai. Visuomeninėje veikloje jos turi savo paskirtį ir stengiasi ją atlikti esamose sąlygose. Dauguma jų pagrindiniu tikslu laiko lietuvybės ugdymą svetimoje aplinkoje, nes čia mato didžiausią grėsmę. Ta linkme orientuojasi ir jaunimo, ir senimo organizacijos, nes ir joms rūpi labiausiai grasinama sritis, būtent, lietuvybės nykimas jaunojoj kartoj. Kaikurie vyresnio amžiaus tautiečiai, dalyvavę pvz. ateitininkų stovyklose, išreiškė savo nustebimą, kad ten tautinis pradas buvęs vyraujantis. Panašiai esą skautų stovyklose. Jei taip yra, atrodo, reikėtų tik džiaugtis, nes rūpinamasi lietuvybe. Tačiau iš kitos pusės kyla abejonė: ar to užtenka pilnutiniam žmogaus gyvenimui.

DEJA, reikia pripažinti, kad rūpestis vien lietuvybe negali duoti žmogui pilnutinio turinio, kad lietuvybė reikalinga stiprios moralinės atramos. Kitaip mūsų branginamai lietuvybei gresia išsigimimas. Jei lietuvybės nešėjai bus morališkai smukę žmonės, tai tiek pat bus verta ir jų lietuvybė. Dėlto išeivijoje, kaip ir pačioje Lietuvoje, svarbi yra moralinė-religinė dimensija, kuri pradedama palengva apleisti. Visi rūpinamės lietuviškumu, bet nekreipiame pakankamo dėmesio į religiškumą. Tai bendra silpnybė, kuri pradeda vis labiau ryškėti. Religinis-moralinis momentas prisimenamas įvairių iškilmių proga, bet tiktai išorinių apeigų pavidalu. Nesirūpinama įdiegti lietuviškose šeimose, žinoma, jaunosios kartos, gilesnio religinio gyvenimo į jaunimo širdis. Kažkaip šis gyvenimo aspektas leidžiamas pro pirštus, mažai tevertinamas; užmirštama, kad ateityje jis taps pagrindine žmogaus atrama arba jos visai nebus. Kad į šiuos dalykus abejingai žiūri vien patriotinio pobūdžio sąjūdžiai bei organizacijos, suprantama — jie moralinio-religinio rūpesčio nelaiko savo uždaviniu. Bet kitaip į tuos dalykus turėtų žiūrėti katalikiškos, protestantiškos ir joms artimos organizacijos, nes tai tiesioginis jų uždavinys. Jeigu ir jos rūpinsis vien lietuvišku patriotiškumu, nesiskirs nuo visų kitų organizacijų, kurioms religinė-moralinė dimensija yra svetima.

MINĖTĄ spragą mūsų išeivijos gyvenime yra pastebėję katalikų visuomenės veikėjai. Tai buvo matyti iš Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavimo Detroite š.m. spalio 18-19 dienomis. Ryškiausiai tai pabrėžė prel. J. Balkūnas savo pamoksle. Ta linkme kalbėjo ir Ateitininkų Federacijos vadas J. B. Laučka savo paskaitoje. Ta pati mintis iš dalies ryškėjo ir spaudos svarstybose. Pagaliau ji buvo pabrėžta ir naujos konstitucijos projekte, kurį paruošė ir suvažiavimui pateikė ALK Federacijos pirm. prof. J. Pikūnas. Iš viso to buvo matyti, kad atėjo laikas glaudžiau telkti katalikiškas lietuvių išeivijos pajėgas, rikiuoti jas religinei-moralinei dimensijai, neapleidžiant tautinio prado. Naujos konstitucijos projekte numatyta katalikiškų pajėgų viršūnė — taryba, sudaryta iš gyvastingų vienetų atstovų ir visuomenės veikėjų. Jei šis užmojis neliks tiktai raide ir iškops į gyvenimą, turės nemažos reikšmės ne tik JAV-bių, bet ir visos lietuvių išeivijos gyvenime, nes JAV-se glūdi pagrindinės mūsų išeivijos jėgos. Jau daug yra popierinių tarybų, neturinčių reikšmės išeivijos gyvenime. Jeigu ir numatytoji katalikų visuomenės taryba bus tokia pat, žinoma, niekas nepajudės, niekas nepagerės. Veikėjai, kurie tai suplanavo, turėtų budėti, kad naujas užmojis išeitų gyveniman su nauja gyvybe ir stipriu savo paskirties supratimu.

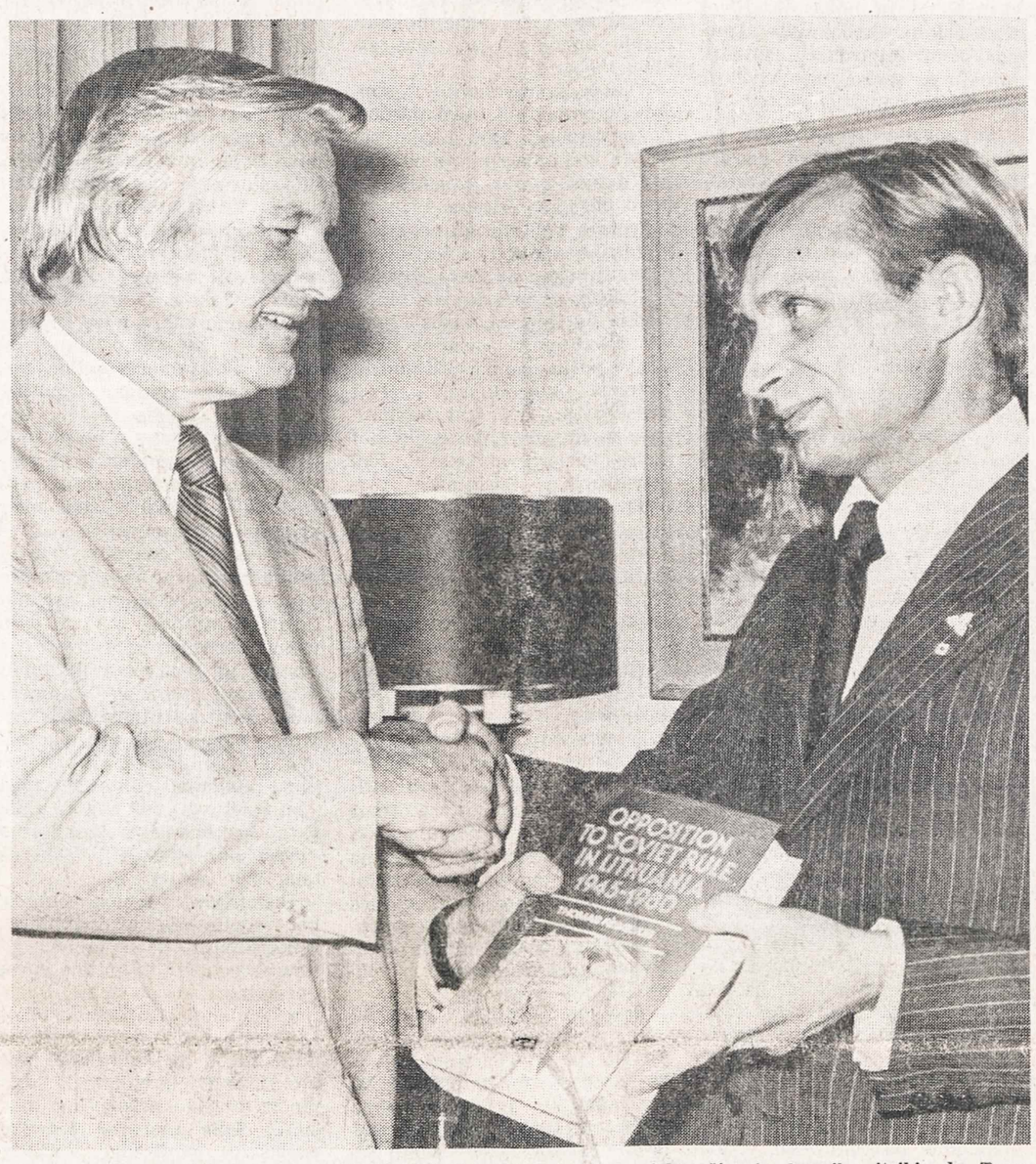

Okupuotos Lietuvos laisvės kovotojas VLADAS ŠAKALYS, neseniai pasiekęs Šiaurės Ameriką, įteikia dr. Tomo Remeikio veikalą "Oppositon to Soviet Rule in Lthuania 1945-1980" Ontario premjerui WILLIAM DAVIS, kuris priėmė svečią savo kabinete provincinio parlamento rūmuose Toronte
Nuotr. Ray McFadden

Lietuvius ypatingai gerbiu...

Pokalbis su vokiečių žurnaliste ponia Diethild Treffert

Užsienio lietuvių spaudoje dažnai minima pavardė Diethild Treffert. Ponia D. Treffert, redaktorė Katalikų Žinių Agentūroje (KNA) ir visos eilės laikraščių Vokietijoje bendradarbė, nagrinėja žmogaus teisių klausimą Rytų Europos erdvėje. Religijos laisvė yra universaliai pripažinta pagrindinė žmogaus teisė. Ji ponios Diethild Treffert interesų bei uždavinių sferoje susilaukia išskirtinio dėmesio. Kai pasidarė įmanoma gauti objektyvios informacijos apie varžomą religinį gyvenimą Lietuvoje, D. Treffert ėmė ginti Lietuvos tikinčiųjų teises vokiečių spaudoje. Ponia D. Treffert Lietuvos laisvės šauksmą perduoda savo tautiečiams ir dėlto yra mūsų tautos draugė. Pasitaikius progai, ponia D. Treffert sutiko atsakyti į kelis klausimus:

Vokiečių žurnalistė FRAU DIETHILD TREFFERT, katalikų žinių agentūros redaktorė, daug rašanti ir apie okupuotos Lietuvos būklę bei jos žmonių kovą už religinę ir tautinę laisvę

— Kada pradėjote domėtis Lietuvos klausimais?

— 1970 m., studijuodama rusų kalbą, susipažinau su krikščionių persekiojimo faktu Sov. Sąjungoje. Anksčiau apie tai nieko nežinojau ir maniau, kad tai buvo tik rusų revoliucijos metu ir kad visa tai seniai pasibaigė priimtina modus vivendi forma. Su pasibaisėjimu turėjau patirti, kaip brutaliai Sov. Sąjunga vis dar persekioja tikinčiuosius. Baigusi žurnalistikos studijas, pradėjau šias žinias skleisti. Vadinamu atolvdžio laiku Vokietijoje, kai SPD ir FDP koalicija perėmė krašte vyriausybę, joks vokiečių laikraštis apie tuos dalykus nenorėjo žinoti. Vien tik Vokietijos katalikiškas laikraštis "Deutsche Tagespost", išeinantis Wuerzburge, tuomet tas žinias spausdindavo. Bet su laiku ši problematika prasilaužė, ypač po Helsinkio saugumo konferencijos. Vokiečių visuomenė pasidarė jautri žmogaus teisių pažeidinėjimams, ir mano straipsniai buvo plačiai spausdinami. Taip pat radijo stotys domisi mano paskaitomis. Kada aš susidūriau specialiai su Lietuvos problematika, negaliu tiksliai pasakyti, manau 1972 ar 1973 metais.

— Kaip Kataliku Žinių Agentūros redaktorė, be abejonės, esate įstikinusi katalikė. Kokią reikšmę skiriate tikybai žmogaus egzistencijoje?

— Man tikėjimas, ypač krikščioniškasis, yra visos egzistencijos pagrindas. Be tikėjimo mano darbas ir visa mano egzistencija neturėtų prasmės. Man gaila, kad daug žmonių nėra šiandien tokios nuomonės. Man atrodo, kad iš to kyla gyvenimo beprasmybė, doros irimas, gausus skaičius savižudybių ir narkotikų vartojimo išplitimas. Buvo bandoma šioje pusėje rasti gyvenimo prasmę praktiškame materializme, bet, reikia pridurti, patenkinamo atsakymo nebuvo rasta. Visa tai nuvedė žmones į ciniškumą. Šitaip žiūrint vakaruose ryškėja tas pats kelias, kaip ir rytuose. Jei vystymasis čia eis toliau kaip ten, galima tikėtis naujo atsigręžimo į Dievą.

— Ką reiškia vakariečiams tikinčiųjų aukojimasis rytuose?

— Gaila, rytų tikinčiųjų aukojimasis vakariečiams reiškia permažai. Mūsų šventovėse dar toli gražu nebuvo suprasta, kad per krikščionių kančią rytuose yra gaunamos malonės, kurios ir vakaruose tikintiesiems išeina į naudą. Tam tikra prasme padėtis vakaruose nėra geresnė negu ten, ji yra tik kitaip bloga. Mums netrūksta laisvės. Pas mus laisvė buvo beveik iškreipta. Visa tai iššaukia krikščioniškose bendrijose nesusipratimų.

Iš kitos pusės, čia yra maldos bendruomenių, kurios gana daug angažuojasi už persekiojamus krikščionis. Tai tikintiesiems anoje geležinės uždangos pusėje išeina į gera. Mums pavyko įtikinti Vokietijos vyskupų konferenciją, kad ji įvestų maldos dieną už persekiojamą Bendriją. Girdėti, kad Europos vykupų konferencija netrukus tokią maldos dieną numato skirti visai Europai.

— Ar Jums neatrodo, kad Lietuvos tikinčiųjų reikalų kėlimas vakaruose jiems atneša palengvinimą?

— Aš tikiuosi, kad informacija vakaruose apie Lietuvą jos tikintiesiems padeda. Kiekvienu atveju tai yra pageidaujama ir pabrėžiama "LKB Kronikoje". Be to, mano viešnagės metu

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

PROBLEMĄ JAV PREZIDENTO RINKIMAMS ATNEŠĖ BEVEIK jų išvakarėse padarytas Irano parlamento nutarimas paleisti suimtus JAV diplomatus. Kyla rimtas įtarimas, kad šiuo pavėluotu nutarimu Iranas nori paveikti rinkimų rezultatus ir gauti paramos savo karui su Iraku. Iranas, pažeidęs diplomatų neliečiamumą užtikrinusią Vienos konvenciją, dabar netgi drįso pastatyti keturias sąlygas JAV vyriausybei už jų paleidimą: 1. Vašingtonas turi grąžinti JAV ir užsienio bankuose užšaldytą Irano kapitalą, siekiantį $8 bilijonus, 2. sustabdyti kompensacines bylas prieš šį kapitalą, 3. atiduoti Iranui velionies šacho M. R. Pahlavio turtą, 4. pažadėti nesikišimą į Irano vidaus reikalus. Priešingu atveju grasinama suimtų diplomatų teismu, nors tarptautiniai nuostatai nė vieno jų nelaiko nusikaltėliu. ● Tikrą nusikaltimą jų suėmimu ir beveik metus trukusiu kalinimu yra padaręs ajatolos R. Chomeinio režimas. Prez. J. Carteris nevisus šiuos reikalavimus gali patenkinti savo nuožiūra. Kompensacinėms byloms ir M. R. Pahlavio turto grąžinimui yra būtinas teismo sprendimas. Niekas šiandien tiksliai nežino, kiek turto yra palikęs velionis šachas, nes pagrindinė jo dalis yra informacijos neduodančiuose Šveicarijos bankuose. Su užšaldytu Irano kapitalu yra susieti ir amerikietiški ginklai beijų dalys, nupirkti dar šacho M. R. Pahlavio. Lig šiol prez. J. Carterio vyriausybė Irano ir Irako kare laikėsi pilno neutralumo. Ginklų tiekimas JAV-bes padarytų Irano šalininke. Toks žingsnis galėtų būti žalingas, nes Iraną remia tik JAV priešai — Libija, Sirija, komunistinė Š. Korėja ir kurą lėktuvams pradėjusi teikti Sovietų Sąjunga. Saudi Arabija jau nutraukė diplomatinius ryšius su Libija, kurios diktatorius plk. M. Gadaffis jai atsiųstus radaro įrenginiais aprūpintus JAV žvalgybinius lėktuvus pavadino šventųjų mahometoniškų vietų išniekinimu. Tie lėktuvai iš tikrųjų turi tikslą perspėti Saudi Arabiją nuo staigių Irano ar Irako puolimų. Dėl susikirtimo su Libija Irako šalininke tapo Saudi Arabija. Nuo pat karo pradžios Iraką remia JAV-bėms draugiška Jordanija bei kitos nuosaikesnės arabų šalys.

Neaiškus laimėtojas

Abu kandidatai į JAV prezidentus — demokratų J. Carteris ir respublikininkų R. Reaganas vengia įvelti į rinkiminį vajų galimą JAV diplomatų išlaisvinimą. Iš Klevelando transliuotuose debatuose nė vienas jų didesnės pergalės nepasiekė. Rinkimams pranašaujamos beveik lygios jėgos. Nors R. Reaganas pirmauja daugiau balsų rinkiminėje kolegijoje turinčiose valstijose, kaikurių valstijų nuotaikos ir šiandien tebėra neaiškios. Sakoma, kad amerikiečiai nėra patenkinti nei R. Reaganu, nei J. Carteriu, bet vieną iš jų teks pasirinkti.

Naujas premjeras

Jamaikos parlamento rinkimus po aštuonerių metų laimėjo darbiečių partija su savo vadu E. Seaga, įveikusi marksistinio premjero M. Manley liaudies partiją. Pastarojo siekiamas socializmas Jamaikai atnešė 30% nedarbą, didžiulę infliaciją, apie $1,3 bilijono skolą užsieniui, dėl kurios jis netgi turėjo nutraukti ryšius su Tarptautiniu Pinigų Fondu. Premjeras M. Manley buvo linkęs į komunizmą. Tai liudija jo draugystė su Kubos diktatoriumi F. Castro, kubiečių talkininkų pasikvietimas, stiprinami ryšiai su Sovietų Sąjunga, komunistinė Vengrija. Naujasis premjeras E. Seaga yra Vakarų pasaulio šalininkas, tuojau pat įsakęs išsikraustyti Kubos ambasadoriui U. Estradai bei kubiečiams talkininkams. Jis pranašauja, kad su jo laimėjimu bus užbaigtas Jamaikos posūkis į komunizmą. Jo dabar laukia nelengvas teroristinių žudynių sustabdymas, vien tik rinkiminio vajaus laikotarpyje atnešęs apie 750 aukų, ekonominis Jamaikos atstatymas į žmoniška lygį.

Kova nebaigta

Lenkijos "Solidarumo" unijos kova su kompartija tebėra nebaigta. Dėl teismo pakeistos konstitucijos unija buvo pagrasinusi nauju streiku lapkričio 12 d. Turbūt dėl šio grasinimo L. Brežnevas Kremliun buvo pasikvietęs Lenkijos kompartijos vadą S. Kanią su premjeru J. Pinkowskiu. Pasitarimo rezultatai nebuvo paskelbti, tačiau J. Pinkowskis, grįžęs iš Maskvos, padarė nuolaidų "Solidarumo" unijos pirm. L. Walesai. Unijos konstitucijos pakeitimą peržiūrės augščiausias teismas, unijai suteikiama teisė leisti savo savaitraštį. Pagrindinis susikirtimas, matyt, vyksta dėl kompartijos reikalavimo, kad jai būtų pripažintas sveresnis balsas naujosios unijos reikaluose.

Tęs derybas

Kaire lankėsi Izraelio prez. Y. Navonas, praktiškai neturintis jokios galios Izraelio politikoje. Pokalbiuose su Egipto prez. A. Sadatu buvo nutarta stiprinti ryšius, laikytis taikos sutarties, nes Irano ir Irako karas atnešė naują pavojų į Artimuosius Rytus. Žadama vėl tęsti derybas dėl lig šiol neišspręstų klausimų tarp Izraelio ir Egipto. Abu prezidentai nori sustiprinti prekybinius ryšius, turizmą, pasikeitimą jaunimu ir parlamentarais.

KANADOS ĮVYKIAI

Naujasis biudžetas ir mokesčiai

Praėjus beveik dvejiems metams, Kanada pagaliau susilaukė naujo biudžeto, kurį vėl paruošė min. P. E. Trudeau liberalų vyriausybė su savo naujuoju finansų min. A. MacEachenu. Daugelio pranašautas pajamų mokesčio padidinimas kanadiečiams nepasitvirtino, Išlaidų padidėjimo kanadiečiai betgi neišvengs dėl natūralių dujų, alyvos ir benzino pabranginimo. Tūkstantis kubinių pėdų dujų nuo lapkričio 1 d. vietinėje rinkoje pabrango 30 centų, o užsienio eksportui šis pabrangimas įsigalios 1981 m. vasario 1 d. Sekantys šių dujų pabranginimai po 15 ct. ir vietinei ir užsienio rinkoms numatyti: 1981 m. liepos 1 d., 1982 m. sausio 1 d. ir 1983 m. sausio 1 d. Galionas namams šildyti alyvos ir galionas benzino automobiliams pabrangs po 3,2 ct., kai pasibaigs ligšiolinės atsargos. Sekančių trejų metų laikotarpyje tie galionai alyvos ir benzino bus pabranginami kasmet po 18 centų. Papildomų išlaidų pareikalaus ir nedarbo draudos įmokų padidinimas 33% nuo 1981 m. sausio 1 d. Mokestis valdžiai už perkamus alkoholinius gėrimus ir rūkalus, pradedant 1981 m. balandžio 1 d., bus peržiūrimas ir padidinamas kas trys mėnesiai.

Finansų min. A. MacEachenas naujojo biudžeto išlaidas nuo lig šiol veikusio biudžeto $60 bilijonų nutarė padidinti iki $67 bilijonų, tačiau ir ši kartą pajamų jam subalansuoti neužteks, tik šiemetinis $14,2 bilijono deficitas greičiausiai bus sumažintas iki $13,7 bilijono. Tai reiškia ir toliau augančias valdžios skolas. Siemet vien tik palūkanoms už jas prireikė $10,4 bilijono, o naujajame biudžete joms numatoma $12,4 bilijono. Deficitą tik per sekančius trejus metus numatoma sumažinti iki palyginti vis dar labai augštos $11,8 bilijono sumos. Biudžetas taipgi padidina 8% gamybos

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Jėgas telkiant
Reikia ugdyti ne tik lietuviškumą, bet ir religiškumą
Lietuvius ypatingai gerbiu . . .
Mūsų bendradarbio pokalbis su vokiečių žurnaliste
Politinis žvilgsnis atgal
Steigiamasis Lietuvos seimas ir tuometinė konstitucija
Lietuvos savaitė Austrijoje
Pranešimas iš Romos apie austrų pagalbą Lietuvai
Šiauriečiai ir pietiečiai
Čikagiečio kunigo V. Bagdanavičiaus viešnagė Venecueloje
Dainų šventės — Lenino šlovei
"Reader's Digest" žurnalas apie gyvenimą Lietuvoje
Vilniečių darbai ir planai
Suvažiavimas ir veikalo "Rytų Lietuva" sutiktuvės
Miręs lietuvis filme
Akrobatinis drąsuolis Bakūnas filmuose ir jo mirtis
Tautodailės paroda Niujorke
Plataus masto renginys, kuriame dalyvavo ir montrealietės
Nobelio laureato "Issos slėnis"
Iš Č. Milašiaus apysakos, kurios veiksmas vyksta Lietuvoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $14, pusmetinė — $7.50. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $14.00 per year, $7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Politinis žvilgsnis atgal

Steigiamąjį Lietuvos seimą prisimenant

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Klevelando ALTos skyrius surengia minėjimus ir tokių istorinių įvykių, į kuriuos mūsų visuomenė nekreipia daug dėmesio. Gyvendami toli už savo gimtosios žemės ribų, mes negalime apsiriboti tik kelių pagrindinių istorinių faktų minėjimu, kaip nepriklausomybės atgavimas, jos praradimas ir okupacijos.

Steigiamojo seimo reikšmę giliai analizavo pagrindinis kalbėtojas — visuomenininkas, žurnalistas ir buvęs Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungos pirm. Algirdas Kasulaitis. Minėjimas įvyko rugsėjo 21 d. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Su apgailestavimu tenka pastebėti, kad, nežiūrint gausios reklamos spaudoje ir per vietinę radijo valandėlę, tebuvo keletas vėliavų, o jaunimo visiškai nesimatė. Taip pat ir pačios visuomenės narių atsilankė tik saujelė. Paskaitininkas yra žinomas kaip geras kalbėtojas, kruopštus savo šaltinių pasirinkime ir kalbos stiliaus apdorojime. Savaime suprantama, A. Kasulaitis, turėdamas ryškiai suformuotas politinės filosofijos pažiūras, originaliai ir savo požiūriu analizavo steigiamojo seimo svarbą ir reikšmę. Jis savo paskaitą pradėjo cituodamas Klevelande gyvenusį a. a. plk. Kostą Žuką, to seimo dalyvį: "Iškilmingas Mišias celebravo vysk. Karevičius su didele svita. . . Iš lauko buvo girdėti varpų skambėjimas ir artilerijos šaudymas. Didinga! Graudu!" Toliau jis citavo Klevelande gyvenantį to seimo atstovą Adolfą Klimą, kuriam atidarymo metu teko garbė sėdėti tarp Tumo-Vaižganto ir Jono Jablonskio. Paskaitininkas chronologine tvarka išvardino seimo sukaktis, jų stambesnius ar mažesnius minėjimus ir seimo atstovų laisvajame pasaulyje veiklą.

Seimo darbai iš esmės nustatė Lietuvos valstybingumo pagrindus trumpa rezoliucija, kurios buvo išklausyta atsistojus visiems seimo atstovams, patvirtinant nepriklausomybės paskelbimo aktą, tuo būdu visos tautos vardu jį įteisinant savoje teritorijoje. Steigiamasis seimas, anot paskaitininko, "tautinio atgimimo dvasiai suteikė kūną". Jis seimą vertino kaip ne atsitiktinį vienkartinį įvykį, bet kaip istorinio vyksmo dalį, organiškai suaugusią su tauta. Kalbėtojas paminėjo, kad seimas vyko dar tuo metu, kai lietuviai kovėsi trijuose frontuose, o būtinų darbų našta buvo milžiniška. Įdomus ir tas faktas, kad seimui pirmininkavo moteris — Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, o sekretoriavo Ona Muraškaitė. Tarp kita ko, tai rodė, kaip pažengusi buvo Lietuvos moteris, turėjusi daugiau teisių nei tuo laiku tų teisių turėjo kitų Vakarų demokratijų moterys. Tačiau kitų tvirtinimu, tai buvęs sutapimas, nes pirmininkauti turėjo amžiumi vyriausias asmuo.

Vienas iš svarbiausių ir sunkiausių uždavinių buvo paruošti konstituciją. Tam tikslui sudaryta komisija rinko medžiagą per dvejus metus. Konstitucija buvo pagaliau priimta 1922 m. rugpjūčio 1 d. Nesigilindamas į platesnį konstitucijos vertinimą, paskaitininkas pacitavo ilgametį Italijos ministerį pirmininką Alcide de Gasperi, kuris Lietuvos konstituciją pavadino "viena iš pačių demokratiškiausių Europos konstitucijų". Toji konstitucija, cituojant teisininką a. a. Antaną Liūdžių, iki šiol "nėra teisiškai pakeista". Dėl konstitucijos teisininkai turi įvairių nuomonių, kaip tai teigia ilgametis Fordhamo universiteto profesorius Konstantinas Račkauskas, konstitucinės teisės ir tarptautinių santykių žinovas. Jo nuomone, konstitucijoje išreikšta politinė filosofija buvusi Vakarams jau įgimta, bet lietuvių tautai buvusi perankstyva.

Seimas taip pat lengvai priėmė žemės reformos idėją, kurios reikalingumas buvo pribrendęs. Dėl pačios reformos suformulavimo autorystės vis dar nesutariama, nors dauguma tą garbę pripažįsta Mykolui Krupavičiui. Tačiau abejonės nesą, kad žemės reforma nepaprastai daug prisidėjo prie Lietuvos ekonominės gerovės pakėlimo.

Savosios valiutos, Lietuvos universiteto, Čiurlionio galerijos įsteigimas, centrinių valstybės archyvų surinkimas — tai vis milžiniški ir būtini seimo darbai. To darbo metu pasirašyta taikos sutartis su Sovietų Sąjunga, įstota į Tautų Sąjungą, baigtas karas su Lenkija, sustabdyti bolševikai, išgautas visos eilės valstybių Lietuvos pripažinimas "de jure".

Kalbėtojas, baigęs aptarti seimo darbus, pabrėžė politinių partijų svarbą ir lietuviško jaunimo svarbų vaidmenį dedant Lietuvos valstybės pagrindus. Jis paminėjo įdomią statistiką: 112 seimo narių tarpe nebuvo nė vieno asmens virš 60 metų, tik 8 virš 50 metų, o 29 nariai neturėjo nė 30 metų. Tai buvo labai jaunas seimas, kokio demokratijos praktikoje reta. Ano meto jaunoji karta, nevisada pilnai išsimokslinusi, parodė savo politinį brandumą ir, anot kalbėtojo, "teisingai suvokė, kad demokratija be partijų yra neįmanoma". Prelegentas tvirtino, kad "tiek žemės reformos, tiek kitų socialinių įstatymų sėklos buvo išdaigintos krikščionybėje, toje istorinėje energijoje, suteldintos krikščioniškosios demokratijos dirvoje, pagaliau krikščionių demokratų persodintos lietuviškoje žemėje." Jis citavo prof. J. Jakštą: "Lietuviai kaimiečiai nuo amžių buvo konservatyvūs. . . atgimimo laikų šviesuoliai — kaimiečių vaikai, nemaža dalis kunigų. Tautinis valstybinis sąjūdis, žinoma, buvo konservatyvus, bažnytinės teologijos persunktas. . . Ši tautos būsena ir nulėmė steigiamojo seimo pobūdį. . . Jis buvo krikščioniškas seimas".

Prelegento paskaita buvo kruopščiai paruošta, paįvairinta citatomis, statistikomis, perteikta dailiu stiliumi. Tačiau, kaip ir kiekvienas savo pažiūras turįs asmuo, jis pabrėžė krikščionių demokratų partijos vaidmenį mūsų nepriklausomybės istorijoje, į pabaigą vis dar cituodamas prof. J. Jakštą, savo tvirtinimą remdamas citatos žodžiais: "Jai (Lietuvai) per amžius skiepyta krikščioniška katalikiška dvasia nukreipė ją į Vakarus tais 1920 metais".

Diskusijoms nebuvo progos, bet visdėlto kilo neviena mintis, reikalaujanti paaiškinimo, giliau pažvelgus į tolimesnę mūsų gyvenimo raidą po seimo. Negalima nuneigti katalikybės įtakos Lietuvoje, bet taip pat negalima nuneigti ir to, kad katalikybė ėjo į mus dviem būdais: lenkinimo ir tautinio prisikėlimo dvasioje. Šalia Lietuvos patriotų dvasiškių (Maironis, Vaižgantas), mes tautinio atbudimo šulais laikėme asmenis, nutolusius nuo religinio gyvenimo, kaip Vincą Kudirką, tautos patriarchą Joną Basanavičių ir kitus.

Iš kitos pusės lietuviai jau savo charakteriu nelinksta į rytus ir slavų kultūrą dėl istorinių įvykių raidos ar grynai savo neslaviškos kilmės. Tik ką atsikūrusiai valstybei, apsuptai stambių ir nedraugiškų kaimynų, svarbus buvo ir tautiškumas, kad savo etnografinių žemių ribose pajustume ne vien politinę nepriklausomybę, bet ir tautinį pasididžiavimą. Žemės reforma, valiutos įvedimas, konstitucijos paruošimas — visa tai milžiniški darbai, tačiau neabejoju, kad į tuos darbus jungėsi visa tauta ir įvairių pakraipų žmonės, kurių daugumos nesudarė vieni krikščionys demokratai. Tautininkai, seime iš viso savo atstovų neturėję, Lietuvos nepriklausomybės akcijoje buvo dominuojantys (A. Smetona, Martynas Yčas, Liudas Noreika ir kiti). Lietuva, be abejonės, buvo katalikiška, bet ne krikščioniškai demokratiška partine prasme.

Prelegento kritikuoti nepajėgiu savo riboto politinės filosofijos supratimo plotmėje. Tik kaip eilinė mūsų visuomenės narė, savo vaikystės bei ankstyvos jaunystės dienas išgyvenusi Lietuvoje, vis jieškau tikro, visapusiško nepriklausomos Lietuvos veido ne vienos, bet įvairių partijų fone. Tokio pobūdžio paskaitos yra didžiai vertingos ir skatintinos, kad būtų kitomis progomis išgirstos ir kitos versijos, kitos citatos, kitos nuomonės.

● **Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva**

Toronto "GINTARO" ansamblis nuoširdžiai dėkoja

verslininkams ir organizacijoms bei pavieniams asmenims už aukas, kurios įgalino "Gintaro" ansamblį vykti į Prancūziją atstovauti Kanadai ir lietuviams tarptautiniuose festivaliuose.

Nuoširdžiai dėkojame: KLB krašto valdybai ir Toronto apylinkės valdybai už lietuviškus ženklelius, kuriuos įteikėme kitų tautų šokėjams; Toronto burmistrui už laiškus ir Toronto miesto ženklelius, kuriuos įteikėme įvairių miestų atstovams; federacinei Kanados vyriausybei už Kanados vėliavas ir Kanados ženklelius; "Mc Gregor Hosiery Mills" už kojines, kurias gavo per O. Radzevičienę; G. Bijūnienei už paruošimą prancūzų kalba informacijos apie "Gintarą", lietuvių šokius ir dainas.

Dėkojame "Gintaro" tėvų komitetui už suruoštą išleistuvių vakarą, L. Namams už salę, loterijos laimikių aukotojams ir dalyviams; gintariečių tėvams, kurie mus aerodrome išlydėjo ir taip gražiai sutiko; "Tėviškės Žiburiams" ir "Tėvynės Prisiminimų" radijo programai už informaciją; visiems, kurie mus padrąsino šiai kelionei.

Ačiū aukų rinkėjams ir aukotojams. Mūsų išvykai aukojo: $550 Toronto Lietuvių Namai; $500: "Kraco Enterprises Inc., "Armor All Products", Kanados Lietuvių Fondas; $250: "Paramos kredito kooperatyvas, KLB krašto valdyba, McDonalds restoranai; $200: Kanados Medikų Draugija; $100: "Time Press Litho Ltd.", KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius; $60: V. Marcinkevičiai, J. Astrauskas, V. M. Baliutavičius iš Venecuelos; $50: B. Mikšys, J. Račys, "Mercury Lodge" (P.L. Krilavičiai); $40: "Mc Gregory Hosiery Mills"; H. Simanavičienė; $30: E. V. Verikaičiai, A. Kaminskienė; $25: B. Norkienė, P. Žulys, M. Rusinas, "Canadian Art Memorial", P. Gulbinskas, B. Jonaitienė, "North Sylva", D. A. Baziliauskai, M. F. Yokubynienė, $20: A. Raila, S. Jagėla, p. Paškauskas, H. Stepaitis, "Habour Inn", H. G. Lapai, V. V. Balsiai, K. Daugėlienė, E. Jankutė, kun. J. Staškevičius, L. Valiukas, M. Karasiejienė, A. E. Abromaičiai, F. Neal, E. Žėkas, D. Žėkas, A. Raudys; $15: M. Yčas; $10: J. J. Šarūnai, D. G. Sakai, P. Stuopis, B. T. Stanuliai, A. Nausėdas, E. Kišonai, A. Kazlauskas, V. Venslovaitis, R. M. Slapšiai, L. O. Girdauskai, G. L. Vyšniauskai, Vaišnoras, A. Balsienė, J. A. Jankaičiai, V. Kasperavičius, J. Pusvaškis, R. Namikas, B. Jocius, D. A. Puteriai, S. Grigaliūnas. Taip pat dėkojame ir mažiau aukojusiems.

Pagaliau visiems rėmėjams, kuo nors prisidėjusiems prie mūsų išvykos, ansamblio vardu tariame nuoširdų gintarietišką ačiū.

Išvykos vadovai — **R. J. Karasiejai, G. R. Paulioniai**

MYLIMAM TĖVELIUI
A†A
ANTANUI BAČĖNUI
mirus, jo žmonai KONSTANCIJAI, dukrai FELICIJAI URBONIENEI, sūnums VINCUI ir VLADUI, jų šeimoms bei visiems giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia — *Sondos*

Mielą ALDONĄ PARŠELIŪNIENĘ ir šeimą, mirus
brangiai Mamytei
Lietuvoje, giliai užjaučia dotnuviškiai ir šeimos —

VI. T. Bačėnai — *J. Ir. Baltakiai*
Vikt. El. Dailydės — *J. M. Dambarai*
J. Ald. Jankaičiai — *F. B. Kasperavičiai*
V. V. Kecoriai — *J. V. Paršeliai*
Br. V. Saulėnai — *V. M. Vaitkai*

All Languages Service
ALS
NOTARIZUOTI VERTIMAI
IR VERTĖJAVIMAS PER 70 KALBŲ
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS
Simon's Travel Service
kviečia keliauti kartu!
KELIONĖS Į LIETUVĄ
1981 metais
13 dienų su giminėm

VILNIUS-RYGA	—	balandžio	30	— gegužės	14
VILNIUS-RYGA	—	gegužės	14	— gegužės	28
VILNIUS-RYGA	—	gegužės	28	— birželio	11
VILNIUS-RYGA	—	birželio	11	— birželio	25
VILNIUS-RYGA	—	liepos	9	— liepos	23
VILNIUS-RYGA	—	liepos	23	— rugpjūčio	6
VILNIUS-RYGA	—	rugpjūčio	6	— rugpjūčio	20
VILNIUS-RYGA	—	rugpjūčio	20	— rugsėjo	3
VILNIUS-RYGA	—	rugsėjo	3	— rugsėjo	17
VILNIUS-RYGA	—	gruodžio	21	— sausio	4 (1982 m.)

Kelionė į Meksiką
kartu su Čikagos lietuviais golfininkais vienai savaitei. Išvykstama sausio 23 d. Smulkesnių informacijų teirautis
tel. (416) 537-3060 ir 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

PADĖKA
Mūsų mylimos žmonos, motinos ir sesers
a.a. Sofijos Balsienės,
B.A., B.S.W., M.S.W., D.A.S.W.,
laidotuvių diena praeitin nuslinko, tačiau tebegyvename Jos sunkios ligos netikėtai iššauktos mirties liūdesiu.
Šiuo reiškiame didžiai nuoširdų dėkingumą visiems, dalyvavusiems Velionės laidotuvėse, išreiškusiems Jai paskutinę pagarbą:
kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už nenuilstamą Velionės lankymą ligoninėse ir paskutines apeigas bei žodžius prie kapo Anapilio kapinėse;
kun. klebonui A. Simanavičiui, OFM, a.a. kun. klebonui P. Ažubaliui ir a.a. kun. I. Grigaičiui už gedulingų šv. Mišių atnašavimą Prisikėlmo parapijos šventovėje, solistui V. Verikaičiui už giedojimą Mišių metu;
A. Tamošaitienei, tarusiai prie kapo atsisveikinimo žodį Lietuvių Tautodailės Instituto vardu, I. Kairienei baltiečių moterų vardu;
visiems lankiusiems Velionę ligoninėse, užprašiusiems šv. Mišias už Jos vėlę, aukojusiems Jos atminimui organizacijoms, liūdesio dienomis atskubėjusiems mums į talką bei išreiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ar per spaudą.
Ilsėkis Dievo ramybėje miela Sofija!
Tešviečia Tau Amžinoji Šviesa!
Leopoldas Balsys,
sūnūs Vylius, Aras ir Rimas su šeimomis,
broliai Leonas ir Vladas
Adomavičiai su šeimomis,
sesuo Elena Ilgūnienė su šeima Lietuvoje

MYLIMAM TĖVELIUI
A†A
KAZIUI VALAIČIUI
mirus,
jo sūnui JURGIUI VALAIČIUI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —
Winnipego lietuvių šeštadieninė mokykla

A†A
AGRONOMĄ
KAZĮ VALAITĮ
Viešpačiui pašaukus į amžinus namus, sūnų inž. JURGĮ VALAITĮ KLB Winnipego valdybos narį, visą šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
KLB Winnipego apylinkės valdyba

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Šiauriečiai ir pietiečiai

Kun. V. Bagdanavičiaus kelionės, valdybos rinkimai ir kiti rūpesčiai

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Mūsų bendradarbė Venecueloje

Spalio 2 d. į Venecuelą atvyko pakeliui iš Kolumbijos kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, Lietuviškos Knygos Klubo vedėjas iš Čikagos. Jis kelionėje išbuvo 2 mėnesius, lankydamas beveik visas P. Amerikos Lietuvių kolonijas.

Savo kelionėje daug ką pamatė, išgirdo, patyrė ir turėjo progos arčiau pažinti P. Amerikos lietuvių gyvenimą. Jis pabrėžė, kad P. Amerikos lietuvių gyvenimas daug kuo skiriasi nuo Š. Amerikos, nes jie esą paveikti ispaniško gyvenimo.

Kelionės ir pamaldos

Kun. V. Bagdanavičius apsistojo pas kun. A. Perkumą. Jis turėjo progos susipažinti su Venecuelos saleziečių vienuolijos įstaigomis, n a u j a originalia šventove, mokyklų pastatais, socialiniu bei medicininiu aprūpinimu, kurį teikia saleziečiai bendruomenei.

Vaisiūnai, kartu su kun. A. Perkumu, nuvežė svečią į San Casimiro miestelį, pavadintą mūsų šventojo vardu. Tos pačios dienos vakare Karako jaunimas pakvietė kun. V. Bagdanavičių į Juozo Mažeikos ūkį. Ten jis turėjo gražios progos supažindinti jaunimą su moderniomis religinėmis ir lietuviškumo problemomis.

Sekmadienį, spalio 5 d., svečias atlaikė Karako lietuviams pamaldas. Jis perdavė sveikinimus Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos, kurios garbės pirmininku yra vyskupas V. Brizgys, o vykdomasis pirm. prof. Juozas Meškauskas. Savo pamoksle svečias pabrėžė, jog šiandieniniame lietuvių gyvenime santykiavimas yra dorybė. Esą reikia išmokti, kaip pasakyti tiesą, gerbti vieni kitus net tada, kai mūsų pažiūros yra visai skirtingos. Tik tada mes išgelbėsime patys save ir savo tautą.

Pamokslininkas dėstė, kad ne vien Š. Amerikos lietuviai ugdė tautiškumą, bet ir ispanų pasaulyje gyvenantieji. Jau prieš 1920 metus atvykę pirmieji į P. Ameriką nepamiršo, kad jie yra lietuvių tautos vaikai. P. Amerikos lietuviai šiandieną yra atkreipę šiauriečių dėmesį, nes pas juos jau reiškiasi stiprus noras atgaivinti apsilpusį lietuviškumą. P. Amerikos lietuviai turėtų kaiką pasisavinti iš ispaniško tikėjimo supratimo ir tuo praturtinti lietuviškąjį gyvenimą.

Rinkimai

Po pamaldų prasidėjo naujos Karako apylinkės valdybos rinkimai. Dalyvavo apie 50 asmenų. Pirmiausia pranešimą padarė buvusios valdybos pirmininkas apie veiklą ir po to pakvietė iš anksto numatytą prezidiumą: Jūratę de Rosales, Petrą Kriščiūną ir Juozą Menkeliūną. Revizijos komisija perskaitė aktą, liečiantį Kultūros Fondo ir VLB Karako apylinkės valdybos piniginę apyskaitą. Kultūros Fondo valdyba paliko ta pati: pirm. Juozas Menkeliūnas, sekretorius Petras Kriščiūnas, literatūrinių pusvalandžių rengėjas Vincas Baronas, ižd. Julius Vaisiūnas.

Į naują apylinkės valdybą trejiem metam išrinkti: pirm. Marius Kvedaras, vicepirm. Ričardas Zavadzkas, ižd. Antanas Šulcas, sekr. Petras Kriščiūnas, nariu Antanas Baronas. Revizijos komisija paliko ta pati: Aurelija Paukštytė de Rengifo, Vincas Baronas ir Vytautas Lešiūnas. Moterų komitetą sudaryti susirinkimas pavedė Marytei Baronienei.

Du naujai išrinkti valdybos nariai — Marius Kvedaras ir Ričardas Zavadzkas yra buvę Italijoje Castelnuovo Don Bosco lietuvių gimnazijos auklėtiniai.

Šis visuotinis VLB Karako apylinkės narių susirinkimas nebuvo tvarkomas pagal mūsų Bendruomenės veikiančius įstatus, nes balsavo ir tie nariai, kurie nebuvo sumokėję solidarumo mokesčio (apie 14 dolerių į metus). Pagal Venecuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės vidaus statuto 6 straipsnį, balsavimo teisę turi ir gali būti renkami tie, kurie yra sumokėję Bendruomenės mokesčius už einamuosius metus iki susirinkimo dienos, o taip pat ir tie, kurie nuo jų atleisti.

Apylinkės susirinkimas baigtas Lietuvos himnu ir įprastinėmis vaišėmis.

Centro valdybos pirmininkas buvo paskelbęs naujus centro valdybos rinkimus lapkričio 2 d., tačiau tarybos posėdyje jis šiuos paskelbtus rinkimus nukėlė į sekančius metus. Karako apylinkės susirinkime buvo keletas asmenų, dalyvavusių tarybos posėdyje, tačiau nebuvo paaiškinta dėl kokių priežasčių yra atidėti centro valdybos rinkimai. Tenka pastebėti, kad buvusi valdyba buvo šykšti informuoti narius kas yra valdybos daroma.

Su svečiu

Pirmadienį kun. A. Perkumas nuvežė svečią kun. V. Bagdanavičių į La Vegą — ankstyvesnę lietuvių bendruomenės būstinę supažinti su San Casimiro namais, šv. Kazimiero bareljefu, primontuotu prie La Vegos parapijos šventovės šono iš lauko pusės. Ten pat jiedu aplankė vienuoles salezietes, kurios turi gražiai įrengtą vienuolyną. Seselės supažindino svečią su moderniai įrengtomis patalpomis, mokykla, teatro sale, kurioje vykdavo ir lietuviški koncertai, minėjimai, ir koplytėle, kurioje melsdavosi lietuviai.

Sekančią dieną abu kunigai buvo nuvežti į Karibų jūros pakraščius. Ta proga aplankė Maiquetijoje, senelių prieglaudoje, gyvenantį lietuvį Juozuką Pockakūną, kuris į šią senelių prieglaudą buvo patalpintas kun. A. Perkumo pastangomis.

Prieš išvykstant svečiui iš Venecuelos, Nina ir Bronius Deveikiai suruošė išleistuves, kuriose dalyvavo kun. A. Perkumas ir nemažas skaičius mūsų tautiečių. Svečių tarpe kun. V. Bagdanavičius rado net senų pažįstamų.

Sekantį rytą svečias, palydėtas kun. A. Perkumo, atsisveikino su Venecuela ir jos lietuviais.

Svečiai iš JAV-bių, dalyvavę Kanados Lietuvių Dienose. Iš kairės PLB pirm. inž. V. KAMANTAS, p. KUTKIENĖ, JAV LB pirm. inž. V. KUTKUS po iškilmės "Hamilton Place" salėje Nuotr. J. Miltenio

Lietuvos savaitė Austrijoje

P. JATULIS

Salzburge, festivaliais pagarsėjusiame Austrijos mieste, nuo spalio 16 iki 26 dienos buvo paskelbta "Lietuvos savaitė". Ta proga vyko tenai įvairūs renginiai, buvo platinamas išspausdintas lapas su šūkiu: "Lietuvai reikia mūsų!" Abiejose lapo pusėse pateikta daug duomenų apie tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje.

Nuo Lietuvos užėmimo, kuris įvyko 1940 m., tame krašte uždarytos 484 šventovės bei koplyčios. Visi vyrų ir moterų vienuolynai uždaryti. Daugumas kryžių ir lauko koplytstulpių sunaikinta. Iš šešių vyskupijų tik dvi turi savo vyskupus. Vilniaus ir Kaišiadorių vyskupai nuo 1957 ir 1961 m. yra priversti gyventi tremties vietose.

Nors skelbiama, kad K. Bendrija ten atskirta nuo valstybės, valdžia kišasi į tikinčiųjų reikalus ir visokiais būdais trukdo veikti. Be valdžios leidimo negalima teikti nė Sutvirtinimo sakramento. Kunigai turi tarnauti tik "kultui". Jiems neleidžiama dėstyti religijos mokiniams ir lankyti parapijiečių. Teologijos studijos varžomos: į vienintelę seminariją norinčių įstoti 50% atmetama. Ir seminarijoje matomas KGB šešėlis. Šventovės apdėtos dideliais mokesčiais, o už seminariją reikia mokėti kasmet 4500 rublių. Už elektros srovę šventovės turi mokėti šešis kartus daugiau, negu privatūs namai.

Neleidžiama jokia religinė spauda. Nuo okupacijos pradžios iki šiol tik kelias religines knygas buvo leista atspausdinti. Dažnai žmonių butuose daromos kratos ir jieškoma religinės literatūros. Devocionalijas pardavinėti net šventovių ribose draudžiama. Vaikams neleidžiama patarnauti Mišioms ar dalyvauti parapijų choruose.

Mokiniai diskriminuojami ir persekiojami mokyklose. Nuo 1945 m. 2000 lietuvių mokytojų dėl religinių įsitikinimų buvo atleisti iš darbo.

Toliau Salzburgo informaciniame lape pabrėžiama, jog sovietai nepaiso Helsinkio susitarimo ir verčia vykdyti neteisėtus religinėm bendruomenėm primestus nuostatus. Išskaičiuojama keliolika suimtų ir įkalintų už religinius įsitikinimus asmenų, pateikiant jų suėmimo datą, kalinimo vietą ir adresus. Austrijos katalikai raginami siųsti jiem solidarumo laiškus, kreiptis į sovietų ambasadą Vienoje arba į Lietuvos komunistų partijos sekretorių Griškevičių, protestuojant prieš žmogaus teisių gynėjų įkalinimą ir reikalaujant, kad jie būtų išlaisvinti. Išvardinti šie sąžinės kaliniai: Antanas Terleckas, Vytautas Skuodis, Julius Sasnauskas, Povilas Buzas, Anastazas Janulis, Algirdas Statkevičius, Genė Navickaitė, Ona Vitkauskaitė, Balys Gajauskas, Vladas Lapienis, Viktoras Petkus, Petras Plumpa, Petras Paulaitis ir rusas Sergiejus Kovaliovas, kuris nubaustas už "LKB Kronikos" platinimą. Atsišaukimas baigiamas žodžiais: "Lietuvai reikia mūsų ir mūsų maldų — už kenčiančius brolius ir seseris". Taip buvo rašoma austrų informaciniame lape "Lietuvos savaitės" proga.

Švedų balsas

Šveicarijoje l e i d ž i a m a s "Glaube in der 2. Welt" rugsėjo 17 d. laidoje pranešė, kaip Vakarų dvasiškiai kelia balsą, kad sąžinės belaisviai Sovietų Sąjungoje būtų išlaisvinti: 150 švedų dvasiškių, kurių tarpe Goeteborgo vyskupas, nusiuntė raštą Sov. Sąjungos sovieto pirmininkui L. Brežnevui, prašydami, kad būtų paleistas rusų ortodoksų kun. Gleb Jakuninas, Vasilijus Romanjukas, V. Abramkinas, Sergiejus Ermolaevas, Viktoras Kapitančukas, A. Ogorodnikovas, I. Ogurcovas, T. Poljakovas, V. Porešas, Lev Regelsonas, Tatjana Ščipkova, Antanas Terleckas, Tatjana Velikanova, V. Burcevas ir vienuolė V. Makejeva. Kartu jie prašo, kad kunigui Dudko vėl būtų leidžiama eiti dvasines pareigas jo bendruomenėje netoli Maskvos.

Vyskupo raštas

Linzo vyskupas pagalbininkas ir austrų "Justitia et Pax" komisijos pirmininkas dr. A. Wagneris rugsėjo 3 d. raštu kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadorių Vienoje, pažymėdamas, jog prieš Madrido konferenciją pasireiškęs Sov. Sąjungoje žingsnis atgal žmogaus teisių srityje. Jis ypač pamini paskutinius teismus ir žiaurius nubaudimus (G. Jakuninui — 10 metų laisvės atėmimo, T. Velikanovai — 9 metai) ir ruošiamus teismus Levui Regelsonui ir Aleksandrui Ogorodnikovui.

Vyskupas toliau rašo: "Kai 50.000 austrų yra pasirašę prašymą dėl suimtų įžymių sovietų krikščionių, ir aš asmenišku raštu kreipiausi į Jus, D. Gerb. Ambasadoriau, 1980 m. liepos 24 d. Būtų džiugus ženklas, jei Sovietų Sąjunga rimtai pažiūrėtų į žmogaus teises ir sustabdytų teismus, peržiūrėtų nekaltu Jūsų šalies piliečių baudimą. Tik praktiniš žmogaus teisių ir tikėjimo laisvės respektavimas Helsinkio akto dvasioje būtų teisingumo ir pažangos rodiklis taikos kelyje".

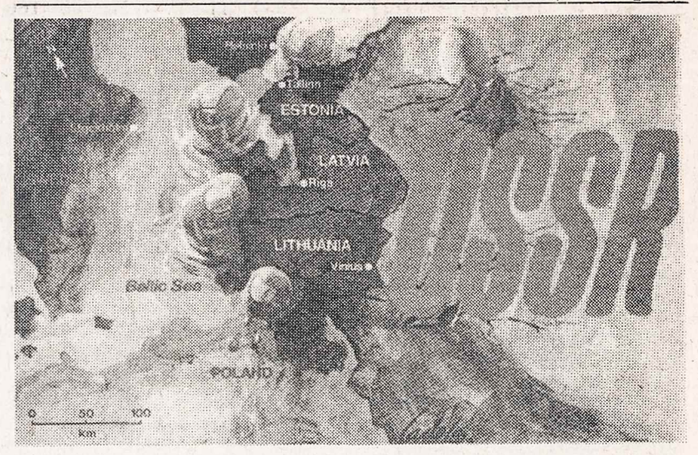

Taip vaizduoja Baltijos valstybių okupaciją populiarusis mėnraštis "Reader's Digest" 1980 m. rugsėjo mėnesio numeryje

Dainų šventės - Lenino šlovei

"READER'S DIGEST" apie Baltijos valstybes

Plačiai skaitomo kanadiško "READER'S DIGEST" rugsėjo numerio laidoje korespondentas Lawrence Elliott, kuris neseniai lankėsi Baltijos kraštuose, vaizdžiai aprašo (per 5 puslapius) tų kraštų dabartinį gyvenimą. Aprašymo pradžioj duodamas visų trijų valstybių su sostinėmis spalvotas planas, kuriame matyti sovietinės rankos pirštų suspausti kraštai.

Korespondentas kelionę pradeda nuo Talino, kur liepos 21 d. pirmą kartą istorijoj įvyko XXII olimpiados vandens sporto varžybos okupuotame krašte. Pasak sovietų, tai sukaktis 40 metų Estijos "prisijungimo". Tą įžūlų melą korespondentas tuoj pat pataiso. Tiesa yra ta, rašo jis, kad Estiją, Latviją ir Lietuvą Raudonoji Armija 1940 m. birželio mėn. jėga prijungė. "Tegul sovietai atitraukia kariuomenę, mes pasiskelbsime nepriklausomais rytoj" — jam sakė estai.

Nors okupantas labai išnaudoja, visdėlto gyvenimo lygis Baltijos kraštuose yra augščiausias visoje Sovietų Sąjungoje. "Tai nėra stebuklas, kad mes to pasiekėm" — sako latvis inžinierius, "bet stebuklas, kad pasiekėm sovietų okupacijos priespaudoje. Jeigu būtume buvę laisvi, būtume neatsilikę nuo Vakarų Europos".

Daugiau kaip milijonas baltiečių iššudyta, išvežta arba pasitraukė į vakarus — rašo toliau autorius. Į Estiją, kur gyventojų yra apie 1,5 milijono, kas metai imigruoja 7.000 rusų. O Latvijoj rusų kalba yra viešoji. Laikraščiai ir televizijos programos yra rusų kalba, o vaikus privaloma mokyti rusų kalbos nuo antrųjų mokslo metų. "Jeigu kalbi rusiškai, šiandien Rygoj latviškai nereikia mokėti nė žodžio" — rašo korespondentas.

Lietuva yra mažiausiai surusinta. Krašte 80% gyventojų yra lietuviai. Dėl lietuvybės yra kovojama kiekvienams kaime, kiekvienoje gatvėje. Sovietologas Peter Reddaway, Londono ekonomistas, sako, kad Lietuvoj yra žymiausi visoje Sovietų Sąjungoje disidentai. Religija yra tautinio charakterio uola. Daugiausia skaitoma pogrindžio spauda yra "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kuri iškelia juodąsias detales gyvenimo Lietuvoje. Vaikai tardomi už dalyvavimą Mišiose, o tikintieji persekiojami. Šventovės, kurios neuždarytos, Mišių metu perpildytos. Dauguma partiečių savo vaikus krikštija slaptai. Lietuvoje yra viena kunigų seminarija, bet valdžia leidžia kas metai išleisti tik 10 kunigų. Užsimenama ir peticija su 17.000 parašų.

Baltijos valstybėse pagaminama pusė visos Sovietų Sąjungos geležinkelių vagonų, telefonų ir 25% spalvotų televizorių. Statomi kaikur prabangūs viešbučiai, tačiau jaunavedžiai turi laukti buto 5 metus. Statomi aerodromai, bet neleidžiama į užsienį išvykti. Kas 5 metai rengiamos dainų šventės, bet tik Lenino ir sovietų garbinimui.

Laisvės prošvaisčių dar nesimato ir laisvi rinkimai kol kas dar tik sapnas. **Kaz. G.**

Lietuvius ypatingai gerbiu...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pernai vasarą Lietuvoje tikintieji mane to prašė.

— Nuo 1926 metų Lietuva yra viso p a s a u l i o Katalikų Bendrijos provincija. Nuo II D. karo pabaigos Lietuvoje nebuvo išleista jokios religinės literatūros, nes okupaciniai Lietuvos valdovai tai draudžia. Ar centrinė K. Bendrijos hierarchija šį faktą turi neprieštaraudama priimti?

— Man atrodo, kad K. Bendrija ne vien tik daugiau religinės literatūros, bet ir daugiau religinių teisių lietuviams turi reikalauti. Aišku, tai keblus klausimas, jeigu žvelgsime į kelią, kuris ten turi vesti. Su kieta konfrontacija galima nedaug ką pasiekti, daugiau — derybų keliu. Kaip aš vis girdžiu, Šv. Tėvas pabrėžia savo palankumą Lietuvai, savo prisirišimą prie šios ištikimos Baltijos šalies. Aš esu įsitikinusi, kad jo pontifikato metu iš Vatikano pusės bus viskas padaryta pagerinti esamai būklei. Tačiau tai įvyks daugiausia tyliai, apie tai garsiai nešūkaujant. Pirmiausia nemanau, kad jis ką nors darytų prieš vietinių vyskupų valią. Kaip tik šiuo metu vysk. Povilonis yra vyskupų sinode Romoje, ir aš esu tikra, kad Jonas-Paulius II su juo intymiai tarsis. Tačiau, jei mes labiau lietuvių teises ir kančias viešumon kelsime, Šv. Tėvas, juos užtardamas, jaus didesnę atramą iš apačios.

— Šiandien Sov. Sąjungos komunistų partija kalba apie tautų sulydymą. Lietuvai tai reiškia surusinimą. Iš Lietuvos pogrindžio girdima, kad tauta yra nusistačiusi šiam kėslui priešintis. Ar Jūs, kaipo vokiečių intelektualė, esate linkusi lietuviams šioje srityje padėti?

— Aišku, aš esu apsisprendusi už Lietuvos nepriklausomybę, nors šiuo metu nematau jos realizavimo galimybės. Tačiau dėlto negalima nustoti to reikalo kelti aikštėn, nes šiais skubos laikais viskas lengvai pamirštama. Lietuvai, kaip ir kitoms Baltijos valstybėms, kaip Ukrainai, savaime suprantama, galioja laisvo tautų apsisprendimo teisė. Kiekvienas į žmogaus teises rimtai žiūrintis vokietis šį nusistatymą remia. Kaip tik šiais metais, kai sukanka 40 metų Baltijos valstybių okupacijai, aš parašiau šia tema eilę straipsnių. Turiu Jums prisipažinti, kad lietuvius dėl jų neatlaidžios tautinių ir religinių teisių gynybos ypatingai gerbiu. Iš visos širdies linkiu šiai mažai katalikų tautai vienybės, nes tik per ją ilgainiui galima padėti pagerinti. Aš iš savo pusės ir toliau savo pastangas šia linkme tęsiu.

Ponios D. Treffert mintys bei nusistatymas yra aiškūs ir nedviprasmiški. Iš savo pusės turime pareikšti, kad džiaugiamės jos palankumu bei draugyste mūsų tautai ir kad jos geroje kovoje linkime sėkmės. Ačiū.

J. J.

TORONTO MIESTAS

SAVIVALDYBINIAI RINKIMAI

1980 metų lapkričio 10 dieną

SĄLYGOS BALSUOTI RINKIMŲ DIENĄ

Turite teisę balsuoti rinkimų dieną, jeigu:

a. esate Kanados pilietis arba Britanijos valdinys,

b. 18 metų amžiaus lapkričio 10 arba prieš ją,

c. gyvenote Toronto mieste betkuriuo metu tarp 1980 metų rugsėjo 2 ir spalio 22 dienos.

Jeigu jūs ar jūsų sutuoktinis esate žemės savininkai arba nuomininkai Toronto mieste, bet jame negyvenate, abu turite teisę balsuoti, jei atitinkate kitas, augščiau minėtas sąlygas.

Asmuo, kurio pavardė įrašyta balsuotojų sąraše per klaidą, neturi teisės balsuoti.

Jeigu jūsų pavardė neįrašyta balsuotojų sąraše, galite balsuoti gavę balsavimo pažymėjimą, jei atitinkate kitas augščiau minėtas sąlygas. Balsavimo pažymėjimai gaunami pas miesto raštvedį arba balsavimo būstinėje rinkimų dieną.

Jei gavote pilietybės dokumentus 1980 metų spalio 23 dieną arba po jos, turite pilietybės įrodymą ir atitinkate augščiau minėtas balsavimo sąlygas, — galite gauti balsavimo pažymėjimą miesto raštinėje ARBA padaryti nustatytos formos pareiškimą balsavimo pareigūno akivaizdoje balsavimo būstinėje.

PERSPĖJIMAS

Jei rinkimuose balsuosite:

a. neturėdamas teisės tai daryti,

b. daugiau kartų nei leista pakeistojo (1977) savivaldybinių rinkimų įstatymo,

c. nė jums skirtoje balsavimo būstinėje, kaip to reikalauja pakeistasis (1977) savivaldybinių rinkimų įstatymas, —

būsite kaltas nemoraliu elgesiu ir baustinas nedaugiau kaip $1000 arba kalėjimu iki šešių mėnesių arba abiem bausmėm.

ROY HENDERSON,
miesto raštvedis ir
balsavimo pareigūnas

1980 metų lapkritis

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai su giminėm.

Vilnius-Ryga 1980 m. gruodžio 22 d. iki 1981 sausio 5 d.

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujamą maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

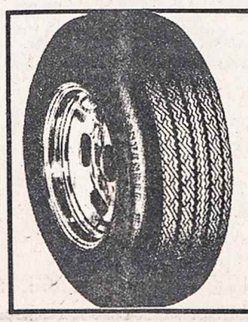

S.G. TIRE SERVICE

459 RONCESVALLES AVE. (kieme)

Tel. 534-6602 • 534-9989

AUTOMOBILIAMS PADANGOS IR RATAI: B. F. Goodrich, Pirelli, Uniroyal, Michelin, radials ir kt. Elektroniškas ratų išbalansavimas, padangu taisymas, naujos ir vartotos padangos. Atidaryta: pirmad. iki penktad. 8.30 v.r. — 6 v.v., šeštad. 8.30 v.r. iki 1 v.p.p.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VOKAI LAIŠKAMS

Sovietų Sąjunga už savo okupaciją Lietuvai atsilygina retkarčiais išleidžiamais pašto ženklais ar laiškams skirtais vokais. Neseniai buvo išleista dviejų tokių vokų serija. Vienon buvo įtrauktas namas Palangoje, kur dažnai atostogaudavo ir kurdavo žymusis dail. A. Žmuidzinavičius, kiton — paminklas rašytojai G. Petkevičaitei-Bitei Panevėžyje. Vilniškėje spaudoje džiaugiamasi, kad tų vokų užrašai išspausdinti rusų ir lietuvių kalbomis. Šia proga primenama, kad sąjunginė ryšių ministerija Lietuvai šiemet paskyrė jau 10 pašto vokų. Jais buvo pažymėtas sovietinės okupacijos keturiasdešimtmetis, Maskvos vadinamas sovietinės valdžios atkūrimu, šimtosios V. Mickevičiaus-Kapsuko gimimo metinės. Likusieji vokai turėjo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Rokiškio ir Druskininkų vaizdus.

UŽMIRŠO Č. SASNAUSKĄ

Česlovas Kaminskas, pensijon išėjęs mokytojas iš Lazdijų rajono, "Tiesos" 227 nr. prašneko apie savo tėviškę — Kapčiamiestį netoli Druskininkų kurorto. Jam džiugu, kad Kapčiamiestis keičiasi, auga, gražėja, bet liūdna, kad jis užmiršta žymiuosius savo žmones: "Daugeliui atvykusių į Kapčiamiestį turbūt nežinoma, kad čia, tomis siauromis gatvelėmis, kadaise vaikščiojo vienas pirmųjų profesionaliosios lietuvių muzikos kūrėjų kompozitorius Česlovas Sasnauskas. Čia jis atvažiuodavo atostogų paviešėti pas savo seserį. Kapčiamiestyje gerbiamas šio kompozitoriaus atminimas. Kai dar mokiausi pradinėje mokykloje, gatvė, kuri anksčiau vadinosi Mokyklos gatve, buvo pavadinta Česlovo Sasnausko vardu. Daug kas pasikeitė nuo to laiko. Pasikeitė ir Kapčiamiesčio panorama su vingiuota Baltosios Ančios upe. Tačiau ne visomis permainomis galima džiaugtis. Nežinodamas sunkiai besurasi ir Česlovo Sasnausko gatvę — nėra jokios lentelės su jos pavadinimu. Apie Č. Sasnausko ryšius su Kapčiamiesčiu byloja tik mažas, sunkiai pastebimas įrašas ant kultūros namų sienos. Pati gatvė nesutvarkyta, iš šaligatvio likusios tik liekanos. Seniai laikas sutvarkyti taip pat tiltą ir užtvanką. Miestelio viduryje esantis skverelis irgi laukia žmogaus rankų."

VENGRIŠKI ŽIRNELIAI

Kauno miesto Lenino rajono liaudies teisėjas Steponas Umbrasas "Tiesos" 191 nr. pasakoja apie teismu pasibaigusius vengriškus konservuotus žirnelius, sutraukusius didelį pirkėjų būrį Raudonosios Armijos prospekte. Susigundė net ir iš ekskursijos Kaune autobusu grįžtantys Utėnos M. Melnikaitės trikotažo-galanterijos įmonės darbuotojai: "Prie netoliese stovinčios maisto produktų automašinos stovėjo eilutė žmonių. Vyko guvi, bet keistoka prekyba: vengriški konservuoti žirneliai buvo parduodami gana brangiai. Daug negalvoję, nors ir suprasdami, kad permoka, uteniškiai suskato pirkti, kas po keletą dėžučių, o ir po visą dėžę. Tačiau prakyba greit buvo nutraukta. Operatyviai atsiradę pareigūnai užkirto kelią tolesnei spekuliacijai . . ." Teisme paaiškėjo, kad 1.200 dėžučių žirnelių maisto gaminių parduotuvėms turėjo pristatyti Kauno prekybos bazės eksperditorius R. Macieža su autotransporto įmonės vairuotoju K. Kursevičiumi. R. Macieža, matyt, žinodamas konservuotų žirnelių trūkumą, nutarė juos už didesnę kainą parduoti praeiviams, o su parduotuvių darbuotojais atsiskaityti iš gauto pelno. Kol tą spekuliaciją sustabdė milicininkai, jis pardavė 444 dėžutes žirnelių, kurių net 180 teko jų pasilgusiems uteniškiams. Už parduotas dėžutes susidaręs pelnas siekė 173 rublius ir 64 kapeikas. Išradingasis vaizbūnas R. Macieža susilaukė dvejų metų laisvės atėmimo. S. Umbrasas nepatenkintas, kad jokia bausmė nepalietė tik liudytoju pakviesto vairuotojo K. Kursevičiaus, nenukentėjo ir parduotuvių darbuotojai, su kuriais R. Macieža planavo atsiskaityti iš gauto pelno. Skaitai ir stebiesi, kad net XX-jo šimtmečio ketvirtoje dalyje pati Lietuva neįstengia pakankamai pagaminti konservuotų žirnelių. Tada jų nereikėtų importuoti iš Vengrijos, o spekuliantai netektų pirkėjų, jeigu tokių žirnelių už normalią kainą būtų pilnos parduotuvės.

NAUDOSIS IŠRADIMU

Kauno politechnikos instituto docentas V. Gulbinas sukūrė stulpalipiu vadinamą įrenginį, labai patogų elektros linijų tiesimui. Juo labai lengva įkopti į cilindrinius ar kūginius stulpus ir juose prijungti elektros laidus. Stulpalipis esąs lengvas, tinkamas naudoti betkurio metų laiku, net ir nepalankiausiose oro sąlygose. Sovietinio liaudies ūkio parodose Maskvoje V. Gulbino išrastas stulpalipis laimėjo aukso ir du bronzos medalius. Dabar šio išradimo leidimą nusipirko R. Vokietjos firma "FEM". Tai pirmas Lietuvos išradėjų įrenginys, kurio gamybos teises įsigijo užsienio šalis.

TRYS MILIJONAI

Šiaulių televizorių gamykla spalio 2 d. pagamino trimiljoninį juodai balto vaizdo televizorių "Tauras-211". Jubiliėjinį televizorių 13-tajame gamyklos skyriuje, vadovaujamame Edmundo Balčiūno, surinko Nijolė Mičiulienė, Kristina Misiuvienė, Janina Šatkienė, Vytautas Karolis su kitais veteranais, gaminusiais pirmuosius Šiaulių televizorius. Pirmajam milijonui televizorių pagaminti prireikė dešimtmečio, antrajam — ketverių metų, trečiajam — trejų metų ir keturių mėnesių.

MORKŲ VAGYS

Petras Žemkauskas "Komjaunimo Tiesos" 181 nr. skaitytojus supažindina su trimis jaunais morkų vagimis. Tai Kauno rajono aštuonmetės Linkuvos mokyklos ir vienos Kauno mokyklos septintokai — Gintautas Zamkevičius, Violeta Zamkevičiūtė ir Rolandas Jankūnas. Jie prisipažįsta, kad juos su 20 kg nurautų morkų sugavo jų savininkas J. Rimkevičius. Pasak pirmą kartą morkų vagystėje dalyvavusios V. Zamkevičiūtės, morkas buvo planuojama parduoti Vilijampolės turguje. G. Zamkevičius ir R. Jankūnas milicininkams prisipažino, kad anksčiau jiedu morkas raudavo ir pardavinėdavo tik iš ūkio daržo, neliesdami atskiro žmogaus daržo. Tai labiausiai ir jaudina P. Žemkauską: "Ir suprask dabar, kad nori, kas suformavo tokį skirtingą požiūrį į asmeninę ir valstybinę nuosavybę . . ." Atsakymas labai paprastas: sovietinės okupacijos ir sistemos atneštas žemės nusavinimas. Skirtingą požiūrį į asmeninę ir valstybinę nuosavybę tie moksleiviai gavo iš savo tėvų.

V. Kst.

VLADAS ŠAKALYS, odisėjiškai pasiekęs laisvąjį pasaulį, kalbasi Otavoje su vietos lietuviais Nuotr. J. V. Danio

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA KVIEČIA VISUS Į

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS **MINĖJIMĄ**

Lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo Centre, Hamiltone.

MENINĘ DALĮ atliks Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas Darijos Deksnytės-Powell. ŠOKIAMS gros J. Vaičiaus orkestras. Gėrimai, šilti valgiai, vertingų laimikių loterija. Įėjimas — $5.00, pensininkams ir studentams — $4.00.

Lapkričio 23, sekmadienį, 10.30 v.r., IŠKILMINGOS PAMALDOS Aušros Vartų šventovėje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis. Po pamaldų — vainiko padėjimas prie kankinių kryžiaus.

Kuopos valdyba

Hamilton, Ont.

ANKSČIAU TURĖJĘS ĮVYKTI Danutės Vaitonytės-Yates 2-jų veiksmų monologas "The Belle of Amherst", vaizduojąs rašytojos Emily Dickenson gyvenimą, bus atliktas "Hamilton Place" auditorijoje lapkričio 15 d., 8.30 v.v.

MIELI HAMILTONIEČIAI ir apylinkių lietuviai! Kreipiamės į Jus, prašydami paaukoti Tautos Fondui ir tuo padėti garsinti Lietuvos vardą pasaulyje per spaudą, radiją bei remti Lietuvos laisvinimo veiklą.

Metinėm šventėm artėjant, siunčiame atvirukus draugams, giminėms. Tautos Fondo atstovybė Hamiltone kreipiasi į jus, tautiečius, primindama reikalą aukoti vietoje įprastų sveikinimo atvirukų Tautos Fondui. Ir šiais metais bus išspausdintas laikraščiuose bendras sveikinimas su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais. Tad neužmirškime tai padaryti iki š.m. gruodžio 7 d. Pinigus siųsti arba paskambinti telefonu: A. Patamsis, 18 Norwich Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6. Tel. 664-5804 arba P. Kanopa ar St. Kanopienė, 48 Holton Ave. So., Hamilton, Ont. L8M 2L2. Tel. 545-2703. Tuo būdu bus atlkti du geri darbai — paremtas Tautos Fondas ir spauda. Tad prisidėkime visi.

TF atstovybė Hamiltone

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ bus minima lapkričio 22-33 d.d. Rengia šaulių kuopa. Šeštadienio programoje numatytas trumpas žodis ir meninė programa, kurią atliks Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas Darijos Deksnytės-Powell. Šokiams gros J. Vaičiaus orkestras. Bus vertingų laimikių loterija, gėrimų ir šiltų valgių. Pradžia — 7 v.v. Sekmadienį, 10.30 v.r., Aušros Vartų šventovėje bus iškilmingos pamaldos ir padėtas vainikas prie kankinių kryžiaus, pagerbiant žuvusius už laisvę. Šauliai kviečia organizacijas dalyvauti pamaldose su savo vėliavomis.

TRADICINĘ KŪČIŲ VAKARIENĘ šauliai rengia gruodžio 24 d. Kaina — $6 asmeniui. Registracija priimama sekmadieniais po pamaldų Jaunimo Centre arba skambinant A. Petraitienei tel. 544-0113 bei P. Kanopai 545-2703.

Sekančiais metais šaulių kuopa minės 15 metų veiklos sukaktį. Minėjimo data dar nenustatyta, numatoma balandžio mėnesį. **Ad.**

Sudbury, Ontario

APYLINKĖS VALDYBA lapkričio 22, šeštadienį, 6 v.v., 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, rengia Lietuvos kariuomenės ir kovotojų paminėjimą. Po paskaitos meninę programą atliks "Vasaros garsai" iš Toronto. Bus turtingas bufetas, šokiai, gera muzika.

Kviečiame visus lietuvius, ypač jaunimą, gausiai dalyvauti bei pagerbti gyvus ir žuvusius už Tėvynės laisvę kovotojus. Pasikvieskime svečių. **KLB Sudburio apylinkės valdyba**

VYTAUTAS LUMBIS praleidęs vasarą Sudburyje savo vasarvietėje, žiemos sezonui išvyko į St. Petersburgą Floridoje. Išvykdamas per apyl. valdybą Tautos Fondui paaukojo $100.

RINKIMAS ISTORINĖS LIETUVIŲ MEDŽIAGOS, kuri bus perduota į Kanados valstybinį archyvą Otavoje, vyksta patenkinamai. Lietuviai, turį lietuviškos archyvinės medžiagos, prašomi perduoti J. Kručui (1059 Gordon St., Sudbury, Ont.). Kilus neaiškumams dėl archyvinės medžiagos klasifikavimo teiraukitės tel. 566-4158. Surinkti lietuvių istorinę, kultūrinę medžiagą yra mūsų tautinė pareiga. **J. Kručas**

London, Ontario

SUMAINĖ ŽIEDUS. Šį rudenį įvyko dvejos vestuvės. Abi poras Šiluvos Marijos šventovėje sutuokė klebonas kun. J. Staškus.

Viena pora — Christopher Sharp ir Vida Petrašiūnaitė. Jų iškiliąją dieną šventovėje klasikinė muzika praturtino Vidos kolegos iš McMaster universiteto Hamiltone. Vokalinę klasę baigusioji K. Ball (sopranas) ir to universiteto choro dainininkė P. O'Brien (mezzo-sopranas) duetu pagiedojo Benedetto Marcello "Come Thou Almighty King". Dr. J. Stewart, autorius, matematikos profesorius ir minėto universiteto simfoninio orkestro koncertmeisteris, kartu su jaunosios broliu A. Petrašiūnu atliko Haendelio "Largo from Xerxes". A. Petrašiūnas vargonais atliko J. Traverso "Coronet Voluntary". Smuiko ir violos klasės T. Ball, dr. J. Stewart ir A. Petrašiūnas padarė ir vieną staigmeną — atliko lietuviškąją Sadutę.

Vida Petrašiūnaitė gerai baigė McMasterio universiteto violos ir bendro muzikos švietimo ketverių metų (honours) kursą ir kurį laiką viola grojo simfoniniame Vankuverio orkestre. Taip pat ji buvo labai aktyvi lietuviškoje veikloje: skautė, "Rasos" kvarteto dalyvė, "Baltijos" ansamblio narė ir akompaniatorė, akompanavusi daugeliui ir kitų renginių, mokytojavusi lituanistinėje mokykloje, vedusi jaunimo chorą ir talkinusi šokiams, įėjusi į Lietuvių Dienų 1970 m. leidinio komisiją ir t.t. Apie jaunąjį nepavyko nieko sužinoti, nes tuoj po vestuvių jaunavedžiai turėjo skubiai išvykti į Vakarų Kanadą. Vestuvinės vaišės įvyko parapijos salėje.

Kita pora — Vitolis P. Dragūnas ir Sharon L. Liley. Vestuvinės vaišės įvyko "Ukraina Country Club" salėje, dalyvaujant per 230 svečių iš Kanados, JAV ir V. Vokietijos. Vitolis aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje: visą laiką buvo skautas ir skautas vytis, "Baltijos" ansamblio narys, talkino Lietuvių Dienų surengimui ir buvo KLB Londono apylinkės valdybos pirmininku. Sharon į lietuvių ratelį įsijungė dar gerokai prieš vestuves ir dabar ji nesijaučia jiems svetima. Žodžiu, Sharon ir lietuviai yra jau seni pažįstami. Vitolis yra sūnus A. ir J. Dragūnevičių, gražiai sulietuvinęs savo pavardę.

Abi jaunavedžių poros gavo daug vertingų dovanų. **D. E.**

Calgary, Alberta

MIRĖ a.a. RITA RASTENYTĖ, 30 metų amžiaus, š.m. spalio mėnesį; palaidota iš katalikų katedros Švč. Marijos kapinėse, kur ilsisi ir jos tėvas a.a. Leonas Rastenis, vilnietis. Velionė buvo gimusi Kalgaryje, mokėjo ir lietuvių kalbą. Pirmosios jos vedybos su anglu baigėsi ištuoka. Turėjo vieną dukrelę. Dvi savaitės prieš mirtį ištekėjo už turtingo filipiniečio. Velionė paliko našlę motiną, vieną brolį ir seserį, ištekėjusią už p. Šukio, ir dukrelę (pirmųjų vedybų). **N.**

Vancouver, B.C.

NAUJA VALDYBA. Rugsėjo 28 d. Vileitų rezidencijoje įvyko KLB Vankuverio apylinkės valdybos sušauktas visuotinis narių susirinkimas. Jis pradėtas Tautos himnu ir tylos minute mirusiems vankuveriečiams lietuviams pagerbti.

Mažai apylinkei yra sunkumų valdybai sudaryti. Todėl visi labai dėkojame naujai valdybai, apsiėmusiai eiti taip svarbias pareigas. Štai ji: pirmininkas — Edvardas Gumbelis (536-9771), sekretorė — Aldona Goronson (565 West St. James Rd., North Vancouver, B. C., tel. 985-1948), iždininkas — Albinas Smilgys 367 W. 7th Ave., Vancouver, B.C.). Revizijos komisija: Balys Vileita, Vincas Skabeikis, Jonas Macijauskas.

BUVO SUSIRGUSI ir gydėsi ligoninėje Ona Gulbinienė. Sveikatai pagerėjus, apsistojo Šmitų rezidencijoje Tsawwassen'e, B. C.,

VYTAUTAS IR ANTANINA MIŠKINIAI persikėlė iš Toronto į Vankuverį ir White Rock vietovėje nusipirko namą su dideliu žemės plotu.

PROVINCINĖ BRITŲ KOLUMBIJOS VYRIAUSYBĖ įsteigė daugiakultūrių reikalų sekretoriatą, kurio uždavinys — rūpintis etnokultūrinėmis organizacijomis ir parūpinti lėšų specialiems jų projektams. Šis sekretoriatas yra provincijos sekretoriaus žinioje. Jame dirba penki asmenys. Idėją įsteigti tokį sekretoriatą pasiūlė Br. Kolumbijos etninių grupių posėdis š.m. balandžio mėnesį. Tas grupes jungia organizacija "B.C. Affilation of Multicultural Societies". Į minėtą daugiakultūrių reikalų sekretariatą turėtų kreiptis ir lietuviai, planuodami kokį nors platesnio masto renginį. **K.**

Oakville, Ontario

AUKOJO TAUTOS FONDUI 1980 M. $60: P. Linkevičius, A. Vaičeliūnas, J. Žiūraitis; $50: dr. S. Kazlauskas, Arūnas Vale; $30: Alg. Malinauskas, Vyt. Pulkauninkas; $25: L. Moorby, El. Vaičeliūnaitė; $20: V. Adomonis, kun. P. Ažubalis, Br. Liškauskas, A. Ramonas, J. Vėgelis, V. Žemeckas; $10: J. Arštikaitis, L. Jakaitis, M. Jonušaitis, J. Klipčius, M. Krivickas, L. Radzevičius, A. Sargautis; $6: K. Beržanskis; $5: P. Ališauskas, Z. Ancevičius, A. Aulinskas, B. Bagdonas, J. Barzdaitis, V. Dementavičius, V. Grabauskas, D. Hudson, O. Krygerienė, J. McKenna, V. Mačikūnas, S. Pyzevienė, R. Ramanauskas, S. Sinkienė, A. Vinskas; $4: R. Jonaitis; $1: M. M. Iš viso — $666.

A. Vaičeliūnas,
T.F. Įgaliotinis

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $14,000,000.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	4%
santaupas	10%
term. depozitus 1 m.	10%
term. depozitus 3 m.	10%
reg. pensijų fondo	10½%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	13%
asmenines paskolas	14%

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga vyriškai arba moteriškai eilutei; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" džinsai, mėlynos arba rumbuoto velveto; "crimplene" medžiaga moteriškai eilutei arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški geri odiniai pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $350.00

Taip pat dar galima į šį siuntinį įdėti 9 svarus prekių: medžiagos — ir dirbtinio minko kailio apsiaustui 2.75 m

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv.	$305.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui, sveria 6sv.	120.00
Džinsai "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti du), sveria 2 sv. Kaina už vienus	56.00
Džinsai "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti du), sveria 1½ sv. Kaina už vieną	56.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv.	50.00
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojinės	4.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės	16.00
Sudedamas lietsargis, sveria ½ sv.	15.00
Geresni marškiniai	25.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv.	60.00
Puikī medžiaga suknelei, sveria 1 sv.	39.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv.	78.00
	89.00
	128.00
Kalkuliatorius "TI-33 Texas"	78.00
Stetoskopai, sveria ½ sv.	75.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: ½ sv. arbatos — $5.50; ½ sv. kavos (nescafe) — $8.00; 1 sv. kavos — $9.00; 1 sv. šokol. saldainių — $9.00.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išrūpinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.

(Z. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Tel. 01 460 2592

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO Čikagos skyriaus valdyba su pirm. Aldona Veselkiene, nariais — Laima Aleksiene, Julija Smilgiene, Kazių Baltramaičiu ir Jonu Paštuku posėdžiavo rugsėjo 28 d. Jaunimo Centre. Posėdyje nutarta suorganizuoti lietuvių liaudies meno bei tautodailės kursus Čikagoje. Pirm. A. Veselkienė pranešė, kad kursams jau yra gautas didžiulis kambarys seselių kazimieriečių vienuolyne Marquette Parke, netoli Marijos augštesniosios mokyklos ir Šv. Kryžiaus ligoninės. Kursus planuojama pradėti 1981 m. sausio mėnesį. Juose bus dėstoma tautinių drabužių bei juostų įvairių audimo technika, drabužių siuvimas, jų raštai, spalvų derinimas. Kursams gauta keletas staklių iš Lietuvių Tautodailės Instituto narių. Kartu bus mokama keramikos, medžio dirbinių, piešimo ir tautodailės žanro tapybos. Būsimiems kursų dalyviams specialus pasitarimas bus sušauktas gruodžio mėnesį.

A.a. LEE BALKUS-BALKAUSKAITĖ, Čikagoje gimusi lietuvaitė, mirė š.m. gegužės 9 d. Šv. Kryžiaus ligoninėje, pakirsta vėžio ligos. Ji buvo mokytoja, 20 metų vadovavusi Čikagos pietvakariuose esančiai viešajai Stony Creek mokyklai. Jos vadovybėje mokykla susilaukė naujų pastatų, mokinių skaičių pasididino iki 1.200, tapo pavyzdinga mokymosi ir drausmės įstaiga. Po velionės mirties buvo pradėta akcija tą mokyklą pavadinti jos vardu — "Lee Balkus Learning Center". Gavus Illinois valstijos švietimo vadybos sutikimą, lietuvaitės vardas amerikietiškai mokyklai duotas spalio 21 d. Patalpose pakabintas velionės portretas su švietimo vadybos duotu išskirtinos mokytojos pažymėjimu.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ CENTRO valdyba, baigianti savo kadenciją Los Angeles mieste, lėšas naujam "Lietuvio Žurnalisto" numeriui sutelkė duetų vakaru spalio 5 d., talkinant ir apylinkės valdybai. Menine koncerto patarėja buvo A. Dičiūtė-Trečiokienė. Ją atliko daugiausia vietiniai menininkai, į kurių eiles įsijungė ir Karen Vidžiūnienė, koloratūrinis sopranas iš Arizonos.

PROZOS IR POEZIJOS kūrybos ratelis jaunimui steigiamas Čikagoje. Kviečiami įsijungti jaunuoliai, bandantys rašyti lietuviškai. Jų bandymus vertins rašytojai ir literatūros specialistai, duodami praktiškų patarimų. Kursantus registruoja Daiva Markelytė tel. 652-9297 arba dr. Kęstutis Trimakas tel. 366-2446.

JAV LB RYŠININKAS VAŠINGTONE Algimantas Gureckas gavo pranešimą iš JAV valstybės departamento pareigūno apie Sovietų Sąjungos ambasadai įteiktą protestą, liečiantį Baltijos šalis. Juo reaguojama į sovietų žurnalo "Soviet Life" rugpjūčio numerį, kuris buvo paskirtas Baltijos respublikų sovietinei 40 metų sukakčiai. Valstybės departamentas savo proteste pabrėžė, kad nepolitiniam žurnalui netinka imtis politinių siekių. Sovietų ambasadai buvo priminta, kad JAV vyriausybės pozicija Estijos, Latvijos ir Lietuvos klausimu tebėra nepasikeitusi. Taigi ta Maskvos propagandistų garbinama sovietinė 40 metų santvarka ir dabar yra laikoma okupacija.

Brazilija

TARPTAUTINĘ PAVASARIO ŠVENTĘ rugsėjo 21 d. surengė japonų kolonija Sao Paulo mieste, kultūriniuose savo namuose. Dalyviai ten buvo paruošę savo tautodailės parodėles. Lietuviškuoju skyriumi pasirūpino "Nemuno" grupės vadovas J. Lukoševičius su S. Bendoraityte-Machado. Sugiedojus Brazilijos himną, šventė buvo pradėta chorų dainomis. Lietuviams atstovavo jaunimo choras "Volungė", vadovaujamas Kristinos Valavičiūtės, pianiu palydėtas Silvanos Banytės. Savo pasirodymui "Volungė" buvo pasirinkusi 5 dainas, su kurių tekstu šventės dalyviai buvo supažindinti portugalų kalba. Nors "Volungė" įsteigta tik prieš pustrečių metų, pastebima visus lietuvius džiuginanti ryški pažanga. Programon taipgi įsijungė lenkų, ispanų, japonų, vengrų ir brazilų chorai. Antroji šventės dalis buvo skirta tautiniams šokiams. Joje šiltai buvo sutiktas "Nemunas", įsijungęs su penkiais šokiais.

LITERATŪROS RATELIO susirinkimą nauju pranešimu "Mūsų Lietuvos" spalio 16 d. laidoje papildo H. Mošinskienė. Jame pranešimą padarė Suely Mazgauskaitė, vienerius mokslo metus praleidusi Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje, su ekskursija apsilankiusi ir sovietų okupuotoje Lietuvoje. Gaila, kad S. Vazgauskaitė lietuvių kalba supranta tik klausimus, o atsakymams jai reikia portugalų kalbos. Pasak H. Mošinskienės, jos pranešimas apie Lietuvą neatskleidė naujų dalykų. Įdomesnės buvo jos viešnagės metu padarytos ir atsivežtos skaidrės. Lietuvos vaizdų skaidrėmis įsijungė ir Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Aleksandras Valavičius. Tas skaidres Brazilijos lietuvių jaunimui parūpino Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Ypač įdomios buvo senųjų pastatų, pakelės kryžių ir koplyčių nuotraukos, Nemuno augštupio ir žemupio vaizdai. Susirinkime taipgi aptartas ratelio sukakčiai ruošiamas leidinys "Mūsų dešimtmetis". Be ratelio narių kūrinių, nebus užmirštas poetas Venancijus Ališas, Racel Portella Audenis, Gražina Boleckienė; tikimasi gauti poezijos ir iš Rio miesto gyvenančio Petro Babicko.

Australija

MELBURNO LIETUVIŲ NAMUOSE savo metinį susirinkimą rugsėjo 21 d. turėjo šio miesto ramovėnų skyrius. Pirmiausia jo pirm. Vytautui Šalkūnui buvo įteiktas iš centro valdybos JAV gautas pranešimas apie jo pakėlimą į garbės narius. V. Šalkūnas, Melburno skyriui vadovaudamas jau 15 metų, įsteigė lituanistinius kursus, ramovėnų savišalpos fondą, parūpino tautinius drabužius šokėjų grupei, įrengė žuvusiems kariams paminklinę lentą Lietuvių Namuose. Pastarųjų dvejų metų laikotarpyje ramovėnų skyrius turėjo $5.294 pajamų ir $3.705 išlaidų, kurias daugiausia sudarė aukos spaudai, Tautos Fondui, Australijos Lietuvių Fondui, gen. S. Raštikiui, lietuvių jaunimui ir šventovei. Naujon valdybon išrinkti: pirm. V. Šalkūnas, sekr. N. Butkus, ižd. V. Sidabra, Pleškūnas ir Lipčius — nariai parengimų reikalams.

Britanija

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ TARYBA savo rugsėjo 29 d. posėdyje Londone priėmė ir patvirtino Madrido konferencijai paruoštą memorandumą, kuris jau pasiųstas 35 valstybių vyriausybėms, 1975 m. pasirašiusioms Helsinkyje pasiektus susitarimus. Šiuo memorandumu tikimasi, kad Madride bus iškelti pavergtų tautų reikalai. Jame taipgi paliečiami ir sovietų okupuotų Baltijos respublikų reikalai, JAV kongreso rezoliucija nr. 200, raginanti prez. Carterįju laisvės klausimą paliesti Madride. Pavergtųjų tautų tarybos posėdyje daylvavo DB Lietuvių Sąjungos atstovas Z. Juras, A. Pranskūnas, tada Londone viešėjęs VLIKo pirm. dr. K. Bobelis. Jis turėjo progą tarybos narius supažindinti su VLIKo pasiruošimu Madrido konferencijai, ryšiais su JAV kongreso nariais, R. Europos išeivių santykiais.

V-SIS TARPTAUTINIS KRYŽIŲ ŽYGIS įvyko Londone, Westminsterio katedroje, rugsėjo 28 d. Jame su savo kryžiais dalyvavo etninės grupes, Vatikano apaštališkojo delegato atstovas mons. M. Olivieri bei kitų religijų atstovai. Sveikinimą iš vyskupų sinodo Vatikane atsiuntė kardinolas G. B. Hume. Mišias su 19-kos tautybių kunigais koncelebravo Salfordo vysk. Burke, o pamokslą pasakė latvių katalikų sielovados vedėjas kun. dr. P. Cirsis, SJ. Žygyje šiemet dalyvavo didelė Londono lietuvių grupė.

Prancūzija

VLIKo PIRM. DR. K. BOBELIS spalio 2-5 d.d. viešėjo Paryžiuje. Čia jis aplankė Lietuvos atstovą prof. J. Baltrušaitį. Su juo aptarė Lietuvos laisvės problemas, gavo informacijų apie Prancūzijos vyriausybės nusiteikimus okupuotos Lietuvos atžvilgiu. Ilgesnį pasitarimą dr. K. Bobelis turėjo ir su prancūzų kalba leidžiamos ELTOS red. B. Venskuvienę lietuviškos informacijos klausimais prancūziškai kalbančiose V. Europos šalyse. Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirm. inž. A. Venskus supažindino su tarptautine organizacijų veikla bei jų įtaka Lietuvos laisvinimui. Dr. K. Bobelis taipgi buvo susitikęs su Lietuvių Katalikų Misijos direktorium ir Prancūzijos LB valdybos pirm. kun. J. Petrošium. A. B. Venskų surengtame priėmime dr. K. Bobelis Madrido konferencijos klausimais kalbėjosi su kitų tautinių grupių organizacijų vadais.

Vokietija

ŠEŠTĄJĄ SAVO KONFERENCIJĄ Lueneburgo Rytų Akademijos patalpose, šiaurinėje Vokietijoje, spalio 10-12 d.d. surengė Baltiečių Draugija. Pranešimą apie jos kultūrinius bei politinius uždavinius padarė iš Šveicarijos atvykęs dr. A. Gerutis. Draugija puoselėja artimus santykius tarp lietuvių, latvių, estų ir vokiečių tautų. Taip pat stengiamasi vokiečius supažindinti su tikrąja dabartine būkle Baltijos šalyse. Pasak dr. A. Geručio, didžiausią problemą baltiečiams sudaro ten vykdomas sistemingas gyventojų rusinimas, rusų atsiuntimas, ypač skaudžiai palietęs Latviją ir Estiją. Kompartijos iš Maskvos vykdoma rusinimo politika turi aiškų tikslą nerusiškas tautas sulieti su rusų tauta. Tai tenka laikyti rusišku razismu ir netgi planinga tautžudyste. Dr. A. Gerutis siūlė pasipriešinimą rusiškai tautžudystei, vykdomai per nerusiškų tautų rusinimą, laikyti svarbiausiu šių dienų uždaviniu. Kova turi būti vedama tarptautinėje plotmėje. Jeigu pasaulis šiandien protestuoja prieš baltųjų rasizmą P. Afrikoje, turi būti viešai pasmerktas ir rusiškasis razismas kaip tautžudystė, gresianti Sovietų Sąjungos imperijoje esančimis nerusiškomis tautoms. Baltiečių Draugijos konferencijoje Lueneburge buvo ir kitų įdomių pranešimų. Estas A. Kippar, atvykęs iš Stockholmo, skaitė pranešimą apie politinių Baltijos kalinių globą. Salzburgo universiteto prof. H. Uiboppu, estas iš Austrijos, savo paskaita palietė Sovietų Sąjungos naujojo pilietybės įstatymo problemas. Konferencijoje dalyvavo ir du Vasario 16 gimnazijos moksleiviai, įsijungę į svarstybas, lietusias jaunimo pažiūras į Baltijos šalis.

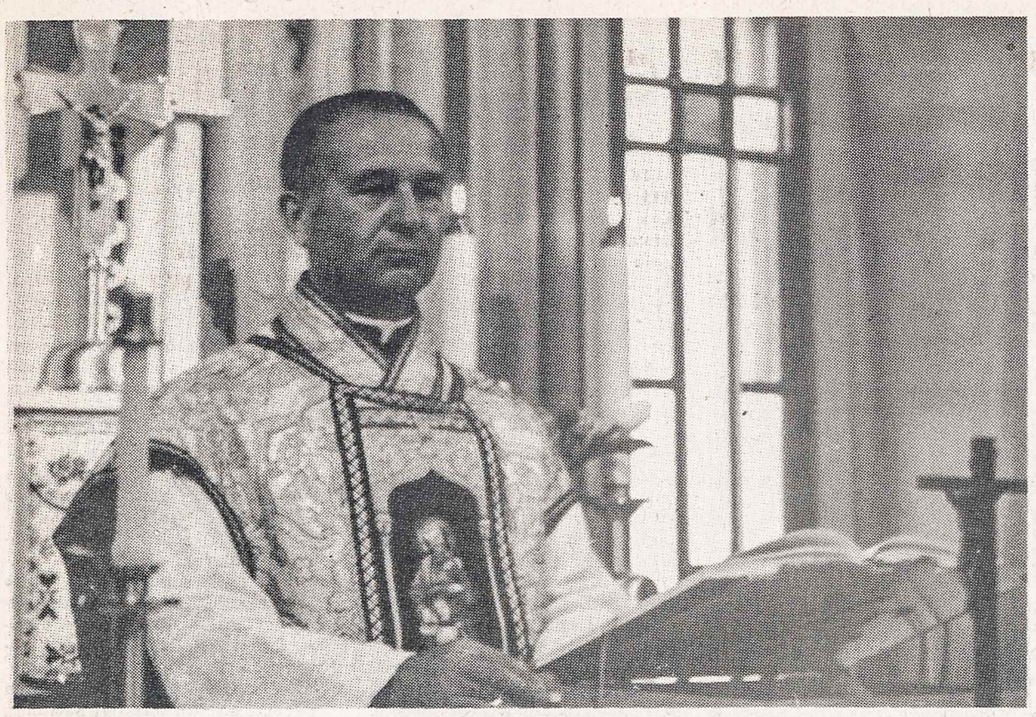

Kun. IZIDORIUS GRIGAITIS laiko pamaldas Edmontono Lietuvių Namuose, kur buvo įrengta koplyčia. Edmontone velionis dirbo kaip lietuvių kapelionas 16 metų. Nuotr. A. Dudaravičiaus

Vilniečių darbai ir planai

JAV ir Kanadoje gyvenančių vilniečių suvažiavimas Čikagoje

STEPAS VARANKA

Suvažiavimą spalio 11 d. pradėjo c. valdybos pirm. dr. Jonas Šalna. Į prezidiumą buvo pakviesti pirmininkauti Jeronimas Gaižutis ir Albertas Misiūnas, sekretoriauti — Stefanija Šukelienė. Iš atstovų, skyrių pirmininkų ir kontrolės komisijos pranešimų susidarė įspūdis, kad veikla vienur kitur lėtėja dėl narių skaičiaus mažėjimo. Senoji valdyba išleisdino prieš 25 metus užplanuotą veikalą "Rytų Lietuva". Pradžioje norėta išleisti studiją "Etnografinės Lietuvos sienos", bet tam sumanymui įvykdyti atsirado daug sunkiai įveikiamų kliūčių ir nuomonių skirtumų. Vilniečiai labai gerai suprato "Rytų Lietuvos" veikalo reikalingumą išeivijoje, kai lenkai kiekviena proga savinasi Vilnių ir Vilniaus kraštą. Šis veikalas — šaltiniais ir dokumentais paremtas darbas, kuris gal padės atverti plačiau akis ir nevienam lenkui, kad tie žemės plotai priklauso Lietuvai.

Naujoji Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba išrinkta iš detroitiečių ir torontiečių: Eugenija Bulotienė, Valentina Osteikienė, Albertas Misiūnas, Vytautas Gurka, Bronius Saplys, Petras Česnulis, Jeronimas Cicėnas ir Stepas Varanka. Jeronimas Gaižutis paskirtas atstovu prie VLIKo. Kontrolės komisija: Juozas Lekas, Jonas Vinciūnas ir Donatas Šukelis.

Bostono atstovas dr. A. Budreckis perdavė vilniečių Antano Matjoškos ir advokato, radijo valandėlės vedėjo Petro Viščinio sveikinimus. Pastarasis žadėjo atgaivinti Bostone vilniečių skyrių ir įjungti rašytoją St. Santvarą.

Pavergtiesiems ir laisviesiems

Žodžiu suvažiavimą sveikino ALTos atstovė Vilimaitė, raštu — generalinė Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, Šaulių Sąjungos pirm. K. Miklovaitis, ramovėnai.

Nutarimų komisija — Leonardas Gogelis ir Donatas Šukelis paruošė 5 nutarimus. Laisvojo pasaulio lietuviams nutarime sakoma: VKLS, nenuilstamai stovėdama mūsų tėvynės Lietuvos rytinių bei pietinių sienų sargyboje, nori ypač atkreipti laisvojo pasaulio lietuvių dėmesį į sunkią mūsų tautiečių, nuo senų laikų gyvenančių istorinėse Lietuvos žemėse — Suvalkų trikampyje ir dabartinėje vakarų Gudijoje, padėtį. Ten lenkinimo procesas yra varomas ne tik komunistinių Lenkijos įstaigų, bet ir nemažiau pavojingas — katalikų hierarchijos. Istorinėse Lietuvos žemėse — Gudijos respublikoje su kiekviena diena stiprėja gudinimo bei rusinimo procesas.

Kreipimasi į tautiečius okupuotoje Lietuvoje sakoma: JAV ir Kanados vilniečiai, suvažiavę Čikagon, siunčia pavergtiems tautiečiams, sesėms ir broliams, nešantiems sunkų okupacijos jungą, nuoširdžiausius sveikinimus. Mes jungiamės su Jumis visais bendroje kovoje prieš raudonąjį Maskvos imperializmą bei komunizmą už mūsų brangiosios tėvynės Lietuvos laisvę.

Kituose nutarimuose išreikšti sveikinimai Lietuvos diplomatijos šefui St. Lozoraičiui,

Dr. ALGIRDAS BUDRECKIS, suredagavęs sudėtinį veikalą "Rytų Lietuva"

VLIKo pirm. dr. K. Bobeliui ir ALTos pirm. dr. K. Šidlauskui.

V. Šimkus ir dr. A. Budreckis, Vandos Gasperienės pasiūlymu, buvo už nuopelnus paskelbti garbės nariais. Suvažiavimas, trukęs apie 5 valandas, baigtas Lietuvos himnu.

"Rytų Lietuvos" sutiktuvėse

Vakare Jaunimo Centro kavinėje įvyko knygos "Rytų Lietuva" sutiktuvės. Susirinkusius tautiečius VKLS c. v-bos pirm. dr. J. Šalna supažindino su dr. Algirdu Budreckiu, kuris šį laukiamą veikalą redagavo ir rūpinosi su vilniečių sąjunga jo išleidimu. A. Budreckis skaitė išsamią, gana ilgą paskaitą apie rytines Lietuvos sienas, ten gyvenančių žmonių tarmę papročius. Po paskaitos atsakinėjo į susirinkusiųjų klausimus. Svečių tarpe matėsi "Draugo" red. kun. Pranas Garšva ir kiti veikėjai.

Poetas K. Bradūnas skaitė savo kūrinius apie Vilnių iš knygos "Vilniaus varpai". Be to, paskaitė keletą naujų eilėraščių iš spaudai ruošiamos knygos.

Spalio 9-sios prisiminimas

Liūdnosios spalio dienos minėjimas įvyko spalio 12, sekmadienį. 11 v. r. kun. J. Borevičius, SJ, atnašavo šv. Mišias Tėvų jėzuitų koplyčioje. Pamaldose dalyvavo uniformuoti šauliai su 7-iom vėliavom. Buvo JAV ir Lietuvos vėliavos. Giedojo sol. Mažeikienė ir pamaldų dalyviai. Atnašas nešė dvi jaunos mergaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais. Vidurvje jų ėjo naujai išrinktas VKLS centro v-bos pirm. A. Misiūnas. Kun. J. Borevičius pasakė labai jautrų, mielam Vilniui pritaikytą pamokslą.

Jaunimo Centro sodelyje, prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, vyko žuvusių pagerbimas. Apeigu vedėju buvo inž. K. Oželis, VLIKo tarybos pirm. Jis pakvietė buvusį lenkų okupacijos laikais politinį kalinį Petkevičių, kuriam asistavo dvi jaunos lietuvaitės, uždegti aukuro ugnį. Asistuojant tom pačiom mergaitėm, buvo pakviestas P. Česnulis iš Kanados padėti vainiką. Česnulis taip pat yra buvęs politinis kalinys, baustas už lietuvišką veiklą lenkų okupacijos metais. Jie abu buvo nubausti po 7 metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

Tarti trumpą žodį buvo pakviestas Stp. Varanka, kuris taip pat yra buvęs politinis kalinys, nubaustas lenkų valdžios 12 metų sunkiųjų darbų kalėjimo už lietuvišką veiklą Vilniaus krašte. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Taip baigtas vilniečių suvažiavimas Čikagoje. Naujos valdybos uždavinys — kiek galint greičiau išplatinti veikalą "Rytų Lietuva" ir išleisdinti jį anglų kalba.

Ateivių namai Toronte

Imigrantams padėti Toronte veikia "Ontario Welcome House", 454 university Ave. Šis centras buvo įsteigtas 1973 m. Ugandos pabėgėliams. Vėliau jis pasitarnavo Čilės, Pietryčių Azijos ir Indokinijos pabėgėliams. Pagrindinis šios įstaigos tikslas yra suteikti pirminę informaciją visiems naujai atvykstantiems imigrantams į Ontario apie darbo ir mokslo galimybes, sveikatos draudą, šeimos priedus, padėti sutvarkyti dokumentus, rengti anglų kalbos kursus ir t. t.

Šiuo metu ten dirba 6 patarėjai ir pagal reikalą samdomi laikiniam darbui vertėjai. Išvardinta 15 kalbų, kuriomis galima susikalbėti. Baltiečių nė vienos kalbos nėra. 1979 m. į šią įstaigą kreipėsi 27.000 žmonių. Persikėlus iš Yorko gatvės į dabartines patalpas, tikimasi darbą dar daugiau išplėsti ir patarnauti dar didesniam ateivių skaičiui.

Įstaigos adreso pakeitimo proga spalio 27 d. įvyko oficialus šio pastato atidarymas. Dalyvavo Ontario premjeras W. G. Davis, turizmo ministeris L. Grossmanas, kultūros ir pramogų ministeris C. Baetz ir kiti.

Į iškilmes buvo kviesti etninių laikraščių ir kiti atstovai, bet didesnę publikos dalį sudarė valdžios tarnautojai ir nekviesti smalsuoliai. Visi kalbėtojai kartojo įprastines frazes. Premjeras W. Davis pirmiausia papasakojo kiek jis turi vaikų ir šunų, po to pakartojo kalbą apie imigrantų įnašą, įvairumą, nuopelnus ir gerą gyvenimą Kanadoje. Kalbėtojų, įskaitant pirmininkaujantį, buvo septyni. Visi jie patogiai sėdėjo, bet tie ateiviai, kurių patogumui įrengti namai, per visą kalbų laiką stovėjo apsiaustus laikydami rankose. Visos televizijos kameros sekiojo tik premjerą ir tuos, kurie, norėdami pasižymėti, spaudėsi arčiau jo. Nebuvo pakviestas pasakyti nė vieno žodžio ateivių atstovas. Buvo laikraščių korespondentų, bet nė vienas nepasiteiravo, kas čia per žmonės, kam atstovauja, ir nesidomėjo jų nuomone. Visi tarnautojai turėjo prisisegę korteles, tuo tarpu kviesti svečiai jokių kortelių neturėjo, tad neaišku kas ten buvo susirinkę. Būtų buvę įdomu žinot kokios tautybės buvo atstovaujamos ir su kaikuriais pasikalbėti. Be kortelių buvo sunkiau užmegzti kontaktą.

Dabar ateivių naudai daug kas padaryta ir dar daroma. Gaila, kad daug kam šita pagalba ir lengvatos atėjo 30 metų pervėlai. **B. M.**

● **Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba**

Palaidotas kunigas Grigaitis

Š. m. spalio 23 d., 10 v. v., Šv. Mykolo ligoninėje Toronte po širdies operacijos mirė a. a. kun. Izidorius Grigaitis, 62 metų amžiaus. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje spalio 27 d. iš Prisikėlimo šventovės. Velionis jau daug metų negalavo, turėjo vadinamąją "angina pectoris", vartojo atitinkamus vaistus. Blogėjant sveikatai, ryžosi širdies operacijai, kurios, deja, neatlaikė.

Velionis buvo gimęs 1918 m. rugpjūčio 18 d. Raginėnų k. (senovėje Gabogalos) netoli Šeduvos. Jaunas berniukas išvyko Italijon pas saležiečius, kur mokėsi ir vėliau mokytojavo. Grįžęs Lietuvon, įstojo pranciškonų vienuolijon, gyveno kurį laiką Troškūnuose. Užėjus sovietinei okupacijai, su keliais draugais 1940 m. perėjo Vokietijos sieną, jau rusų saugomą. Kurį laiką dirbo fizinius darbus Berlyne ir kitur, laukdamas leidimo išvykti Argentinon pas vyresnį savo brolį Vincą. Atvykęs į Argentiną, norėjo tęsti studijas, bet nebuvo pakankamai lėšų. Tad kurį laiką dirbo, susitaupė lėšų ir vėl grįžo į studijas. Kadangi jį visą laiką traukė kunigystė, ta linkme kreipė ir savo studijas. Matydamas, kad lengviau bus tą tikslą pasiekti įstojus vienuolijon, Izidorius Grigaitis įsijungė į polotiniečius, kurie pasiuntė jį teologinėm studijom į Braziliją. Ten jis ir pasiekė kunigystę 1951 m. gruodžio 30 d. Primicijas laikė Argentinoje.

Kurį laiką kun. Iz. Grigaitis vikaravo argentiniečių (nelietuvių) parapijoje Buenos Aires mieste. Kai atsirado galimybė dirbti su lietuviais Kanadoje, kun. Izidorius ryžosi tolimai kelionei. Kun. Br. Jurkšas, pastatydinęs Lietuvių Namus Edmontone 1953 m., turėjo kitų planų ir dėlto jieškojo kunigo savo vieton. Jo pakviestas, kun. Iz. Grigaitis 1957 m. persikėlė Kanadon ir tapo Edmontono Lietuvių Katalikų Misijos vedėju. Čia jis labai nuoširdžiai ir uoliai dirbo ištisus 16 metų. Rūpinosi ne tik dvasiniais savo tautiečių rekalais, bet ir visais kitais. Pvz. jis buvo ir Liet. Namų prižiūrėtoju bei tvarkytoju, nes juose buvo laikomos ir sekmadieninės bei kasdieninės pamaldos. Įsigijo savo namelį netoli L. Namų, jame gyveno ir aptarnavo Edmontono bei apylinkių lietuvius, kurių buvo apie 200.

Kai susilpnėjo sveikata, kun. Iz. Grigaitis 1973 m. gruodžio 3 d. persikėlė Vankuverin, kur rado šiltesnį klimatą. Ten nusipirko apartmentinį butą ir, kiek galėdamas, aptarnavo vietos lietuvius, retkarčiais atlaikydamas jiems pamaldas bei atlikdamas kitas paslaugas.

Vankuveryje kun. Iz. Grigaitis jautėsi gana vienišas, norėjo apsigyventi didesnėje lietuvių gyvenvietėje. Dėlto 1977 m. rugsėjo 3 d. atvyko į Torontą — Mississaugą, kur Lietuvos Kankinių parapijoje vikaravo apie metus laiko. Čia vis skundėsi blogėjančia sveikata ir dairėsi lengvesnės vietos. Grįžęs į Vankuverį, pardavė savo butą ir atvyko į Torontą pas Tėvus pranciškonus, kurių vienuolyne rado jaukią globą. Kiek galėdamas, talkino sielovadoje, kol prasidėję širdies priepuoliai privertė atsigulti ligoninėn, kurios pagalba nebebuvo ilga.

Velionis prieš operaciją sutvarkė savo palikimą, kad netektų vargti gyviesiems. Savo testamente jis pageidavo ant jo kapo nestatyti jokio paminklo, o tiktai akmens kryželį su velionies pavarde. Tai rodo jo kuklumą, kuris jam buvo būdingas ir gyvenime.

Kun. Iz. Grigaičio laidotuvėse dalyvavo daug žmonių ir net keliolika kunigų su Toronto vyskupu pagalbininku A. Ambrozicu priešakyje. Visų maldų palydėtas, velionis ilsisi lietuvių kapinėse arti kun. P. Ažubalio, savo vienmečio, su kuriuo drauge dirbo Lietuvos Kankinių šventovėje. **Pr. G.**

● **Norintiems susipažinti su "Tėviškės Žiburiai" jie siunčiami nemokamai. Metinė prenumerata naujam skaityojui — $10, reguliari — $14.**

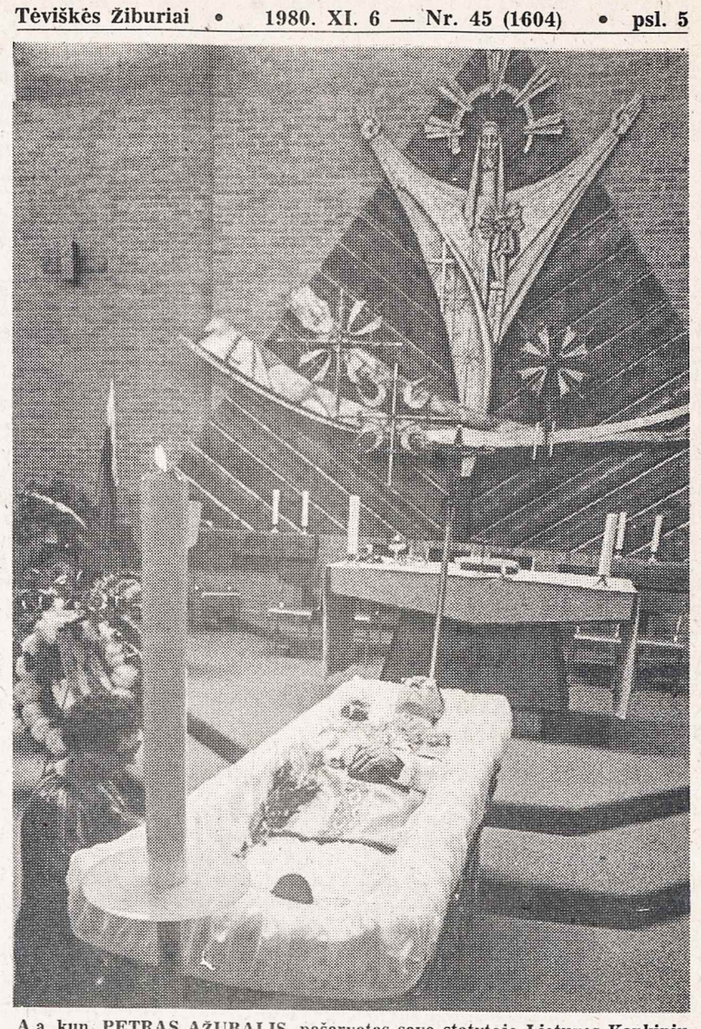

A.a. kun. PETRAS AŽUBALIS, pašarvotas savo statytoje Lietuvos Kankinių šventovėj, Toronte-Mississaugoj, 1980 m. liepos 14-15 d.d. Nuotr. V. Pranaičio

Mielai Mamai
iškeliavus į amžinybę Lietuvoje,
reiškiame gilią užuojautą jos dukrai ALDONAI PAR-

ŠELIŪNIENEI ir jos šeimai —

M. ir Aug. Kuolai
V. ir V. Petraičiai
K. Daunys
L. ir I. Adomavičiai
L. Alekna
Z. ir B. Jackai
D. ir T. Renkauskai

NAUJI TAUPOMIEJI KANADOS LAKŠTAI

JIE TURI VISAS JŪSŲ PAGEIDAUJAMAS GERAS INVESTAVIMO SAVYBES

Taupomieji Kanados lakštai milijonams kanadiečių visuomet buvo patikimas investavimas, turįs daug gerų savybių.

Kai tik suprasite tas savybes, pamatysite koks iš tikrųjų geras yra investavimas tie taupomieji Kanados lakštai, ypač lyginant su kitais.

JIE YRA SAUGŪS

Taupomieji Kanados lakštai yra saugus investavimas, paremtas visais Kanados ištekliais. Pirkdami taupomuosius Kanados lakštus, galite būti tikri, kad jūsų investuoti pinigai yra saugūs.

JIE YRA LANKSTŪS

Naujus taupomuosius Kanados lakštus galima lengvai ir betkada iškeisti — taigi nesate suvaržyti. Nėra bausminio palūkanų atskaitymo, jei naujieji lakštai bus iškeisti betkada po 1980 metų gruodžio 31 dienos — tuo atveju gausite pelnytas palūkanas už kiekvieną pilną praėjusį mėnesį po 1980 metų lapkričio 1 dienos. (Jei keisite į pinigus naujus savo lakštus 1980 metų gruodžio 1 dieną arba prieš ją, gausite tiktai nominalinę kainą).

Galite pirkti naujus taupomuosius Kanados lakštus įvairiomis sumomis — nuo $100 iki bendros ribinės sumos $35,000, mokėdami grynais arba dalimis.

Taupomieji Kanados lakštai siūlo jums pasirinkimą dviejų rūšių lakštų. Yra reguliarių palūkanų lakštai, kurie moka palūkanas čekiais kiekvieną lapkričio pirmą dieną arba siunčia jas tiesiai į jūsų banko sąskaitą (čekių arba taupomąją) per atitinkamą tiesioginį deponavimą.

Be to, yra jungtinių palūkanų lakštai, kurie automatiškai reinvestuoja jūsų palūkanas, nešančias kitas palūkanas.

Kiekvienas jungtinių palūkanų $100 lakštas per septynerius metus užaugs iki $201.16.

GEROS PAJAMOS

Taupomieji Kanados lakštai už jūsų pinigus duoda gerą pelną, ypatingai gerą, jei sudėsite visas kitas lakštų savybes.

Naujieji lakštai yra pažymėti 1980 metų lapkričio 1 dienos data ir duoda 10½% palūkanų kasmet iki termino 1987 metais

PARDUODAMI DABAR

Galite pirkti taupomuosius Kanados lakštus pas kiekvieną įgaliotą jų pardavėją, įskaitant bankus, investuotojus, biržos agentus, pasitikėjimo bendroves ir kredito unijas.

Nusipirkite šiandieną!

10½%
KASMET PER 7 METUS

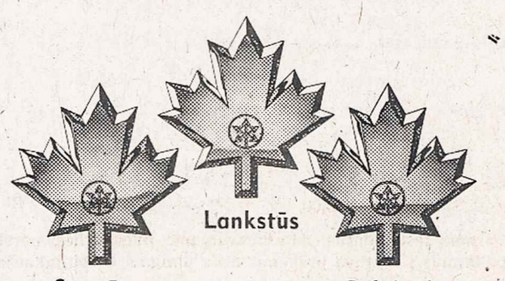

VISUOMET GERI!

Canada

Miręs lietuvis filme

ALGIRDAS GUSTAITIS

— Kas atsitinka, kai žymus filmų direktorius, po kruopščių devynerių metų triūso su parinktais, gerais artistais pagamina įdomų filmą?

— To filmo niekas nenori platinti.

Ir tai nėra juokai, bet gyvenimiška tikrovė.

Pavaišintas, gurkšnoju kavutę prie baltai metalinio stalo, plačiašakio medžio pavėsyje. Aplinkui — užsienio spaudos atstovai, rašantieji šimtinei kraštų laikraščių.

— Ar matei puikųjį slėnį apačioje? Ištisi plotai! Kiek turtuolių gyvena? Štai kur norėčiau būti paukšteliu čiulbonėliu. . ., — ko ne ašarą braukdamas vienas korespondentų pakelia krištolinę taurę su vynu.

Jau buvau apžiūrėjęs ir bandęs skaičiuoti turtus. . . Žmogau, čia vien krustelėjimai kainuoja milijonus!

Motina išlekia augštyn

— Klausykite, klausykite, — nuo antro augšto, ilgo, plataus namo prabyla filmų režisorius Richard Rush. — Štai, mano motina, ištisus devynerius metus su manimi vargo, net verkė gaminant "The Stunt Man". O kiek ji man padėjo! Noriu tuo pasidžiaugti su jumis.

Plojame net krištolus padėję. Staiga — baisus trenksmas! Motina išlekia augštyn, gal dvidešimt metrų net virš stogo, sukabaliuoja rankomis, kojomis ir kaip akmuo krinta žemyn į vandenį.

Aiktelėjame, išgąstingai šaukiame.

Ji neiškyla paviršiun. Vandenyje matyti kraujo. Krisdama bus sutrenkusi galvą į cementą. Kažkas šoka vandenin ir ištraukia. Taip, jos galva kruvina. Deda rankšluosčius, kraujas ir pro juos sunkiasi.

Matome, nuėmus peruką, grimą ir pridėčkus — tai vyras "antrininkas", amerikiečių vadinamas "stunt man", t. y. akrobatiniu drąsuoliu. Ten buvo išdaiga užsienio spaudai. Bet "antrininkas" tikrai sutrenkė galvą, tik ne į cemento kraštą, o į maudyklės dugną. Bent taip ramino. Jį nuvedė toliau. Girdi, "antrininkams" tokie dalykai yra gyvenimo duona. Jis čia vakar penkis kartus praktikavosi iššaunamas oran, iš ten į baseiną, bet šįkart kažkaip nepavyko.

Sustoję laikrodžiai

Spaudos konferencijos metu nė svajoti nedrįsome apie tokį pokštą. Tada laukiau, ar sugedusieji laikrodžiai pradės krutėti. Vienas pakabintas, kitas pastatytas, toks ilgakojis. Jie seni, bet nė krust. Priekyje — sena dėžė, metalais apkalstyta; vos prisilytėjus, skarda kimba prie drabužių, pirštų — visai surūdijusi. Spalvoto stiklo lempoms uždangalai, metalu suvirinti. Variniai daikteliai ant skrynios: lyg lempa, lyg lėkštė, senas, neveikiantis kalendorius, trys prasčiausios stiklinės peleninės. (Kaip jos čia pakliuvo?). Kėdės medis puikus, išpjaustytas. Lova — geltonai blizgančiomis kojomis, megzta, spalvota skara aptraukta, su dvylika pagalvėlių, kurių tiktai keturias galėčiau įsileisti į savo kambarį. Lempos laikiklis lubose išgriuvęs, bet tebesilaiko balkyje įkliuvęs. Remiuosi į storą spintą stiklinėmis durimis. Virš lovos prikimšta paveikslėlių. Kokiame lauže tokius surado?

Greta sėdintis Rumunijos žydas į pipirams grūsti žalvarinį trintuvą įmeta suglamžytą popiergalį.

Spaudos konferencija, įvykusi puošniame Bel Air rajone prie Los Angeles pagarbaus filmų direktoriaus-režisoriaus Richard Rush namuose, dalyvaujant ir "The Stunt Man" filmo pagrindiniems artistams Steve Railsback ir Barbara Hershey, — baigta.

Filmas "The Stunt Man"

Pasikalbėjimuose klausinėjau apie akrobatinį drąsuolį A. J. Bakūną, kuris filmo programose įrašytas dukart: kaip pagrindinio artisto Eli Cross (pasigėrėtinai vaidina Peter O'Toole) rankraštininkas ir kaip akrobatinis drąsuolis. Tie drąsuoliai panaudojami vietoje garsiųjų artistų kokiam nors sunkiam momentui atlikti, sakysime, šokti nuo žirgo, kristi nuo laivo ar namo, lėktuvo, nerti vandenin, gesinti, plaukti stiprioje srovėje, bristi džiunglėse ir t. t.

A. J. Bakūnas, lietuvis, prieš keletą mėnesių užsimušė. Tragiškiausia, kad užsimušė ne filmavimo metu: jisai lažinosi su kitu drąsuoliu ir vis gerino savo nuostabius iš augščio šokimo ir kitokius rekordus. Jis buvo pasigaminęs didelį maišą, kuris sulaiko net iš labai augštai šokantį. Deja, viename tokiame rekordiniame šuolyje maišas neišlaikė, ir Bakūnas baigė savo gyvenimą.

Filme "The Stunt Man" jisai keletą kartų pasirodo, bet ne pagrindiniuose vaidmenyse. Matysite filme — vienas artistas pamažu krinta nuo stogo (taip "pamažu" filmuota). Tai Bakūnas. Tada jis susilaužė koją. Tai buvo vienintelė nelaimė visame filme — aiškino filmo direktorius Richard Rush. Jis ir kiti (Steve Railsback, Barbara Hershey, Chuck Bail) pabrėžė, kad A. J. Bakūnas buvo labai malonus, paslaugus, mielas vyras.

"The Stunt Man" yra filmas apie negalimybes. Svajonės tampa tikrove. Pvz. žiauriose kautynėse lėktuvai sudaužo kariuomenę, ir matai lauką žmonių su nukapotomis kojomis, ištaškytomis galvomis. Davus švilpuką, vyrai pasiima ištaškytas galvas, bombų nutrauktas kojas ir eina alučio gerti. Sprogdinami atskirai pastatyti namai taip, kad aplinkui esantieji nenukenčia.

Žiūrėdami keisite nuomonę

Filme susidarai vieną nuomonę. . . ir netrukus įsitikini, kad susidarytoji yra klaidinga, nes buvo visai kitaip. "The Stunt Man" gamintas devynerius metus. Jame yra triukų, kurie gali atimti žadą. Bet visa tai tėra apgaulinga filmų pramonės išmonė. Filmas įdomus, turi daug naujumo. Peter O'Toole pareiškė, kad tai esąs filmas apie filmą, ir režisorius Richard Rush suradęs naują filminę sintaksę.

Priekaištaučiau senam standartui: žiopli ir blogi vokiečiai, net iš I-D. karo laikų. Be to, veiksmas nukreiptas prieš policiją, vyriausybę, Vietnamo karo veteranus, kurie atrodo kvaili, nereikalingi.

Betgi net su tokiom sensacijom nebuvo įmanoma filmui surasti platintojo. Pagaliau pavyko įtikinti privatų milijonierių Melvin Simon. Juk žinome, kieno rankose yra filmų pramonė su milijonais ir bilijonais dolerių.

Išskirtinai puiki muzika, vis ir vis lydinti naujus bei nuostabius pokštus. Kompozitorius — Dominic Frontiere.

Geri, sunkūs, komplikuoti filmavimai atlikti italo Mario Tosi. Autorius — Paul Brodeur. Filmui pritaikė Richard Rush. Pagaliau pasaulin paleido, po daugybės sėkmingų privačių rodymų, "20th Century Fox Film Corporation" Kalifornijoje.

Filme "The Stunt Man" — Akrobatinis drąsuolis atlieka pavojingą šuolį. Šiame filme dalyvavo A. J. BAKŪNAS

Lietuvių mokytojų suvažiavimas

Profesinio lygio paskaitos. Montrealis perėjo į grupinę sistemą. Mokykloms trūksta pinigų.

A. RINKŪNAS

Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimą Londone spalio 25 d. pradėjo Londono mokyklos vedėjas ir suvažiavimui rengti komiteto pirmininkas mokyt. L. Eimantas. Sukalbėjus maldą, sveikinimo žodį tarė KLB švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė ir KLB Londono apyl. valdybos vardu E. Petrauskas. Į prezidiumą pakviesti: pirmininkauti mokytojos Elers ir Jurgutienė, sekretoriauti mokyt. Vaičiūnas ir L. Bakšys (neseniai atvykęs iš Lietuvos).

Vadovėlių autorius A. Rinkūnas ir Augštesniųjų Lituanistinių Kursų vedėjas Toronte skaitė dvi paskaitas: "Abėcėlės pamokos planavimas" ir "Lietuviškai nemokančių pamokos planavimas". Pirmoje paskaitoje jis kalbėjo apie abėcėlės garsų eigą, taikant principą "nuo lengvesnio prie sunkesnio" mūsų lietuviškai-angliškose darbo sąlygose. Taip pat aptarė abėcėlės pamokos punktus.

Antroje paskaitoje A. Rinkūnas kalbėjo apie lietuviškai nemokančių pamokos planavimą ir jo skirtumus nuo planavimo reguliarioje klasėje. Po to sekė ką tik išėjusių garsinių juostelių demonstravimas, panaudojant "klausymo centrą" su aštuoniomis ausinėmis.

Po paskaitos ėjusiose diskusijose vėl iškilo vis neišspręsta problema — mokykloms trūksta pinigų. Pabrėžta, kad turime dešimtis tūkstančių dolerių įvairiems suvažiavimams, gastrolėms ir parengimams, bet sunkiai surandame porą šimtų dolerių modernesnėms mokslo priemonėms.

Po priešpiečių kalbėjo mokyt. G. Petrauskienė, pirmoji praskynusi kelius augštesniųjų mokyklų užskaitoms gauti. Ji papasakojo apie jos suorganizuotus ir kelerius metus veikusius Augštesniuosius Lituanistinius Kursus Londone, kurie šiuo metu dėl studentų stokos nebeveikia. Supažindino su konspektais, kuriuos ji buvo paruošusi studentų naudojimui. Suvažiavimas išreiškė pageidavimą, kad tie konspektai (ypač liečiantieji specialias temas, pvz. Čiurlionį) būtų padauginti, kad bent po vieną kopiją gautų kiekviena mokykla.

KLB švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė padarė pranešimą apie lituanistinių mokyklų būklę Kanadoje. Šiuo metu pilnai veikiančios yra tik keturios mokyklos: Toronte (207 mokiniai), Hamiltone (57), Montrealyje (48) ir Londone (24). Kitose vietovėse kaikur tebeveikia nereguliarus vaikų mokymas mažose grupėse. Visų dėmesį ypač atkreipė Montrealio mokyklos pranešimas, kad jie yra perėję į grupinę sistemą, t. y. vietoje tradicinių skyrių jie sudarė keturias grupes: 1. mažųjų, nemokančių lietuviškai, 2. vyresniųjų, nemokančių lietuviškai, 3. mažųjų lietuviškai mokančių, 4. vyresniųjų, lietuviškai mokančių. Tokia sistema lietuviškose mokyklose yra pirmoji Š. Amerikoje. Jai reikės susidaryti savas programas ir susigaudyti vadovėliuose.

Diskusijose ilgiau sustota ties mokyklų leidiniu ir mokytojų suvažiavimų pobūdžiu. Pernai pradėtas leisti vienas leidinys-metraštis visoms mokykloms labai daug kainavo. Nežiūrint to, Hamiltono ir Toronto mokyklos buvo už metraščio leidimą — kartu ar atskirai. Mokytojų suvažiavimo reikalu nutarta daugiau pakrypti į specializuotas sritis, kad kiekvienas mokytojas galėtų rasti naujų minčių savo srityje. Taip pat pageidauta, kad metiniai suvažiavimai būtų mokytojams privalomi (dabar iš Toronto 24 mokytojų dalyvavo tik 9, nors tą dieną mokykla nedirbo).

Trečią pranešimą turėjo Londono katalikiškųjų mokyklų tarybos narys etninių grupių švietimui G. Samuelson. Kruopščiai paruoštame pranešime jis painformavo, kaip jo žinioje esančios etninių grupių mokyklos yra administruojamos ir finansuojamos. Jo žinioje yra 41 klasė su apie 900 mokinių.

Paskutinis kalbėjo mokyt. L. Eimantas. Jautriame pranešime jis ragino visus daugiau susidomėti lietuviškąja šeima, ypač motinomis, kurios dažnai vargsta su lituanistiniu švietimu namie be jokios mūsų veiksnių pagalbos.

Suvažiavimas baigtas vakariene, kurią parūpino tėvų komitetas. Jos metu dar kalbėjo KLB Londono apyl. pirmininkas M. Chainauskas ir parapijos komiteto pirm. Gudelis. Visiems už viską padėkojo L. Eimantas ir V. Stanevičienė.

Tautodailės paroda Niujorke

V. MATULAITIS

Š. m. spalio 18-19 dienomis Niujorko Kultūros Židinio abiejose salėse buvo suruošta lietuvių tautodailės paroda. Buvo išstatyti Montrealio "Vaivorykštės" audėjų būrelio kilimai, lėlės, juostos. Iš Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyriaus buvo gautos "Vestuvės" ir "Eglė žalčių karalienė", pavaizduotos lėlėmis. Iš Niujorko gautas "Subatvakaris" — lietuviška sodyba.

Rodinių tarpe buvo devynios G. Zauniūtės prijuostės, 250 metų senumo kiekviena, kurių spalvos yra gerai išsilaikiusios, nors dažytos buvo natūraliais šaknų bei augalų dažais. Ant manekenų buvo tautiniai drabužiai. Vieni jų buvo išstatyti 1939 m. tarptautinėje parodoje Niujorke ir laimėję premiją, kiti — puošnūs vilnietės drabužiai, austi A. Tamošaitienės.

Viduryje salės buvo neseniai iš Lietuvos atvežtas Rūpintojėlis ir Marijos statula nuo pakelės kryžių, kurie yra beveik visi išgriauti.

Tautodailės parodoje buvo įvairūs darbai šių menininkų: Simo Augaičio iš Waterburio, Kazio Kulpavičiaus iš Niujorko, Inos Nenortienės, Ginos Kudžmienės, Mildos Kvederienės, Giedrės Kulpienės, Mindaugo Jankausko ir kitų. Teko matyti labai gražiai išdrožinėtų lėkščių bei kitų medžio dirbinių, varinių lėkščių, gintaro papuošalų, šiaudinukų bei paveikslų iš šiaudų.

Apatinėje salėje buvo rodoma gamybos eiga. Kiaušinių dažymą rodė p. Ruzgienė, šiaudinukų darymą — I. Jankauskienė, o Montrealio audėjos rodė gobelenų ir juostų audimo meną. Kitoje salėje buvo raudonos tautinių drabužių skaidrės ir 16 mm spalvotas filmas "Gintaro dvasia".

Mažojoje salėje buvo galima įsigyti įvairių audinių, gintaro papuošalų bei kitų meniškų darbų. Valgykloje daugelis vaišinosi lietuviškais valgiais: kugeliu, bulvinėmis dešromis, cepelinais, namų darbo pyragais ir kava. Skanūs valgiai greitai nyko nuo stalų. Antrą parodos dieną išdžiūvo ir gėrimų barelis. Virtuvę organizavo B. Lukoševičienė ir p. Kezienė, o barą — A. Česnavičius.

Parodos metu nuolat teko matyti tautiniais drabužiais apsirengusias merginas bei moteris, nes į parodą buvo kviestas skautų, ateitininkų, jaunimo sąjungos, lietuvių moterų, vyr. skaučių židiniečių jaunimas dalyvauti parodoje su tautiniais drabužiais.

Spalio 18 d., 7 v. v., Lietuvių Tautodailės Instituto Niujorko skyriaus tautodailės parodą atidarė gen. Lietuvos konsulas A. Simutis, pasidžiaugdamas, kad ši paroda esanti viena iš turtingiausių lietuvių tautodailės parodų. Parodos atidarymo proga kalbėjo LB Niujorko apylinkės pirm. A. Vakselis, kun. L. Andriekus, OFM, LTI iždininkas V. Matulaitis ir Irena Lukoševičienė, Montrealio "Vaivorykštės" būrelio vadovė. Ji Montrealio "Vaivorykštės" būrelio vardu įteikė labai gražią tautinę juostą dovanų L. Milukienei, vyriausiai šios parodos vadovei.

Be anksčiau minėtų šios parodos rengimu rūpinosi LTI nariai: P. Jurkus, J. Kregždienė, R. Česnavičienė, A. Bartytė, R. Alinskienė, D. Bobelienė, M. Kvederienė, E. Jurevičiūtė ir G. Stankūnienė. Gerimantas Penikas rodė filmus ir vaizdajuostėn įrekordavo parodą.

Per dvi dienas parodą aplankė 700 žmonių, kurių tarpe buvo nemažai ir nelietuvių. Parodą lankė daug jaunimo. Į parodą iš kitų miestų lietuviai atvyko specialiais autobusais. Tai buvo pirma tokios rūšies paroda Niujorko lietuvių kolonijoje.

Reikia pasidžiaugti, kad maža žmonių grupė taip gražiai ir sėkmingai suorganizavo šią turtingą lietuvių tautodailės parodą.

Penktasis teatrų festivalis

Dalyvaus šeši teatrai iš JAV ir Kanados

Mūsų išeivijos gyvenimo sąlygos taip susiklostė, jog daugiausia lietuvių įsikūrė Čikagoje. Dėlto ir kultūrinė bei kita veikla čia yra judriausia. Be daugelio didesnių ir mažesnių renginių salėse, vienas didžiųjų lietuvių kultūrinių įvykių bus šešių teatrų festivalis Jaunimo Centre, kuris truks net penkias dienas. Festivalio atidarymas įvyks lapkričio 26, trečiadienį, į kurį iš Niujorko atvyks akt. Vitalis Žukauskas su humoristine programa. Tą patį vakarą bus susipažinimas Jaunimo Centro kavinėje.

Vaidinimai prasidės lapkričio 27 d., 2 v. p. p. Pirmasis veikalas bus L. Dovydėno komedija "Jeigu mes rasime uranijaus", Tą patį vakarą šaulių teatras vaidins Kielos komediją "Jaunystės eliksyras". Lapkričio 28 d. Ročesterio jaunimo teatras vaidins Anatolijaus Kairio komediją "Ku-Kū". Šeštadienį, 2 v. p. p., Los Angeles sambūris vaidins J. Gliaudos dramą "Čiurlionis", o 7.30 v. v. Toronto "Aitvaras" — J. Grušo dramą "Tėvas ir sūnus". Sekmadienį, lapkričio 30 d., 2 v. p. p. Hamiltono teatras vaidins B. Pūkelevičiūtės komediją "Antroji Salomėja painiavose". Tą patį sekmadienio vakarą bus iškilmingas žymenų įteikimas. Žymenys numatyti penki: 1. iškiliausiam teatrui, 2. iškiliausiai aktorei, 3. iškiliausiam aktoriui, 4. gerausiom dekoracijom, 5. geriausiai aprangai. Be to, visiems režisoriams pagerbti numatytos atitinkamos dovanos.

Vertintojų komisijon sutiko įeiti akt. Zita Kevalaitytė-Visockienė, sol. Dalia Kučėnienė ir dail. Vladas Vijeikis.

Teatrų festivaliai rengiami kas treji metai. Pirmieji trys įvyko teatro entuziasto dramaturgo Anatolijaus Kairio iniciatyva Čikagoje. Ketvirtasis buvo surengtas Kanadoje ir dabartinis penktasis vėl Čikagoje (Jaunimo Centre). Šiame festivalyje trys veikalai bus vaidinami pirmą kartą — jie tebėra rankraščiuose.

Teatrų festivalio šeimininkas ir globėjas yra JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba. Visam ruošos darbui atlikti yra sudarytas komitetas: Anatolijus Kairys — pirmininkas, Jonas Jasaitis — vicepirmininkas, Juozas Šlajus — sekretorius, Apolinaras Bagdonas — iždininkas ir Kostas Juškaitis — bilietų tvarkytojas. **J. Š.**

Lietuviai, jūsų laukia Daytona Beach, Florida!

Riverwood

Port Orange City, Daytona Beach, Fla.

Nauja, gražiai planuojama gyvenvietė. Ideali visais atžvilgiais vieta lietuviams gyventi. Iki Atlanto vandenyno tik 5 mylios. Planuojamas "Lithuanian Village". Įvairaus išplanavimo namai. Augšta namų kokybė, kainos prieinamos. Užtikrintas investavimas. Gyvensite ramioje, gamtos apsuptoje aplinkoje. Sprendimą darykite dabar! Informacijas teikia:

Adolfas Andrulis,
7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018, USA.
Telefonas 904-761-3625.

wintario

Kalėdinių dovanų pirkėjams papildomas traukimas

60 PAPILDOMŲ LAIMĖJIMŲ **
10-$100,000
50-$10,000
**Nėra antrinių laimėjimų

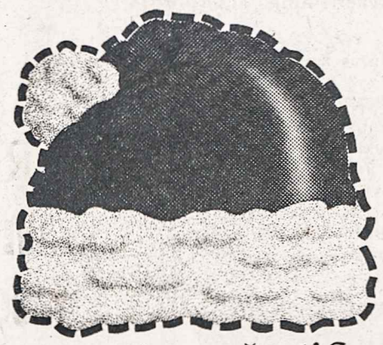

30 STAMBIŲJŲ LAIMĖJIMŲ *
6-$100,000
24-$25,000
*Remiantis 6 milijonais išleistų bilietų

Štai jūsų laimę nešanti Santa

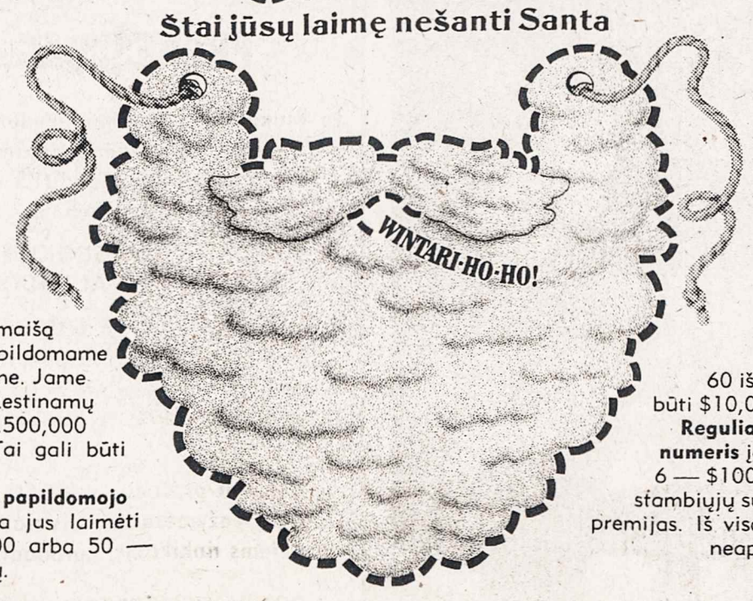

Wintario turi pilną maišą prieššventinių dovanų papildomame Kalėdinių pirkėjų traukime. Jame yra $5,000,000 neapmokestinamų laimėjimų, įskaitant $1,500,000 papildomų laimėjimų. Tai gali būti jūsų Santa šiais metais!

Septynių skaitlinių papildomojo traukimo bilietas įgalina jus laimėti vieną iš 10 — $100,000 arba 50 — $10,000 papildomų sumų.

Jeigu jūsų papildomojo traukimo bilieto numeris tiksliai atitiks betkurį iš 60 ištrauktų numerių, galėsite būti $10,000 arba $100,000 Santa! **Reguliarus šešių skaitlinių bilieto numeris** įgalina jus laimėti vieną iš 6 — $100,000 arba 24 — $25,000 stambiųjų sumų, be to, kitas 331,914 premijas. Iš viso — $3,618,000 vertės neapmokestinamų laimėjimų!

LAPKRIČIO 13 NUSIPIRKITE BILIETĄ DABAR $1.00

• **"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — $14, naujiem prenumeratoriam — $10.**

Nobelio laureato "Issos slėnis"

Ištrauka iš Česlavo Milašiaus-Miloszo apysakos apie gyvenimą Lietuvoje

Šių metų Nobelio literatūros premijos laureatas lenkų rašytojas Czeslaw Milosz, gimęs Lietuvoje, šalia gausios poezijos, vertimų, knygų ir straipsnių įvairiomis temomis, yra parašęs apysaką "Dolina Issy" — Issos slėnis. Visas šios knygos veiksmas vyksta Lietuvoje prieš I D. karą, karo metu ir nepriklausomybės pradžioje. Jame vaizduojamas lenkiškai kalbančių Lietuvos bajorų charakteris, jų santykiai su lietuviais kaimiečiais ir jų problemos žemės reformos metu.

Vienas iš "Issos slėnio" lenkų veikėjų yra 188 ha. turintis dvarininkas Kazimieras Surkontas ir jo vaikaitis Tomas. Lietuvių pusėje, šalia kitų, veikia mokytojas Juozas ir ūkininko Vackonio sūnus.

Vieną naktį į Tomo kambarį buvo įmesta kiaušinio pavidalo granata, bet nesprogo. Senelis Surkontas susirūpino. Iki šiol pasakojimus apie dvarų užpuolimus paversdavo juokais. Kas iš vietinių gyventojų būtų galėjęs jį užpulti? Argi čia jo nepažinojo nuo vaikystės ir ar kam jis yra kokią skriaudą padaręs? Galbūt nenoromis? Apie esamą neapykantą tarp lietuvių ir lenkų jis lenkams aiškino, kad lietuviai turi teisę turėti savo valstybę ir kad lenkiškai kalbantieji, kaip ir jis, yra "gente lituani". Bet granata buvo mesta. Kas ją metė ir kam norėjo pataikyti? Štai minimo romano ištrauka.

Jaunas Vackonis išlindo iš kažkur užsimiegojęs. Jis pirštais graibė iš plaukų šiaudus ir pūkus, rodė Juozui truputį drovią pagarbą ir kartu stebėjo jį tyrinėjančiomis akimis. Jis nešiojo tamsiai mėlynas "galfe" kelnes ir karišką palaidinę. Jo platus veidas apsiniaukė, kai Juozas pareiškė, kad atėjo pas jį su reikalu.

Statydamas cinkuotą puoduką į šalį ir ranka šluostydamas ūsus, Juozas jį stebėjo, netardamas nė žodžio. Pagaliau atsirėmė alkūnėmis į stalą ir tarė:

— Ot, aš žinau.

Tas gale suolo, kampe, sudrebino akių vokus, bet tuoj juos mieguistai nuleido. Pečių krustelėjimas.

— Čia nėra ko žinoti.

— Arba nėra, arba yra. Aš ateinu pas tave, nes tu durnas. Kas tave išmokė skaityti? Gal jau nebepameni?

— Jūs.

— A. . . tai gal tam, kad svaidytum į žmones granatas?

Vackonis pakėlė akis. Jo veidas dabar buvo subrendęs ir rimtas.

— O jeigu ir aš, tai kas? Ne į žmones, bet į ponus.

Juozas padėjo tabakinę ant stalo, sukosi cigaretę, įsikišo į kandiklį, užsidegė. . . užtraukė. . .

— Gal tu matei, kad aš ponus palaikau?

— Nemačiau, bet matau.

— Tėvas tau nepasakys, bet aš pasakysiu. Tu klausyk gudresnių, bet ne tokių pačių kaip tu. Jūsų galvose tuščia.

Vackonis sudėjo rankas ant krūtinės. Jo apatinio žando raumuo ėmė virpėti.

— Ponai mūsų kraują gėrė, ir mums jų nereikia. Užmuši vieną, kitą — pabėgs į savo Lenkiją, o žemė — mūsų.

Juozas ironiškai pakraipė galvą.

— Ponų mums Lietuvoje nereikia, žemė — mūsų. Iš ko tu tai girdėjai? Iš manęs, o dabar mane mokai. Nori žudyti ir deginti kaip ruskis?

— Caro pas juos nėra.

— Jeigu nėra, tai bus. Tu esi lietuvis. Lietuvis nėra banditas. Žemę iš ponų ir taip atimsim.

— Kas ten iš jų atims.

— Lietuva atims. O visi slavai — lenkai ar rusai, tokie patys bjaurybės. Švedijoje dirbau; taip, kaip jie turime gyventi.

Vackonis klausėsi suraukęs antakius ir žiūrėjo pro langą.

— Kiekvienas lenkas — mūsų priešas.

— Surkontai yra lietuviai nuo amžių.

Tasai nusijuokė.

— Koks jis lietuvis, jeigu ponas.

Juozas prisitraukė ąsotį ir prisipylė alaus. Paklausė:

— Tu į jį norėjai pataikyti?

Paauglio veidas buvo abejingas.

— N. . .ne, man buvo vistiek.

Juozas vėl pakraipė galvą.

— A. . . tai gražu. Padėkok ponui Dievui kad granata nesprogo. Ar sakė tau ką būtum nužudęs?

— Nesakė.

— Mažąjį Tomą. Rado pas jį po lova.

— Dilbiniuką? (Jo tėvas Dilbin buvo Lenkijos kariuomenės karininkas. Vertėjas).

— Aha.

Tylėjo. Vackonis, neatitraukdamas lūpų nuo puoduko, pareiškė:

— Visi žino kur jo tėvas. Kokia obelis, toks ir obuolys.

— Durnas. Į laidotuves ar būtum ėjęs?

— Kodėl turėčiau eiti?

Juozo lūpa pakilo, atidengdama dantis. Paraudo.

— Tu, Vackoni, dabar žiūrėk. Kas tave prikurstė ir kas tą naktį su tavimi buvo, irgi žinau. Tavo Geležinių Vilkų nebijau. Jums tik prieš bobas ir vaikus kariauti.

Vackonis pašoko.

— Ne jūsų reikalas pakurstė ar nepakurstė!

Juozas atsilošė ir stebėjo jį iš apačios.

— Kas tu? Iš lenkų esi tikriausiai, kad toks "unoravas" — pasakė pašiepiančiai. **Vertė j. b.**

Vakaronė architektūrine tema

AL. GIMANTAS

Prasminga tradicija tapo Detroito LB apylinkės kultūros darbuotojų įvesta ir jau visai prigijusi tradicija — kultūrinių vakaronių rengimas. Gal iš dalies nusižiūrėta į Bostono kultūrinius subatvakarius, bet greičiausiai pačių vietine iniciatyva pradėta. Šeštadieninių vakarais rengiamos kultūrinio pobūdžio vakaronės detroitiečių ir apylinkės lietuvių visuomenėje yra populiaros ir mielai lankomos. Tiesa, lankytojų skaičius galėtų būti žymiai didesnis, bet nuolatiniais dalyviais tapę tautiečiai tikrai jaustų nemažą spragą, jei dėl vienų ar kitų priežasčių tokių vakaronių rengimas nutrūktų.

Spalio pradžioje Kultūros Centro svetainėje įvykusi vakaronė buvo kiek skirtinga nuo kitų tuo, kad susilaukta malonaus svečio iš toli (buv. detroitiečio) architekto Edmundo Arbo, dabar nuolat gyvenančio Santa Monikoje, Kalifornijoje, kuris ne vien tik kalbėjo apie architektūrą, bet ir savąjį žodį palydėjo skaidrėmis ekrane, parodė visą eilę savo iškilesnių, konkursus laimėjusių projektų ir laisvalaikinės savo kūrybos, daugiausia, spalvotos grafikos.

Vadinasi, buvo proga susipažinti su mūsų plačiai žinomo architekto kūryba, profesiniais laimėjimais. Įdomūs buvo ir tie vadinami laisvalaikio meniniai bandymai, nes žiūrovui jie atrodė kaip stiprūs, originalūs meninės kūrybos ir lakios vaizduotės kūriniai. Ypač patrauklios tos havajietiškos ir kaliforniškos gėlės, kruopščiai, iki detalių išbaigtos.

Žinoma, trumpame aprašyme neįmanoma paliesti visus tuos aspektus, kuriuos savo paskaitoje apie pasaulinę ir lietuviškąją architektūrą mums dėstė svečias iš Kalifornijos. Jo mintys, paruoštos eiliniam klausovui, buvo visiems suprantamos. Sekėme architektūros vystymąsi nuo pačių pirminių kultūros apraiškų iki pat šios dienos. Archit. Ed. Arbas yra nemažai keliavęs, stebėjęs, turi daug patyrimo, tad ir jo vienokius ar kitokius vertinimus ar teigimus jau galima vertinti kaip eksperto nuomonę. Jis turi tvirtą nuomonę apie lietuviškąją architektūrą, kuriai neužtenka vadintis vien tik lietuviška, pridėjus kur priekyje tradicinę ir visiems įprastą koplytėlę ar ant pastato stogo galo sujungimų uždėjus lietuvišką ornamentą. Visas architektūrinis ansamblis savąja išore, stiliumi, naudojama medžiaga, sprendimais turėtų įsilieti su savita lietuviška tematika, bet ne viena kuria atskira lietuviško turinio detale.

Parodoje itin didelį dėmesį traukė "Laisvės aukuras" ir "Lietuvių Namų" projektai, kurie su nedideliais pakeitimais galėtų būti įgyvendinti ir betkurioje kitoje lietuvių gyvenamoje vietoje, jei tik atsirastų besidominčių mecenatų. Laisva elegancija, patrauklia šviesia nuotaika spindi Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje rūmų projektas, savo metu laimėjęs konkurse pirmą vietą.

Čia minima tik maža dalelė atsivežtoje parodoje išstatytų architektūrinių kūrinių, kurių visi įdomūs, originalūs ir patraukliūs.

Archit. Ed. Arbas ne tik atsisakė jam numatyto honoraro, bet ir neėmė net ir faktinių kelionės išlaidų. Tiek LB apylinkės valdyba, tiek ir detroitiečiai lieka ne tik giliai dėkingi buvusiajam savo Bendruomenės nariui, bet ir skolingi. Jie nuoširdžiai linki našios profesinės kūrybos, ligšiolinio darbštumo bei ištvermingumo.

Pasibaigus oficialiai vakaronei, gausus būrys susirinkusiųjų dar turėjo progą pabendrauti su svečiu naujoje dr. Vyt. Majausko ir ponios sodyboje.

Atsiųsta paminėti

Joseph Ehret, BLICK IN DIE ZEIT III. Eine weltpolitische Umschau. Dritte erweiterte Auflage. Basel 1980, 36 S.

"AIDAI", kultūros žurnalas, 1980 m. gegužė-birželis, 3 nr. Straipsniai: Kęstutis K. Girnius, Dvi pagrindinės šiuolaikinės moralinės teorijos; Jeronimas Kazlauskas, Lietuvos mokyklų tragizmai; Jonas Papartis, Valentinas Morozas — portreto metmenys; Pokalbis su dail. V. Vizgirda; Eilėraščiai iš Lietuvos. Kroniki niai skyriai, knygų recenzijos, dail. V. Vizgirdos kūrybos nuotraukos.

Ročesterio aktoriai vaidina Anatolijaus Kairio veikalą "Ku-kū". Iš kairės **ARŪNAS LAPINAS, ANTANINA ŽMUIDZINAITĖ, RASA KROKYTĖ**

Nuotr. J. Jankaus

Dail. Dagio skulptūrų parodoje, kuri buvo surengta Hamiltone Kanados Lietuvių Dienų proga. Iš kairės: "Amerikos Balso" korespondentas R. Sakadolskis, parodos rengėja R. Bagdonienė, dail. Dagys Nuotr. J. Miltenio

Naujas veidas scenoje

Gausi tautiečių auditorija Toronto Prisikėlimo parapijos salėje spalio 26 d. išvydo naują veidą dainos pasaulyje, būtent, solistę Oną Pliuškonienę-Šeštokaitę. Amerikiečiams ji yra jau plačiau žinoma, bet Kanadoje kaip solistė ji pasirodė pirmą kartą. Ji maloniai nustebino kritiškus koncerto dalyvius savo balso grožiu, išlavintu dainavimu ir nauju repertuaru. Akompanuojama prof. Vytauto Marijošiaus, koncerto įvade solistė atliko dvi giesmes, būtent, "Po kryžiumi" ir "Kentėsiu Tau". Pirmoji giesmė yra gauta iš Lietuvos, ir jos autorius nežinomas. Antrosios giesmės kompozitorius — J. Dambrauskas (žodžiai Romo Masiulionio). Šios giesmės priminė pavergtą Lietuvą ir derinosi su renginio nuotaika, nes šis koncertas buvo surengtas N. Pr. Marijos vienuolijos seserų veiklos paramai.

Po šio įvado solistė atliko liaudies dainas: K. V. Banaičio "Už balto stalo sėdėjau", "Oi ant kalno", V. Klovos "Siuntė mane motinėlė", J. Kačinsko "Kai jau saulutė", St. Šimkaus "Pavasario dienelė", V. Kairiūkščio "Pūtė vėjas". Antroje programos dalyje solistė padainavo J. Gaidelio "Pamirštoji sula" (žodžiai Z. Gavelio), Vyt. Marijošiaus "Palei lieptą", "Mėnesiena", "Augo sode serbenta" (žodžiai J. Aisčio). Pabaigai O. Pliuškonienė atliko arijų ištraukas iš operų "Mignon", "Fausto", "Samsono ir Dalilos". Klausovams gausiais plojimais prašant, jį padainavo priedo A. Kačanausko kūrinį.

Visi gerėjosi nauju veidu scenoje, jos laikysena, balso skambesiu, ypač viduriniame registre, išgyvenamu kūrinių atlikimu. Jos dainavimą labai kompetentingai akompanavo Vyt. Marijošius, vienas iš jos mokytojų. Solistė gyvena Filadelfijoje ir tęsia jau seniau pradėtas dainavimo studijas.

Po neilgo ir gaivaus koncerto visi dalyviai vaišinosi puikia vakariene, paruošta A. Gataveckienės ir seselių vienuolijos rėmėjų. Programai vadovavo rėmėjų pirm. L. Kunnapuu. Visiem padėkos žodį tarė nauja torontiškių seselių vyresnioji sesuo Ignė Marijošiūtė. **Bv.**

A+A

WLADISLAWUI KOWALEWSKIUI

staiga mirus, liūdesio valandoje dukrą BARBARĄ, brolį JUOZĄ KOVALIAUSKĄ su šeima ir artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi —

Stefanija ir Osvaldas Gerkiai
Zenonas Milūnas su šeima
Anatolijus Milūnas su šeima

TORONTO MIESTAS

SAVIVALDYBINIAI RINKIMAI

1980 m. lapkričio 10 dieną

PRANEŠIMAS RINKIKAMS

Rinkikai yra prašomi balsuoti prieš 5 v.p.p., kad būtų išvengta susigrūdimo rinkiminėse būstinėse. Nelaukite paskutinių valandų (5 v.p.p. iki 8 v.v.), nesuvėlinkite balsų skaičiavimo.

BALSUOKITE ANKSTI!
BALSAVIMO VALANDOS: 11 V.R. IKI 8 V.V.

JEIGU PAKEITĖTE GYVENAMĄJĄ VIETĄ po 1980 m. spalio 22 d., Jūsų pavardės nebus rinkikų sąraše naujoje vietoje. Dėlto negalėsite balsuoti pagal naują adresą. Turėsite balsuoti pagal savo buvusią gyvenvietę.

Rinkikai prašomi įsidėmėti rinkiminės būstinės adresą, pažymėtą ant atvirlaiškių, kurie yra siunčiami visiems rinkikams, nurodant kur balsuoti.

ROY V. HENDERSON,
miesto raštvedis ir
balsavimo pareigūnas

1980 m. lapkritis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

JUOZO BRAZAIČIO "RAŠTŲ" I TOMUI buvo skirta penktadienio vakaronė spalio 10 d. Čikagoje, Jaunimo Centre. Pirmasis prabilo šį tomą išleidusio " Į Laisvę Fondo Lietuviškai Kultūrai ugdyti" vadovas dr. K. Ambrozaitis, primindamas prieš 6 metus išeivijoje mirusį J. Brazaitį-Ambrazevičių. Išsamesnį pranešimą paie velionį autorių padarė jo ilgametis bičiulis nuo jaunystės laikų V. Vaitiekūnas, paliesdamas J. Brazaičio žurnalistinę veiklą, jo pedagoginį darbą gimnazijose ir universitete, paliktus lietuvių rašytojų įvertinimus. Apie "Raštus" kalbėjo juos spaudai ruošiantys redaktoriai — Č. Grincevičius ir A. Skrupskelienė. Beveik pusė I tomo tenka Vaižgantui, likusioji dalis — K. Donelaičiui, S. Daukantui, M. Valančiui, A. Baranauskui ir V. Pietariui. Iš viso bus išleisti keturi J. Brazaičio "Raštų" tomai. Antrasis jau yra spaustuvėje.

DAIL. ČESLOVĄ JANUŠĄ, gyvenantį Niujorke, ištiko širdies priepuolis. Po trijų savaičių iš ligoninės ypatingos priežiūros skyriaus jis jau perkeltas į pagerėjusių pacientų skyrių.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS Niujorko židinys spalio 12 d. surengė kalbininko prof. Kazimiero Būgos šimtojo gimtadienio minėjimą, turėjusį įvykti pernai, bet dėl įvairių priežasčių atidėtą du kartus. Mažojoje Kultūros Židinio salėje buvo susilaukta pusšimčio dalyvių. Salė buvo papuošta P. Jurkaus sukurtu prof. K. Būgos skiciniu portretu, kurį rengėjai, minėjimui pasibaigus, padovanojo paskaitininkui prof. dr. Antanui Klimui, atvykusiam iš Ročesterio. Jis plačiai palietė prof. K. Būgos veiklą ir darbus, turėjusius daug įtakos lietuvių kalbos mokslui ir pačiam jos vystymuisi. Minėjimą įvadiniu žodžiu pradėjo ir pareikšta padėka užbaigė LKMA Niujorko židinio pirm. dr. Aldona Janačienė. Akademijos mecenatė Elena Mickeliūnienė visus pavaišino kavute.

BROOKLYNO KULTŪROS ŽIDINYJE 1981 m. balandžio 4-5 d.d. bus surengta pomirtinė dail. Ados Peldavičiūtės-Montvilienės darbų paroda su 40-50 dar niekur nematytų kūrinių. Dailininkė, kadaise gyvenusi Niujorke, mirė prieš 15 metų.

ROMOS UNIVERSITETE dvejus metus doktoratą ruošusi italė Emanuela Bonsignori savo disertacijai buvo pasirinkusi Lietuvą liečiančią temą apie jos sovietinimą pirmojoje sovietinėje okupacijoje ir baigiantis II D. karui. Šią temą jai pavyko apginti su pagyrimu.

RUDENINES POEZIJOS VAŽYBAS, šeštąsias iš eilės, rengia trimėnesinis amerikiečių žurnalas "World of Poetry". Pirmoji premija laimėtojui — $1000, be to, 49 kitos mažesnės premijos. Priimami visokio žanro eilėraščiai. Pernai šias varžybas laimėjo Virginia Bates iš Marylando už eilėraštį "Pieta". Norintieji dalyvauti išose varžybose tesikreipia šiuo adresu: World of Poetry, 2431 Stockton Blvd., Dept. N, Sacramento, California 95817, USA.

HAMILTONO LIETUVIŲ KLUBO novelių, liečiančių lietuvių pensininkų gyvenimą, konkurso rezultatai buvo paskelbti šiam skyriuje "TŽ" 42 nr. Juose įsiterpė II-trosios $75 premijos laureatę pažeidusi korektūros klaida. Ta premija už novelę "Močiutės tiltelis" paskirta ne Vladui Butkui, o Vladei Butkus. Pirmoji premija paskirta ne Rūtai Vildžiūnienei, o Rūtai-Klevai Vidžiūnienei.

NIKOLAJUS TOLSTOJUS, gyvenantis Britanijoje, paruošė spaudai veikalą "Stalin's Secret War", kuriame jis gvildena šio diktatoriaus kovą prieš rusus, baltiečius ir kitas pavergtas tautas gėdingai pasižymėjusioje Sov. Sąjungoje. Veikalas bus išleistas 1981 m. pavasarį Britanijoje, tų metų rudenį — JAV. Įdomu, kad autorius jame plačiai pasinaudojo dar 1949 m. V. Vokietijoje išleista K. Pelėkio knyga "Genocide. Lithuania's Treefold Tragedy".

PENKTASIS TEATRŲ FESTIVALIS, rengiamas JAV LB kultūros tarybos, įvyks lapkričio 26-30 d.d. Čikagos Jaunimo Centre. Juo rūpinasi specialus komitetas: pirm. A. Kairys, vicepirm. J. Šlajus, ižd. A. Bagdonas ir bilietų tvarkytojas K. Juškaitis. Platesnių duomenų pateikė pirm. A. Kairys spalio 8 d. Čikagoje surengtoje spaudos konferencijoje. Festivalis bus pradėtas humoristiniu aktoriaus Vitalio Žukausko spektakliu. Jis šiemet antrą kartą lankėsi pas Australijos lietuvius. Festivalyje taipgi dalyvaus: Čikagos jaunimo teatras — su L. Dovydėno vienaveiksme komedija "Jeigu mes rasime uranijaus", Čikagos šaulių teatras — su K. Kielos 3 veiksmų komedija "Jaunystės eliksyras", Ročesterio jaunimo teatras — su A. Kairio 3 veiksmų komedija "Ku-kū", Los Angeles dramos sambūris — su J. Gliaudos trijų veiksmų drama "Čiurlionis", Toronto "Aitvaras" — su J. Grušo 5 veiksmų drama "Tėvas ir sūnus", Hamiltono "Aukuras" — su B. Pūkelevičiūtės 3 veiksmų komedija "Antroji Salomėja painiavose". Festivalis bus užbaigtas lapkričio 30 d. specialiu žymenų įteikimo bei režisorių pagerbimo vakaru, kuriame trumpą meninę programą atliks lituanistinės K. Donelaičio mokyklos mokiniai.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS DIENOS buvo surengtos Panevėžyje. Dalyvavo nemažas būrys šios augštosios mokyklos atstovų. Pranešimą apie konservatorijos veiklą padarė jai jau 30 metų vadovaujantis direktorius prof. Jurgis Karnavičius. Naujus muzikos talentus konservatorijoje ugdo darnus dėstytojų kolektyvas, kuriame yra 4 mokslo daktarai, 20 mokslo kandidatų ir 20 profesorių. Šiuo metu Vilniaus konservatorija ir jos skyrius Klaipėdoje turi apie 2.000 studentų. Jie konservatorijos patalpose ir išvykose kasmet surengia po 150-200 koncertų. Pirmąją kategoriją Vilniaus konservatorijai suteikė ir okupantai, ją įtraukdami ton pačion greton su Maskvos, Leningrado ir Kijevo konservatorijomis. Vilniaus konservatorijos dienų proga koncertus Panevėžyje surengė dainininkai — R. Tumalevičiūtė, V. Bakas, V. Bukala, V. Prudnikovas, S. Stonytė, J. Gecevičiūtė, pianistai — H. Radvilaitė, J. Bialobžeskis, N. Radvilaitė, L. Bakienė, smuikininkai U. Jagėlaitė ir P. Juodišius.

SĄJUNGINIS FIZIKOS SPECIALISTŲ SIMPOZIUMAS Vilniuje svarstė plazmos ir nestabilumo puslaidininkiuose problemas. Jį surengė Sovietų Sąjungos Mokslų Akademijos fizikos ir chemijos problemų taryba su Lietuvos Mokslų Akademijos puslaidininkių fizikos institutu. Simpoziuma įvadiniu žodžiu pradėjo Lietuvos Mokslų Akademijos viceprez. J. Požela. Moksininkų taipgi buvo susilaukta iš Lenkijos, Vengrijos ir R. Vokietijos. Perskaityta daugiau kaip 100 pranešimų puslaidininkių fizikos fundamentiniais, jos taikymo mikro ir optinėje elektronikoje bei kitose srityse klausimais.

BALTIJOS RESPUBLIKŲ pirmoji jaunųjų dailininkų dekoratyvinės ir taikomosios dailės darbų paroda rugsėjo 26 d. atidaryta Rygoje. Su tekstilės, keramikos, juvelyriniais ir odos dirbiniais parodon įsijungė 30 Lietuvos atstovų, kurių pusė yra keramikai. Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirmininko pavaduotojas K. Morkūnas ir jaunųjų dailininkų susivienijimo pirm. R. Martinėnas.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS žiūrovus pakvietė į pirmąją šio sezono premjerą, kuriai buvo pasirinkta baškirų liaudies poeto M. Karimo dviejų dalių tragedija "Mėnulio užtemimo naktį", režisuota H. Vancevičiaus. Scenovaizdžius sukūrė dail. N. Gapridašvilis. Premjeriniame spektaklyje paminėtas aktorės Lidijos Kupstaitės kūrybinio darbo keturiasdešimtmetis. Ji sukūrė pagrindinį motinos Tankabikės vaidmenį.

CENTRINIUOSE DAILININKŲ NAMUOSE Maskvoje buvo surengta sovietiniai premijai pasiūlytų kūrinių paroda. Joje su savo triptiku "Dialogas" dalyvavo ir Lietuvos atstovas dail. A. Savickas.

LITERATŪRINIUS SEKMADIENIUS kauniečiams centrinėje savo salėje rengia "Žinijos" draugija. Naujasis sezonas buvo pradėtas skaitovės S. Žliobaitės satyros ir humoro vakaru "Minus — plius". Jame buvo skaitomi J. Nekrošiaus, V. Karaliaus, A. Dabulskio, P. Raščiaus bei kitų poetų kūriniai.

ŠILUTĖS KRAŠTOTYROS MUZĖJUS steigia memorialinį vokiečių rašytojo Hermanno Suedermanno muzėjų. Jam yra pasirinktas senasis dvaro pastatas netoli Šilutės. Jame 1857 m. gimė H. Suedermannas. Jį atnaujino paminklų apsaugos instituto specialistai, ištyrę architektūrą, nugriautų dalių pamatus, išstudijavę senas šių apylinkių nuotraukas. Jie tiksliai atkūrė šio namo fasadą su originaliais didžiuliais vartais, pagrindinius vidaus elementus. Trūksta tik autentiškų baldų, kurie bus pakeisti kitais to laikotarpio pavyzdžiais. Muzėjus atspindės H. Suedermanno gyvenimo bei kūrybos kelią, jo ryšius su Lietuva. Jin taipgi bus įjungti "Kelionės Tilžėn" bei kitų šio rašytojo lietuviškos tematikos kūrinių pastatymai Lietuvos teatrų scenose, televizijos ir kino ekranuose.

IV SĄJUNGINĖ BALTISTŲ KONFERENCIJA rugsėjo 23-25 d.d. įvyko Rygoje. Dalyvių buvo susilaukta ir iš užsienio valstybių. Tarp jų minimi: V. Rūkė-Dravinia iš Švedijos ir William Schmalstieg iš JAV. Konferencijoje, suskirstytoje į penkias sekcijas, perskaityta apie 100 pranešimų apie aktualius baltų kalbų istorijos, ryšių su kitomis indoeuropiečių kalbomis klausimus, sintaksės bei semantikos problemas. Latvijos kalbininkai buvo paruošę 30 pranešimų, Lietuvos — 26. Lietuvai atstovavo: V. Ambrazas, J. Balkevičius, A. Girdenis, S. Karaliūnas, V. Mažiulis, J. Palionis, A. Paulauskienė, V. Urbutis, Z. Zinkevičienė, A. Vanagas ir kt. Konferencijon taipgi buvo įtrauktos diskusijos, ypač gyvomis tapusios fonetikos sekcijoje. Konferencijos pranešimus nutarta paskelbti trečiame Vilniuje leidžiamo žurnalo "Baltistica" priede. Rengėjų komitetui vadovavo latvė filologijos dr. A. Blinkena, jin taipgi buvo įsijungę lietuviai akademikai K. Korsakas ir V. Mažiulis. Penktąją konferenciją žadama surengti 1985 m. Vilniuje, kur jau yra įvykę trys pirmieji baltistų suvažiavimai.

V. Kst.

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS namų 239-5923 — ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	10½%
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	11 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 3 metų	11¼%
Ketvirtadieniais	10 - 8	pensijų ir namų s-tą	11 %
Penktadieniais	10 - 8	taupomąją s-tą	9¼%
Šeštadieniais	9 - 1	spec. taup. s-tą	9¾%
Sekmadieniais	9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	13½%
		mortgičius nuo	12½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR 1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

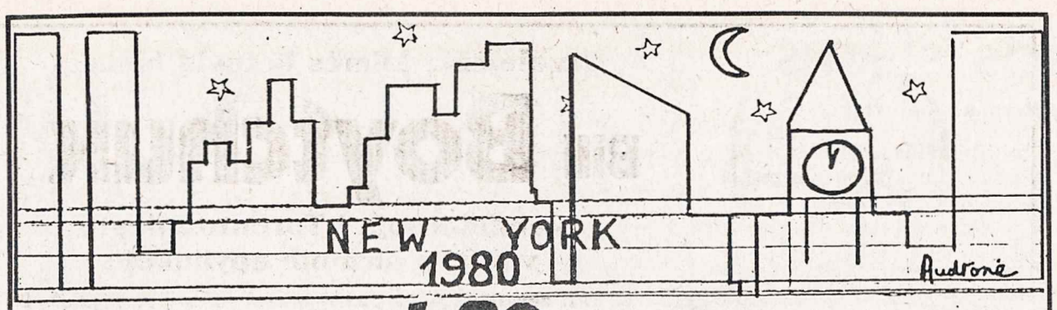

LSS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos Niujorko skyrius kviečia visus studentus ir buvusius studentus atvykti į

LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMĄ

lapkričio 27-30 dienomis

Loews Warwick Hotel, 6th Avenue & 54th St., New York, N.Y. 10019

Penktadienio šokiai: $3.50 (iš anksto), šeštadienio banketas: iki 25 m. $20.00 (iš anksto), virš 25 m. $22.50 (iš anksto). Nario mokestis-registracija: $5.00. Registruotis ir informaciniais reikalais kreiptis: **Raimundas Balsys, 240-76 67th Ave. Douglaston, N.Y. 11363, USA**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mokesčius naftos ir dujų bendrovėms. Iš jų pajamų Kanados vyriausybei teks ne 10% kaip lig šiol, bet 24%. Bendrovėms tenkanti suma nuo 45% sumažinama iki 33%, provincijoms —nuo 45% iki 43%. Kanados vyriausybė sekančiame dešimtmetyje sieks, kad kanadiečių kontrolėje atsidurtų 50% visų naftos bendrovių, kurių apie 70 % dabar yra tarptautinės.

Naujasis biudžetas, kaip ir buvo galima tikėtis, susilaukė konservatorių ir socialistų partijos opozicijos. Jie daro priekaištų, kad jame nieko nėra infliacijai ir nedarbui sumažinti. Nepatenkintos ir žemės turtus turinčios vakarinės Kanados provincijos, susilaukusios papildomų mokesčių naftai ir natūralioms dujoms, ypač jų eksportui į JAV. Reakcija gali atsilyginti šiuos reikalus ypač svarstanti Alberta, kalbanti netgi apie savo naftos tiekimo galimą sumažinimą.

Prieš naująjį biudžetą aštriai pasisakė Albertos premjeras Peter Lougheed. Savo televizinėje kalboje jis protestavo prieš federacinius mokesčius už gamtinius provincijos išteklius ir pareiškė sumažinsiąs naftos gamybą 15%. Tai būsią padaryta iš anksto pranešus palaipsniui kas trys mėnesiai. Bet jei šis užmojis sukeltų Kanadoje krizę, potvarkis būtų atšauktas. Kanada dabar importuoja 25% naftos iš užsienio daug brangesne kaina, kad galėtų aprūpinti rytines provincijas. Albertai sumažinus naftos gamybą, Kanadai tektų padidinti jos importą ir ją gerokai pabranginti. Tikimasi, kad šis sankirtis bus išspręstas susitarimu, kurį siūlo Albertos premjeras.

Vėžiu mirė Judy LaMarsh, liberalų min. pirm. L. B. Pearsono kabinete 1963-68 m. buvusi sveikatos ir viešosios gerovės ministere, valstybės sekretore. Ji daug prisidėjo prie valdinės senatvės pensijos įvedimo Kanadoje. Aplamai ji buvo antroji moteris, iškopusi iki ministerių federacinėje vyriausybėje, visoje Kanados istorijoje. Iš politikos pasitraukė 1968 m., kai liberalai naujuoju vadu L. B. Pearsonui pakeisti išsirinko P. E. Trudeau. Judy LaMarsh rėmė rinkimus pralaimėjusį P. Hellyerį. Jinai parašė tris atsiminimų knygas, vadovavo visai Kanadai skirtoms radijo ir televizijos programoms. Jos mirtį skaudžiai sutiko daug politikų ir kanadiečių. Kanados parlamente pagyrimo velionei nepašykštėjo ir min. pirm. P. E. Trudeau, nepaisydamas 12 metų trukusių asmeninių nesutarimų. Palaidota Niagara Falls, Ont., kapinėse.

SPORTAS

SVARBUS SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 8-9 d.d. Toronte įvyks metinis SALFASS suvažiavimas. Bus nagrinėjami sąjungai svarbūs įvykiai ir klausimai: 1983 m. pasaulio lietuvių sporto žaidynės, išeivijos sporto istorijos leidinys, išvyka į Australiją, lietuvių sporto fondas, Laisvės Olimpiada ir ilgokas sąrašas kasdieninių reikalų. Be to, manoma, kad bus paliesti sąjungos santykiai su PLB ir kitomis lietuviškomis organizacijomis. Tikimasi susilaukti sporto atstovų iš Baltimorės, Niujorko, Čikagos, Klevelando, Detroito, Vašingtono, Ročesterio, Hamiltono ir Toronto. Posėdžiai vyks Lietuvių Namų III a. salėje. Posėdžių pradžia — šeštadienį 11 v.r. Nesuspėjus darbotvarkės baigti šeštadienį, posėdžiai bus tęsiami sekmadienį, lapkričio 9 d.

SALFASS pirm. Pranas Berneckas, kuris rūpinasi šiuo suvažiavimu, ruošiasi tinkamai priimti atvykstančius svečius. Sekmadienį yra numatyti tradiciniai suvažiavusių pietus LN svetainėje. **A.S.**

KREPŠINIO ŽAIDYNĖS

Lapkričio 8-9 d.d. Toronte įvyks Š. Amerikos baltiečių krepšinio žaidynės. Dalyvaus 6 lietuvių ir 2 latkomandos: Čikagos Neris ir Lituanika, Klevelando Žaibas, Hamiltono Kovas, Toronto Aušra ir Vytis, latvių Daugavas Vanagi ir Toronto latvių JKS. Žaidynės vyks Central Tech mokyklos patalpose prie Harbord — Bathurst gatvių sankryžos. Šešetadienio varžybos prasidės 9 v.r. Toronto Vytis — latvių JKS rungtynėmis. Sekančios rungtynės 10.30 v.r. Aušra — Daugavas Vanagi, 12.00 Neris — Žaibas, 1.30 v.p.p. Lituanika — Kovas. Sekančių rungtynių varžovai paaiškės po šių varžybų. Paskutinės šeštadienio rungtynės bus 7.30 v.v. Sekmadienio varžybos prasidės 11 v.r. rungtynėmis dėl V vietos, 12.30 v.p.p. dėl III ir 2 v. — baigminės rungtynės. Žaidynės bus vykdomos dviejų pralaimėjimų sistema.

Žaidynėse nesimato estų komandos ir latvių pajėgesnių žaidėjų iš JAV. Įdomiausios varžybos vyks tarp Neries, Lituanikos ir Leono Rautinšo vadovaujamos Toronto Aušros. Hamiltono Kovas ir Toronto Vytis gali padaryti vieną ar kitą staigmeną.

Žaidynėms vadovaus Kanados sporto apygardos vadovas Alfonsas Balnis. **A.S.**

PLAUKIMO PIRMENYBĖS

Gruodžio 7 d. Klevelande rengiamos S. Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės. Varžybos vyks Case-Western Reserve universiteto plaukyklose. Pradžia — 9 v.r., registracija — nuo 8 v.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų (15 m. ir vyr.), jaunių ir mergaičių B (13-14 m.), C (11-12 m.) ir D (10 m. ir jaun.). Kadangi Toronte įvykusioje Laisvės Olimpiadoje plaukimo varžybų nebuvo, tad į šias pirmenybes svečių teisėmis yra kviečiami suomių, ukrainiečių ir kitų tautybių plaukikai. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių varžybų.

Registraciją siųsti iki lapkričio 25 d., informacijų teirautis pas A. Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, tel. 216-481-7161. Varžyboms vadovaus ŠALFASS plaukimo k-to vadovas Arvydas Barzdukas.

HAMILTONO "KOVAS"

Kanados Lietuvių Dienų proga buvo surengtos draugiškos rungtynės — krepšinio, stalo teniso ir šachmatų. Kovo krepšinio žaidynių rezultatai.

Kovo vyrų B prieš Toronto Vyčio vyrų B 51:57. Kovo komandoje žaidė: L. Meškauskas — 2, R. Sakalas — 3, Butkus, Wesolowski, E. Tirilis — 17, R. Urbantas — 5, B. Butkevičius — 12, A. Žilvitis — 10.

Kovo vyrų B vyresnieji nugalėjo kovo vyrų B jaunesniuosius 48:46. Kovo vyresniųjų žaidėjai: L. Meškauskas — 4, A. Žilvitis — 26, R. Sakalas — 1, L. Butkus — 4, Wesolowski, E. Tirilis — 2, R. Urbantas — 5, B. Butkevičius — 8. Kovo vyrų B žaidėjai: A. Šeštokas — 2, Liškauskas — 9, V. Stukas — 7, J. Butkus — 15, A. Grajauskas — 4, V. Lukošius — 8, R. Tirilis — 4, Juodelė.

Kovo jaunių A komanda nugalėjo Vyčių jaunius 42:30. Kovo žaidėjai: R. Bartininkas — 6, E. Bartininkas — 2, R. Bilevičius — 4, T. Stanaitis — 6, P. Stanaitis, R. Šiūlys — 18, R. Otto — 6, R. Bagdonas, A. Kvedaras.

Kovo vyrų B — Vyčio vyrų B 60:66. Kove žaidė: A. Šeštokas — 6, Liškauskas — 7, V. Stukas — 2, J. Butkus — 16, A. Grajauskas — 9, V. Lukošius — 2, Juodelė — 2, R. Tirilis, B. Zubas — 12.

Aušros vyrų A komanda nugalėjo Kovo vyrų A 107:87. Kovo žaidėjai: R. Kalvaitis — 15, B. Kalvaitis — 3, J. Rickus — 10, R. Antanaitis — 16, B. Zubas — 8, E. Zubas — 7, R. Butkevičius — 16, S. Kaknevičius — 12.

Stalo teniso srityje, jaunių grupėje (žemiau 17 metų) laimėjo Kovo narės pirmą ir antrą vietą. I — R. Raguckaitė, II — L. Raguckaitė.

Suaugusių grupėje I — Hamiltono dr. A. Saunoris, II — G. Nešukaitytė (Toronto).

Šachmatų srityje: Hamiltono P. Vaitonis laimėjo 17/18 lentų (žaidėjų). Dėl laiko stokos buvo pasiūlyta lygiom P. Vaitoniui ir Toronto V. Genčiui. **R.S.**

Ateitininkų žinios

Pirmas susirinkimas. 1980 m. spalio 19 d. įvyko pirmas Toronto studentų ateitininkų susirinkimas. Ji pradėjo pirm. Antanas Rašymas, sveikindamas visus atvykusius. Buvo pranešta, kad kuopos nariai (moksleiviai ir studentai) nusipirktų marškinius "sweatshirts". Jie bus pilki su juodu įrašu "Toronto ateitininkai" ir ateitininkų ženklu. Kaina — apie $10.50. Nagrinėta metinė tema. Inž. A. J. Ankus skaitė paskaitą tema "Toronto ateitininkų pradžia". (Paskaita bus išspausdinta "TŽ"). Giedrė Čepaitytė padarė pranešimą apie studentų suvažiavimą Klevelande. Susirinkime dalyvavo apie 15 studentų. Sekantis susirinkimas numatytas už dviejų savaičių. Susirinkimas baigtas vaišėmis.

Studentų suvažiavime, kuris įvyko spalio 11-12 d.d. Klevelande, iš Toronto dalyvavo Giedrė Čepaitytė. Buvo pasiūlyta, kad studentų draugovės apsiimtų atlikti metinį projektą. Vienas toks projektas — tai susirašinėjimas su kaliniu Lietuvoje. Toronto studentai jau išsirinko Romą Grigą. Jis yra gimęs 1958 m., suimtas 1977 m. Jisai nuėmė nuo sienos Lenino paveikslą Vilniaus pašte. Kiek mes žinome, jisai yra laikomas Naujosios Vilnios psichiatrinėje ligoninėje. Visi studentai prašomi ruoštis laiškų rašymui, greičiausia per sekantį susirinkimą.

Hamiltono ateitininkų kuopos metinė šventė įvyks lapkričio 8-9 d.d. Šeštadienį dalyvaukime šokiuose Jaunimo Centre, o sekmadienį — Šv. Mišiose. Visi moksleiviai ir studentai yra prašomi šį savaitgalį palikti laisvą, kad galėtų dalyvauti Hamiltono šventėje.

A. Rašymas

Skautų veikla

• Iškilmingos šv. Mišios už visus mirusius skautų vadovus-ves, skautus-tes, rėmėjus bus atnašaujamos Prisikėlimo šventovėje lapkričio 8, šeštadienį, 5 v.p.p. Kviečiami visi dalyvauti.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų ir jų tėvų komiteto rengiamas kaukių vakaras — lapkričio 8 d., 7 v.v., Prisikėlimo salėje. Programoje — linksmi jaunimo pasirodymai, premijos kaukėms, loterija.

• Sveikiname skautininkus Marytę ir Leonardą Kalinauskus vedybinio trisdešimtmečio proga ir tuos, kurie tokį gyvenimą dar tik pradeda — sesę Vidą Barakauskaitę ir brolį Algį Senkų, lapkričio 1 d. susituokusius.

• Vytauto Didžioji minėjimo metu skautininkų-kių ramovę parėmė: H. Stepaitis — $10, O. Indrelienė — $5, A. Gerdžiūnas iš Anglijos — $2.

• Rajono stovyklos rengimo reikalu v.s. V. Skrinsko sušauktame posėdyje spalio 29 d. apžvelgti programos, ūkio ir struktūros klausimai. Stovykla numatoma dviejų savaičių rugpjūčio mėn. Joje stovyklaus visų Kanados vienetų skautai-tės. **Č. S.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

FLORIDA Real Estate

Namų pirkimo reikalais
CLEARWATER, LARGO, BELLEAIR, SEMINOLE apylinkėse
(netoli St. Petersburgo piliečių klubo) kreiptis:

LIUCIJA VAIČAITIENĖ,
Realtor-Associate
RODGERS & CUMMINGS INC.

Dieną: **813-581-9411** Vakare: **813-585-2738**

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10½% už 6 mėn. term. indėlius	
11 % už 1 m. term. indėlius	13½ už asm. paskolas
11¼% už 3 m. term. indėlius	
11 % už pensijų ir namų planą	
9¾% speciali taup. sąsk.	12½% už mortgičius
9¼% už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AUTOMOTIVE FIBERS
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE LTD.
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Madrido konferencija besirūpinant

J. V. Danys

Kanados Lietuvių Dienų Hamiltone metu KLB visuomeninių reikalų komisija kartu su PLB pirmininku V. Kamantu ir JAV LB pirmininku V. Kutkumi turėjo pasitarimą einamaisiais reikalais.

Daugiausia buvo kalbama apie pasiruošimus ateinančiai Madrido konferencijai, kur 35 valstybės svarstys Helsinkio baigminio akto vykdymą. Adv. Joana Kuraitė pranešė apie dalyvavimą Kanados vyriausybės sudarytos pakomisijos apklausoje. Įteiktas memorandumas KLB, KLJS ir Kanados Lietuvių Komiteto Žmogaus Teisėms Ginti vardu kartu su leidiniais anglų kalba apie religijos ir piliečių persekiojimus okupuotoje Lietuvoje. Apklausoje dalyvavo neseniai iš Lietuvos pasitraukęs Vladas Šakalys kaip liudininkas. Taip pat pasimatyta su visų partijų vadovaujančiais parlamento nariais — Ed Broadbent (NDP), Michael Wilson (konservatorių), Louis Duclos (liberalų) ir senatoriumi Paul Yuzyk. Delegacija buvo priimta užsienio reikalų ministerijoje Europos rytų kraštų skyriaus viršininko P. Chapin ir dalyvavo "International Amnesty" spaudos konferencijoje.

Pernai KLB kartu su Kanados Baltiečių Federacija įteikė memorandumą ir taip pat pristatė du liudininkus, bet šiemet nutarta, kad lietuviai, latviai ir estai apklausoje dalyvaus atskirai.

Paaiškėjus, kurie parlamentarai bus Kanados delegacijoje, bus įteikta daugiau medžiagos.

Diskusijose iškilo mintis turėti savo Kanados LB asmenį Madride, kuris galėtų tarpininkauti teikiant informaciją. Tam numatytas Madride gyvenantis lietuvis kanadietis.

V. Kamantas ir V. Kutkus painformavo apie pasiruošimus JAV-se. Pernai VLIKas parašė raštą PLB valdybai, kad jis imsis atstovavimo Madride. Todėl PLB ir JAV LB veikla vyksta informuojant, pateikiant reikiamą medžiagą JAV užsienio reikalų ministerijai ir oficialiam JAV pagalbinės komisijos nariui Rimui Česoniui. Pastarasis, kaip ir JAV užsienių reikalų ministerijos pareigūnai, sako, kad medžiagos yra jau labai daug — praktiškai bus neįmanoma viską pateikti. Česonis yra gavęs daug medžiagos ir iš dr. D. Krivicko. R. Česoniui reiks techniškos pagalbos Madride. JAV LB ir KLB nutarė tą reikalą paremti. Ukrainiečiai kreipėsi į JAV vyriausybę, kad į pagalbinę delegaciją būtų įtraukti, kaip oficialūs atstovai, trys disidentai, jų tarpe ir Tomas Venclova. JAV sutiko padengti išlaidas tik vieno liudininko. Tada ukrainiečiai nutarė siųsti savo lėšomis gen. Grigorenką. Šiame pasitarime nutarta paremti Tomo Venclovos kelionę, jeigu jam bus leista vykti.

Iš V. Kutkaus pranešimo ir pateikto pasirašyto susitarimo matyti, kad padaryta pažanga JAV LB ir ALTos santykių išlyginime. Susitarta kasmet sušaukti pasitarimą darbų suderinimui; pripažįstant, kad visuomenės diferenciacija yra natūralus reiškinys, sutarta rodyti abipusį respektą ir tolerantiškumą; sutarta į Jungtinį Baltiečių Komitetą skirti po vieną JAV LB ir ALTos atstovą. Nesutarta dėl aukų rinkimo Vasario 16 minėjimuose, bet sutikta ieškoti būdų šiam klausimui spręsti.

Susitarimas pasirašytas JAV LB ir ALTos pirmininkų — V. Kutkaus, K. Šidlausko ir po du nariu iš abiejų valdybų.

Delhi - Tillsonburg, Ontario

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS minėjimas, rengiamas DLK Gedimino šaulių kuopos, įvyks lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Delhi lenkų salėje (234 Main St.). Programoje čikagiškio K. Milkovaičio paskaita, Londono "Baltija", šokiai, bufetas. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti. **S. J.**

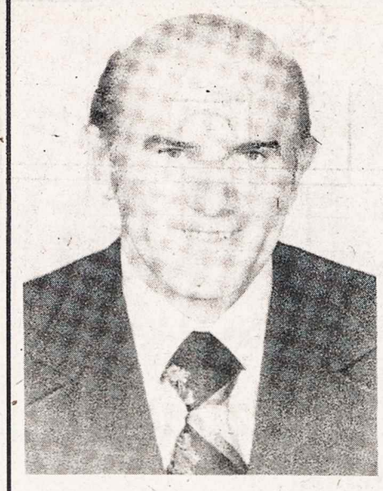

Ukrainiečių kilmės lietuvių bičiulis

Bill Boytchuk

kandidatuoja į Toronto miesto valdybą pirmoje apylinkėje

Turi devynerių metų patirtį miesto reikalų tvarkyme. Pasiryžęs kovoti už visų gerovę, mažinti išlaidas ir mokesčius, gerinti miesto patarnavimus. Su jo parama išgautas pavadinimas "Park of Lithuania", gautas miesto tarybos leidimas statyti lietuvių pensininkų namus 1700 Bloor St. W.

Visi lietuviai pirmoje apylinkėje lapkričio 10 balsuokite už

Informacijos ir kitais reikalais kreiptis į rinkiminę būstinę:

BOYTCHUK, WILLIAM | **X**

Campaign H.Q., 571 Annette St., Toronto, Ont. Tel. 763-2256 arba 763-4311

Šių metų lapkričio 16, sekmadienį, 4 v.p.p., didžiojoje ANAPILIO SALĖJE rengiamos

naujųjų Anapilio kunigų

SUTIKTUVĖS

PROGRAMOJE: iškilminga vakarienė, sveikinimo žodis ir meninė dalis.

DALYVAVIMAS — $25 porai, pavieniam asmeniui — $12.50. Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Lietuvos Kankinių parapijos salėje, šiokiadieniais — pas Reginą Čelejewską (telefonas 231-8832).

Sutiktuves rengia ir visus parapijiečius bei jų kaimynus dalyvauti maloniai kviečia — *Lietuvos Kankinių parapijos komitetas*

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS "DAINAVA"

IŠ ČIKAGOS STATO MUZIKINĮ VEIKALĄ

"ČIČINSKAS"

(muzika A. Jurgučio, libretas A. Kairio)

lapkričio 29, šeštadienį, 6.30 v. vakaro, Central Technical mokyklos salėje (Harbord ir Bathurst gatvių kampas)

Bilietai gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje, užsakant telefonu 533-0621 arba paštu, ir taip pat Anapilyje sekmadieniais po 11 v. pamaldų. Kviečiami muzikos mėgėjai tapti mecenatais. Paaukoję $100 gauna du bilietus į spektaklį ir banketą, kuris įvyks Prisikėlimo parapijos salėje tuojau po spektaklio. Bilietų kaina: $12, 10, 8, 6.

Visus dalyvauti kviečia —

Prisikėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija

Brooks, Alta.

JUZĖ IR JULIUS TOMAI rugsėjo 2 d. paminėjo savo 50 metų vedybinę sukaktį. Jų pačių iniciatyva buvo surangtos vaišės puošniame "Tri Star" viešbutyje. Dalyvavo per 100 kviestų svečių jų tarpe — didokas RCMP policijos pareigūnų būrys, nes Jiulius, nors jau išėjęs pensijon, dar dirba daboklėje laikomų asmenų sargyboje. Sukaktuvininkai buvo apdovanoti vertingom dovanom, ypač RCMP.

J. Tomas yra gimęs Augštaitijoje, o jo žmona — Suvalkijoje. Kanadon atvyko 1929 m. ir susituokė Brookse. Abu yra susipratę lietuviai, pasižymėję patriotinėje veikloje, ypač nuo 1940 m., kai Brookse prasidėjo visuomeninė ir kultūrinė lietuvių veiklą pirmuoju Vakarų Kanados lietuvių sąskrydžiu. Tada buvo priimta ir pirmoji rezoliucija, protestuojanti prieš sovietinę Lietuvos okupaciją.

Pastaruoju metu Julius susirgo ir buvo išvežtas Brookso ligoninėn, o žmona Juzė nusilaužė koją ir paguldyta Medicine Hat ligoninėje.

VLADAS RUTKAUSKAS, buvęs ūkininkas, dabar pensininkas, dukart lankėsi rusų okupuotoje Lietuvoje, kur turi artimų giminių. Rugsėjo 14 d. vėl buvo nuvykęs į Lietuvą su savo žmona ir Kanadoje gimusiomis dukromis, kurios yra jau ištekėjusios. Lietuvoje galėjo pabūti tiktai penkias dienas, o kitas dvi savaites turėjo praleisti Rusijoje. Dukros buvo sužavėtos Lietuvos gamta ir žmonėmis. Jos ketina dar kartą važiuoti Lietuvon. **N.**

● **Supažindikite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jiegaus keletą numerių nemokamai.**

● **Esame didingos istorijos tauta ne tik laimėjimais, bet ir pralaimėjimais — ne tik Žalgiriu, bet ir Kražiais.** **DR. J. GIRNIUS**

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1980 m. lapkričio 11, antradienį – Mirusiųjų prisiminimo diena

Lapkričio 11, antradienį, nebus atmatų išvežimo. Antradienio atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį. Lapkričio 12, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepečiai ir pan.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui lapkričio 19, trečiadieniui.

PASTABA: Toronte yra 17 stiklinių ir metalinių indų perdirbimo sandėlių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 367-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

TORONTO MIESTAS

SAVIVALDYBINIAI RINKIMAI

PRANEŠIMAS DARBDAVIAMS

Rinkimai įvyks paprastą darbo dieną, būtent, pirmadienį, 1980 m. lapkričio 10. Kad niekas nebūtų sukliudytas balsuoti rinkimuose, DARBDAVIAI YRA MALONIAI SKATINAMI daryti visa, kad jų darboviečių tarnautojai galėtų balsuoti.

Pakeistojo savivaldybių rinkimų įstatymo (1977) 49 (2) (3) straipsnis sako:

49 — (2) Ten, kur dėl darbo valandų tarnautojas, turįs teisę balsuoti, neturi trijų ištisinių valandų balsavimui, kai rinkiminės būstinės yra atidarytos balsavimo dieną, — jo darbdavys savo nuožiūra turi duoti tarnautojui tris ištisines valandas, reikalingas balsavimui.

(3) Iš tokio tarnautojo atlyginimo darbdavys negali atskaityti arba reikalauti baudos už nebuvimą darbe darbdavio skirtu laiku balsavimui.

Balsavimo valandos — nuo 11 v.r. iki 8 v.v.

ROY V. HENDERSON,
miesto raštvedis ir
balsavimo pareigūnas 1980 m. lapkritis

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Nobelio laureatas Č. Milašius-Milosz dalyvavo Toronte surengtame literatūros festivalyje spalio 25 d. "Harbourfront" viešbutyje. Penki šimtai dalyvių klausėsi jo poezijos. "Toronto Star" literatūrinio skyriaus red. Ken Adachi, dalyvavęs tame renginyje, išspausdino aprašymą spalio 27 d. laidoje ir įdėjo nuotrauką su įrašu "Czeslaw Milosz: the Lithuanian-born scholar". Taip pat ir aprašyme pažymi, kad laureatas yra Lietuvoje gimęs poetas, tik stebisi, kad jam paskirta Nobelio literatūros premija $247,000, nes už jį esą daug žinomesni rašytojai — G. Greene, V. S. Naipaul, G. Grass, N. Mailer ir kiti. Esą Švedijos akademija veikia tik jai žinomais paslaptingais būdais. Aprašymo autorius cituoja Milašiaus pareiškimą: "Aš esu vienišas žmogus ir nenoriu buti garsus". Jis nesileidžia fotografuojamas ir atsisako nuo spaudai skirtų pokalbių.

Pranešimas jaunimui. Spalio 14 d. Toronto Lietuvių Namuose 7.30 v. v. Vladas Šakalys padarė antrą pranešimą. Pirmasis buvo Prisikėlimo parapijos salėje spalio 9 d. Į pirmąjį pranešimą atvyko apie 400 žmonių, dauguma — vyresniosios kartos. Antras pranešimas buvo skirtas jaunimui. Prie šio renginio daug prisidėjo Dana Skukauskaitė ir LN valdyba.

V. Šakalio pranešimas buvo labai įdomus. Jo klausėsi 200 žmonių. Jų tarpe buvo ypač daug lietuviško jaunimo. V. Šakalys kalbėjo apie šių dienų Lietuvą ir jos stiprią laisvės kovą. Paaiškino, kad lietuviškas jaunimas, nebijodamas kovoja už politinę ir religinę laisvę ir kad išeivijos lietuvių jaunimas turėtų padėti šiai kovai. **Buvusi**

Toronto "L. Namų Žinių" 32 nr. rašoma, kad Lietuvos okupacijos 40 m. sukaktis išeivijoje buvo sutikta tyla, kolonijose nebuvo surengta net gedulo minėjimų. "Toronte pasitenkinta tik pabaltiečių surengtu trijų pavergtų tautų išvežtųjų minėjimu, neišryškinus šios skaudžios sukakties net mūsų bendruomenėje". Prisimintina, kad liūdna Toronto Lietuvos okupacijos 40 sukaktis buvo paminėta Toronto katalikų katedroje praėjusį pavasarį, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis ir tūkstantinei miniai žmonių. Pamokslą pasakė kardinolas Carteris. Pamaldos buvo surengtos KLK Centro rūpesčiu. Be to, Lietuvos okupacijos sukaktis buvo prisiminta Kanados Lietuvių Dienose Hamiltone pamaldų metu, miesto burmistro akte, skelbiančiame LD, įžanginėje rengėjų kalboje ir leidinyje. Sk.

"N. Lietuvos" savaitraščiui paremti spalio 25 d. buvo surengtas spaudos vakaras L. Namuose. Ta proga paminėta ir šio savaitraščio 40 metų sukaktis. Programą pradėjo Aug. Kuolas rėmėjų būrelio vardu ir pakvietė į sceną dabartinę "NL" red. B. Nagienę, išraiškos šokio mokytoją bei choreografę. Ji priminė laikraščio praeitį, pažymėdama, kad per tą laiką "NL" redagavo 12 redaktorių, kurių pirmasis buvo torontietis Viktoras Dagilis, ilgiausiai redagavęs, būtent, 20 metų. Leidėjų vardu kalbėjo J. Šiaučiulis. Sukakties proga "NL" sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, buvusi redaktorė rašytoja M. Aukštaitė, J. Strazdas, Vl. Pūtvio šaulių kuopa. Dalyvavo ir buvęs pirmasis "NL" red. V. Dagilis. Meninę programos dalį atliko sol. G. Čapkauskienė, akompanuojama J. Govėdo. Parengime dalyvavo apie 250 vyresniosios kartos tautiečių iš Toronto, Hamiltono, St. Catharines ir kitų vietovių.

PADĖKA

Nuoširdžią padėką ir pagarbą reiškiu visoms rengėjoms, man suruošusioms tokį gražų, malonų, neužmirštamą mergvakarį, taip gausiai dalyvavusioms viešnioms ir toms, kurios negalėjo dalyvauti.

Ypatingą padėką reiškiu daug darbo įdėjusioms — savo tetai V. Vaitkienei, sesutei V. Puzerienei, V. Balsienei, A. Valadkienei ir D. Zakarevičienei. Nuoširdus ačiū už tokį gražų kraitelį. Jūsų visų nuoširdumas visados paliks mums kaip malonus prisiminimas.

Su meile —

Julija Bekerytė

Pajieškojimai

Prašoma atsiliepti Stasė **Kerpytė** (arba apie ją žinantieji), gimusi Kaune 1924 m., 1940 m. persikėlusi į Vilnių, kur 1941 m. baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją ir įstojo į Vilniaus universiteto medicinos fakultetą. 1944 m. pasitraukė į vakarus. Nori susitikti kurso bei suolo draugė dr. Eleonora Mizeikytė, P.O. Box 6106, Station F, Hamilton, Ont. L9C 5S2, Canada.

Seni draugai iš Griulių jieško p.p. **Liaupsinų**, gyvenusių išvietintų asmenų stovykloje Muenchene 1948 metais. Atsiliepti "Tėviškės Žiburių" adresu, pažymint ant voko "Birutei".

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Advokatas
Algis S. Pacevičius,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., suite 303
Toronto, Ontario M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
įstaigos (416) 537-2643
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

W. G. **DRESHER** REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Pakrikštyta Pamela-Veronika Arštikaitytė.

— Susituokė Vida Žalnieriūnaitė su Kenneth-Craig Mitchell. Rengiasi tuoktis Viktoras Nakas su Kristina Paršėtyte.

— Kapinių aptvėrimui aukojo $100: M. D. Regina, E. Juzėnienė, V. Sinkevičius, p. Juodikaitis, V. Liačas, Mary Dunchik, P. Stepanauskas; $70: M. Šenferienė; $60: Z. K. Beržanskiai; $50: V. Anysienė; $40: Pr. ir M. Žymantai; $25: Iz. Antanaitis, J. Kvederys; $20: V. Timošenka. Už aukas kapinių aptvėrimui Lietuvos Kankinių parapija išduoda pakvitavimus mokestinėms atskaitoms.

— Tėvai prašomi registruoti klebonijoje 277-1270 savo vaikus pirmajai Komunijai.

— Anapilio tarybos posėdis — lapkričio 12, trečiadienį, 7.30 v.v., klebonijos posėdžių kambaryje.

— Kapinių lankymo pamaldose Vėlinių dieną giedojo parapijos choras, vad. muz. St. Gailevičiaus, ir sol. V. Verikaitis.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Mirusių minėjimas — šį sekmadienį; po 9.45 v.r. pamaldų bus lankomi mūsų mirusiųjų kapai Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Norintieji prisiminti savo mirusius artimuosius prašomi paskambinti klebonu A. Žilinskui tel. 277-2148 nuo penktadienio iki šeštadienio vakaro.

— Šį sekmadienį bus renkamos aukos mūsų iškviestai vietnamiečių šeimai, kurios dirbanti motina susirgo ir yra reikalinga pagalbos.

Lietuvių Namų žinios

— Lapkričio 1 d. Karaliaus Mindaugo menėje įvyko LN valdybos pirm. Algio Senkaus ir Vidos Barakauskaitės vestuvinės vaišės, kuriose dalyvavo per 200 svečių. Jų santuoką palaimino Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM. Abu jaunieji — Vida ir Algimantas yra jaunosios kartos visuomenininkai, daug metų veikę skautų ir kitose organizacijose.

— LN valdyba spalio 16 d. posėdyje nutarė įmokėti $200 į Vl. Šakalio fondą šiam laisvės kovotojui paremti.

— LN Įnašus įmokėjo: Vyltautas Paulionis, Česlovas K. Jonys, Juozas Lukošiūnas ir Aleksandras Gasperas po $100, Viktoras Dubinskas — $20, Indrė ir Raimondas Paškauskas po $10.

— Ponia Pabedinskienė padovanojo LN bibliotekai daug vertingų knygų.

— Lapkričio 8-9 d.d. LN įvyks individualinės Š. Amerikos baltiečių šachmatų varžybos. Pirmo rato pradžia — lapkričio 8, šeštadienį, 9 v.r.

— LN advokatas Algis Puteris nuo spalio 1 d. savo įstaigą perkėlė į kitą vietovę, naujas adresas yra: 3031 Bloor St. West, Suite 200, Toronto, Ont. M8X 1C5.

— Spalio 26 d. sekmadienio popietėje dalyvavo apie 250 svečių. Knygoje pasirašė svečiai iš Montrealio: L. Girinis-Norvaiša, Jonas ir Kazė Petruliai, J. Šiaučiulis ir S. Ališauskas.

Rudeninis lietuviškų kapinių lankymas lapkričio 2, sekmadienį, Vėlinių dieną, susilaukė labai gausių dalyvių iš įvairių vietovių. Jų galėjo būti apie 2000. Pamaldos kapinėse 3 v. p. p. laikė penki kunigai: dr. J. Gutauskas, Pr. Gaida, J. Staškus, Aug. Simanavičius, OFM, L. Januška, OFM. Jautrų, turiningą ir momentui pritaikytą pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas, atvykęs iš Delhi, Ont. Jis priminė, kad šios kapinės buvo įsteigtos prieš 20 metų a. a. kun. P. Ažubalio ir kad pirmas lietuvis, čia palaidotas, buvo Jonas Žuklys (p. Čirūnienės brolis). Iki šiol tose kapinėse palaidoti 1145 lietuviai. Po pamaldų daugelis dalyvių rinkosi į Anapilio salę užkandžiams, kuriuos paruošė Anapilio Moterų Būrelis.

Dail. Valentinos Balsienės keramikos paroda buvo surengta kapinių lankymo proga lapkričio 2 d. Anapilio Parodų salėje. Dailininkė čia parodė apie 200 įvairios technikos ir žanro darbų, daugiausia pritaikomojo pobūdžio. Paroda buvo atidaryta sekmadienį po 11 v. pamaldų, dalyvaujant gausiam būriui lankytojų. Atidaromąją kalbą pasakė K. Manglicas, apibūdindamas dailininkės kūrybą. Paroda buvo sėkminga visais atžvilgiais. Ją aplankė daug tautiečių ir nupirko gana daug kūrinių. Parodą surengė Anapilio Moterų Būrelis.

Televizijos programoje "Shulman File" lapkričio 1 d., prieš 9 v. v., 79-me kanale buvo rodomas pokalbis su Lietuvos laisvės kovotojų Vladu Šakaliu. Pradžioje buvo parodytas Lietuvos žemėlapis, priminta rusų okupacija ir per vertėją papasakota pabėgimo istorija per Suomiją.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Susituokė Algis Senkus ir Vida Barakauskaitė, Raimundas Valadka ir Ramona Vaičiūnaitė.

— Tuoktis ruošiasi Julija Bekerytė su Jonu Yču.

— Praėjusį sekmadienį kun. P. Vaseris, svečias iš Australijos, laikė 10 v. Mišias ir pasakė pamokslą. Mišios 11.30 v. buvo laikomos už visus mirusius parapijiečius. Choras giedojo "Libera" ir buvo perskaitytos pavardės visų mirusių nuo praėjusių metų Vėlinių dienos.

— A.a. Antanas Pauplis, 76 m., palaidotas lietuvių kapinėse. Paliko žmoną Katariną ir pusbrolį Leonardą. A.a. Julius Miliušas palaidotas lietuvių kapinėse.

— Bilietai į "Čičinško" muzikinį veikalą gaunami parapijos salėje po 10 v. ir 11.30 v. Mišių sekmadieniais. Nauji mecenatai: dr. J ir dr. M. Uleckai $100, dr. R. ir A. Karkos $100, V. R. Simanavičiai $100, J. A. Puteriai $100, A. D. Puteriai $100, A. R. Jokūbaičiai $100, St. V. Vaštokai $100, R. A. Grigoniai $100.

— Parapijai aukojo: B. Dūdienė $100, A. J. Gačioniai $50, A. A. Lukošiai $30, A. Kelmelis $30, S. Čepienė $20; liturginiams drabužiams pirkti — J. Bernatavičienė $100; vietnamiečių išlaikymui G. Balčiūnienė $20. Skoloms mokėti aukojo K. Dobilienė savo vyro a.a. Antano pirmų metinių proga $100. Religinei Lietuvos šalpai dr. J. M. Uleckai — $50.

— Parapijiečių lankymas vyksta iš anksto susitarus telefonu.

— Spalio 28 d. buvo atlaikytos pamaldos už Toronto lietuvių senjorų klubo mirusius narius. Mišias atnašavo kun. B. Mikalauskas, OFM.

— Praėjusį mėnesį buvo numokėta skolų — $4996.00. Parapijiečiams dar esame skolingi $56,791.50.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Violetą Šerapnickienę, užpr. B. P. Sapliai, 9 v. Vėlinių novena, 10 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. A. V. Grybai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Čepaičių šeimos mirusius, užpr. K. B. Čepaičiai.

Kanados Lietuvių Fondas savo metinio suvažiavimo proga lapkričio 8, šeštadienį, 7 v. v., rengia koncertą-vakarienę, kurios meninę programą atliks sol. A. Brazis iš Čikagos ir "Volungės" choras Liet. Namuose.

Sporto darbuotojų suvažiavimas įvyks lapkričio 8-9 d. d. Toronto Lietuvių Namuose. Smulkiau žiūr. sporto skyriuje.

Rašytojo laureato J. Kralikausko pagerbtuvės — lapkričio 9, sekmadienį, 5 v. p. p., Prisikėlimo salėje. Kalbės svečias iš Ročesterio — rašytojas J. Jankus, dainų pynę atliks "Aukuro" sekstetas, ištrauką iš Sukaktuvininko raštų skaitys Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, sveikinimo žodį tars rašytojas ir gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas. Programa bus baigta Sukaktuvininko žodžiu ir vakariene. Rengėjų komitetas kviečia visuomenę gausiai dalyvauti ir įsigyti pakvietimus iš anksto (tel. 275-3134). Tikimasi, kad dar bus pakvietimų ir prie įėjimo į pagerbtuves.

Metinis Anapilio sodybos korporacijos narių susirinkimas — gruodžio 7, sekmadienį, 3 v. p. p., Anapilio Parodų salėje.

VLIKo informacijos tarnyba praneša, kad metinis VLIKo seimas šaukiamas Toronto L. Namuose š. m. gruodžio 13-14 d. d. Organizacijos ir visuomenė kviečiami dalyvauti. Organizaciniams seimo reikalams sudarytas vietinis komitetas, kuriam pirmininkauja dr. A. Pacevičius. Gruodžio 13, šeštadienį, LN salėje bus koncertas-vakarienė.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos proga Madride lankysis VLIKo ir Liet. Bendruomenės atstovai. Iš Kanados ten bus buvęs KLB pirm. J. R. Simanavičius. Jis išskrenda į Madridą lapkričio 8 d. Tuo laiku Madride lankysis gausios estų ir latvių grupės iš Kanados ir JAV.

KLB tarybos suvažiavimas įvyko Montrealyje lapkričio 1-2 d. d. Įšrinkta šios sudėties krašto valdyba: Joana Kuraitė, Juozas V. Danys, Edvardas Stungevičius, Valteris Dauginis, Algis Nausėdas, Irena Šernaitė-Meiklejohn, Jeronimas Pleinys, J. Krištolaitis. Be to, statutiniu būdu valdybon įeina KL Jaunimo Sąjungos pirm. Laima Beržinytė ir sportininkų atstovas Alfonsas Balnis.

Dail. A. Tamošaitienė ir A. Veselkienė išvyko P. Amerikon. Kolumbijos sostinėje Bogotoje lapkričio pradžioje surengta tautinių drabužių paroda, kuri lapkričio 12-20 d. d. bus perkelta į Venecuelą.

LAPKRIČIO 7, PENKTADIENĮ, OTAVOJE rengiama

JAUNIMO DEMONSTRACIJA

RYŠIUM SU MADRIDO KONFERENCIJA

Autobusai iš Toronto išvyksta lapkričio 7 dieną, 5.30 val. ryto, nuo 620 Spadina Ave.
(Ukrainiečių Centro).

Rengia TULSK ir KL Komitetas Žmogaus Teisėms Ginti

Prašom, **visus** kuo anksčiau registruotis, nes vietos yra ribotos.
Rita Rudaitytė 763-2136
Dana Skukauskaitė 769-7880
Gintaras Stirbys 769-3837
Jūratė Uleckaitė 923-3770
Ona Jurėnaitė 535-1352

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 8, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėse rengia "HALOWEEN" proga

KAUKIŲ BALIŲ-ŠOKIUS

- KAUKĖS BUS PREMIJUOJAMOS
- Įėjimas suaugusiems — $5, studentams — $3
- Vakaro pradžia — 7 valandą vakaro

- *MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS TUNTAI*
- *Bus loterija, įvairių gėrimų ir šiltų valgių bufetas*

Skautų tėvų komitetas

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS MALONIAI KVIEČIA Į **SUKAKTUVINĮ KONCERTĄ — BALIŲ**

š.m. lapkričio 8, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Toronto Lietuvių Namuose, atžymint per 400.000 dolerių sukauptą kapitalą kultūriniams lietuvių reikalams.

MENINĖJE PROGRAMOJE: buvęs "Metropolitan" operos solistas ALGIRDAS BRAZIS ir "VOLUNGĖS" choras, vadovaujamas muzikės DALIOS VISKONTIENĖS.

Vakarienė ruošiama J. Bubulienės. Baras veiks nuo 6.30 valandos vakaro. Vėliau — šokiai, grojant šauniai muzikai. Įėjimas — $12.50 asmeniui. Bilietai gaunami lietuvių kredito bankeliuose, sekmadieniais — Lietuvių Namuose ir lietuvių parapijose.

Valdyba

Lapkričio 9, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje rengiamos

rašytojo laureato JUOZO KRALIKAUSKO

pagerbtuvės

jo 70 metų amžiaus proga

PROGRAMOJE: žvilgsnis į Sukaktuvininko kūrybą — JURGIS JANKUS; "Aukuro" dainos; kūrybos ištrauka — R. JONAITIENĖ; gen. konsulo dr. J. ŽMUIDZINO žodis; SUKAKTUVININKO žodis; VAKARIENĖ su vynu. Pakvietimai — $10 asmeniui. Gaunami tel. 275-3134. Pagerbtuves rengia ir visus dalyvauti kviečia — rengėjų komitetas, sudarytas **KLB krašto valdybos ir kultūros komisijos**

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI maloniai kviečia mielus tautiečius iš arti ir toli atsilankyti į ŠAUNŲ TRADICINĮ-METINĮ **KONCERTĄ-VAKARIENĘ**

lapkričio 15, šeštadienį, 6.30 v. vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto

PROGRAMOJE: HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS", vadovaujamas muziko JONO GOVĖDO. Koncerto pradžia — 7 valandą vakaro.

Šiltas ir šaltas bufetas, baras ir kitos staigmenos. Gros populiarus orkestras. Įėjimas: suaugusiems — $5.00, studentams — $4.00, pensininkams — $3.00. Vietos rezervuojamos. Bilietai gaunami LN raštinėje ar per sekmadienių popietes. Maistą gamina J. Bubulienė

LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas

Ramona-Jadvyga Vaičiūnaitė ir Raimundas-Vytas Valadka susituokė lapkričio 1 d. Prisikėlimo šventovėje. Jungtuvių apeigas atliko kun. J. Staškus ir kun. Aug. Simanavičius, OFM. Pastarasis pasakė ir pamokslą. Giedojo "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Vestuvinė puota buvo suruošta didžiojoje Anapilio salėje, kur dalyvavo apie 300 asmenų. Jų tarpe buvo daug jaunimo, ypač gintariečių ir volungiečių, nes jaunavedys ilgą laiką šoko tautinius šokius "Gintaro" ansamblyje, o jaunamartė yra buvusi "Volungės" choro nare. Sveikinimo kalbas pasakė jaunavedžių tėvai — A. Vaičiūnas ir dr. A. Valadka. Puotos pranešėju buvo jaunasis Vaidotas Vaičiūnas. Visi pranešimai bei kalbos buvo sakomos lietuvių kalba, išskyrus porą sakinių, skirtų kitataučiams svečiams. Jaunavedys R. V. Valadka visiems gražiai padėkojo abiem kalbom.

A. a. Ričardo Bumelio atminimui paaukojo "T. Žiburiams" $20 A. ir J. Lukošiūnai.

A. a. Kazio Valaičio iš Mount Brydges atminimui paaukojo "T. Žiburiams" $20 Ona Čerškutė-Spidell.

Ateitininkų tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems talkininkams, prisidėjusiems savo darbu, auka ar laimikiais prie Havajų vakaro pasisekimo. Ačiū K. Dalindai už gražias gėles.

AUGŠTOS ŠILDYMO KAINOS!
Šalta žiema, mes turime pūkus užkloti jums. Lietuvio b-vė parduoda pūkines antklodes (kaldras). Užsakyti tel. 787-8378 Toronto.

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapijos choras spalio 19 d. atsisveikino su ilgametė choro dirigente M. Roch. Mišių metu ji vargonavo ir dirigavo chorui, su kuriuo dirbo 16 metų. Choras giedojo rinktines giesmes, o solistė Gina Čapkauskienė savo akompaniatorės garbei pagiedojo "Panis angelicus" ir muz. Gailevičiaus "O, Kristau".

Po pamaldų choras parapijos salėje suruošė gražias atsisveikinimo vaišes, kurias palaimino choro globėjas klebonas kun. J. Kubilius.

Atsisveikinimo vaišėm vadovavo solistas A. Keblys. Jis savo kalboje iškėlė muzikės Roch meilę lietuviškai giesmei, dainai, choristams ir AV parapijai. Jam kaip choro vadovui visuomet buvo malonu parinkti lietuviškų giesmių ir dainų repertuarą. Prisiminimui poniai Roch choro vardu įteikė giesmių ir dainų juostą, kurioje įrekorduotas 16 metų darbas, ir gėlių puokštę. Nuoširdžią padėką už darbą mūsų parpijoje su choru išreiškė sol. Gina Čapkauskienė, kun. J. Kubilius, choristai — V. Kačergius, A. Rusinas ir H. Celtorius. Sugiedota poniai Roch ilgiausių, laimingiausių ir darbingiausių metų.

Muzikę Roch pakvietė į AV parapiją buvęs klebonas a.a. Kazimieras Pečkys. Ji AV chorą ir vyrų oktetą iškėlė iki profesinio lygio. Mūsų muzikai chorą ir jo dirigentę spaudoje įvertino labai gerai.

Per 16 metų choras ir vyrų oktetas turėjo daug koncertų ne tik Montrealyje, bet ir kitose lietuvių gyvenvietėse. Jis yra koncertavęs ir su kitataučiais. Girdėjome jį radijo ir televizijos programose. Šimtai žmonių jo klausėsi parodoje "Žmogus ir jo pasaulis." Jis dalyvavo dainų šventėse Čikagoje ir Toronte. Jį girdėjo lietuviai Montrealyje, Londone, Hamiltone, Bostone, Niujorke, Worčesteryje, Toronte, o oktetą — Filadelfijoje, Baltimorėje ir kitur. Jai priklauso didelė padėka ir pagarba.

Ponia M. Roch už bendrą darbą, gražias išleistuves ir dovanas susijaudinusi nuoširdžiai padėkojo. Ji tapo tikra lietuviško choro šeimos nare — nenorėjo skirtis koncerto metu nuo choriščių. Ją taip pat puošė gražūs mūsų tautiniai drabužiai. Naujų AV choro dirigentu pakviestas jaunas muzikas Danielius Stankevičius-Stanke. Jam linkime sėkmės.

A. A.

Lietuvių Kredito Unija "Litas", kaip ir visi bankai, nedirbs lapkričio 11, antradienį.

Per "Litą" galima pirkti taupomuosius Kanados lakštus. Šių metų lakštai yra tik iš 10,5%, tuo tarpu už terminuotus indėlius "Litas" moka net 11,75%. **V.**

Organizacija "Jauni Kanadiečiai už Krikščionišką Civilizaciją" spalio 19 d. Montrealio katalikų katedroje surengė pamaldas už komunizmo aukas, žuvusias iki šiol nuo 1917 m. revoliucijos, ir už pavergtų tautų laisvę. Dalyvavo apie 1000 asmenų. Rytų apeigų Mišias laikė ukrainiečių kunigas J. Hawryliuk, italų kun. P. Leoni, SJ (10 metų kalėjęs Rusijos lageriuose) ir čekoslovakų kunigas G. Novotny. Po pamaldų aikštėje buvo surengta trumpa demonstracija. Šiame renginyje dalyvavo vietnamiečiai katalikai, Kanados Vengrų Federacija, kiniečių katalikų grupė, Kanados Ukrainiečių Komitetas, Kanados Lenkų Kongresas, Kanados Rumunų Sąjunga, Kanados Kroatų Sąjunga ir kt. Lietuviai neminimi. Minėtai rengėjų organizacijai pirmininkauja Michel Renaud. Savo baigminėje kalboje jis išreiškė viltį, kad komunizmas bus nugalėtas, kaip yra pranašavusi Marija Fatimoje. **Inf.**

RENKU
senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles, ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
722-3545 (Montrealyje)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	15.5%
Taupomąsias s-tas	9.25%	Nekiln. turto nuo	13.5%
Pensijų planas	10.5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	11.75%	Investacines nuo	15%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemokama gyvybės drauda iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

SCM SMITH-CORONA
Lietuvišku ir angliškų raidynu rašomosios elektrinės ir paprastos mašinėlės. Žymiai pigiau nei krautuvėse. Siunčiu betkur, net ir į Lietuvą
Stasys PRAKAPAS, 49 Norseman St., Toronto, Ontario M8Z 2P7, Canada
Telefonas 233-4486
Taip pat turiu lietuviškų knygų, laikraščių, gintarų, audinių, sveik. kortelių ir kt. Užsakymus siunčiu bent kur.

PARDUODAMAS ALYVA APŠILDOMAS VASARNAMIS 24'x26' dydžio, dviejų miegamųjų su baldais ir indais Victoria Harbour, ant Georgian Bay kranto. Miestelio kanalizacija ir vanduo. Kaina $23.000. Skambinti telefonu 1-705-538-2202 Jonui.

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIUI labai trūksta naudotų triratukų vaikams. Turintieji ir galintieji padovanoti prašomi skambinti D. Sakienei tel. 231-8634 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

JIEŠKAU PIRKTI tautinius lietuvių drabužius. Skambinti tel. 532-6760 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024,

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

DABAR YRA GERAS LAIKAS UŽSISAKYTI
naujas ir atnaujinti jūsų pūkines antklodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švarkus. Telefonai
787-9021, 368-1017
Toronto.